

**OKUL ÖNCESİ EĞİTİMDE ANA SINIFLARI İNGİLİZCE DERSİ İÇİN BİR
ÖĞRETİM PROGRAMI ÖNERİSİ**

Ceylan KARAKOÇ

**T.C.
İnönü Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü**

**Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'nin Eğitim Bilimleri
Anabilim Dalı Eğitim Programları ve Öğretim
Bilim Dalı için Öngördüğü
YÜKSEK LİSANS TEZİ
Olarak hazırlanmıştır.**

MALATYA

2007

**OKUL ÖNCESİ EĞİTİMDE ANA SINIFLARI İNGİLİZCE DERSİ İÇİN BİR
ÖĞRETİM PROGRAMI ÖNERİSİ**

Ceylan KARAKOÇ

**T.C.
İnönü Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü**

**Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'nin Eğitim Bilimleri
Anabilim Dalı Eğitim Programları ve Öğretim
Bilim Dalı için Öngördüğü
YÜKSEK LİSANS TEZİ
Olarak hazırlanmıştır.**

**MALATYA
2007**

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

Enstitümüz Yüksek Lisans öğrencisi Ceylan KARAKOÇ tarafından Yrd. Doç Dr. Mustafa AKDAĞ danışmanlığında hazırlanan “ Okul Öncesi Eğitimde Anasınıfları İngilizce Dersi İçin Bir Öğretim Programı Önerisi” başlıklı bu çalışma, Jürimiz tarafından Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı, BİLİM UZMANLIĞI TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan: Prof. Dr. Nevzat BATTAL

Üye: Prof. Dr. Sebahattin ARIBAŞ

Üye: Yrd. Doç. Dr. Mustafa AKDAĞ (Danışman)

ONAY

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

...../...../2007

Prof. Dr. S. Kemal KARTAL

Enstitü Müdürü

Onur Sözü:

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Okul Öncesi Eğitimde Anasınıfları İngilizce Dersi İçin Bir Öğretim Programı Önerisi” başlıklı bu çalışmanın, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın tarafımdan yazıldığını ve yararlandığım bütün kaynakların hem metin içinde hem de kaynakçada yöntemine uygun biçimde gösterilenlerden oluştuğunu belirtir, bunu onurumla doğrularım.

Ceylan KARAKOÇ

Önsöz:

İnsanoğlu, yüzyıllardır en etkili iletişimi dil ile sağlamaktadır. Diller, iletişim işlevlerinin yanı sıra, konuşuldukları ölkelerdeki insanların yaşamlarından, geçmişlerinden, kültürleri, birikimleri, sosyal, ahlaki ve geleneksel değerlerinden izler taşırlar. Bu nedenle, bir dil öğrenmek beraberinde pek çok değerle de tanışmaya olanak tanıdığından her bireyin yaşamının bir döneminde dil öğrenme çabası içinde olması gerekir.

Ölkemizde de anadil dışında dillerin öğretilmesine çalışılmış, yıllardır yenilenen programlarla yabancı dil öğretiminde gelişme sağlanmaya çalışılmıştır. Eğitim sistemimizdeki yabancı dil öğretmenlerinin nicelik ve nitelik açısından yetersizliği, sınıf içi süreçlerdeki tek düzelik, yabancı dil öğrenmeyle tanışma yaşının diğer ölkelere göre geç olması ve benzeri pek çok nedenden ötürü, çocuklarımız üniversite düzeyine geldiklerinde dahi kendilerini ifade edebilecek yabancı dil bilgisiyle donatılmamış olmaktadır. Bu çalışmada yabancı dil öğretimi çalışmalarıyla ilgili olarak, erken yaşta yabancı dil öğretimi boyutu tartışılmış ve okul öncesi anasınıflı çocukları için bir öğretim programı tasarlanmıştır.

Bu çalışmada, yardımlarını benden esirgemeyen, tez danışmanım, Yrd. Doç. Dr. Mustafa AKDAĞ'a; hocalarım, Prof. Dr. Sebahattin ARIBAŞ, Doç. Dr. Feridun MERTER, Yrd. Doç. Dr. Kemal DURUHAN, Yrd. Doç. Dr. Uğur BAŞBOĞAOĞLU, Yrd. Doç. Dr. Oğuz GÜRBÜZTÜRK'e; her zaman yanımda olan annem ve biricik kardeşime teşekkür ederim.

Saygılarımla...

Ceylan KARAKOÇ

Okul Öncesi Eğitimde Anasınıfları İngilizce Dersi İçin Bir Öğretim Programı Önerisi

Yüksek Lisans Tezi, Ceylan KARAKOÇ, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Haziran 2007.

ÖZET ve ANAHTAR SÖZCÜKLER

Bu araştırma ile Türkiye’de okul öncesi eğitimde anasınıfları İngilizce dersleri için bir öğretim programı tasarısı hazırlamak amaçlanmıştır.

Bu amacı gerçekleştirebilmek için, Türkiye ve Avrupa Birliği ülkelerinin eğitim sistemleri incelenmiş, ülkemizde İngilizce öğretimi ile ilgili alan yazın taranmış, toplanan veriler, bir öğretim programı tasarısını oluşturacak alt problemlere yanıt olacak şekilde ifade ve analiz edilmiştir.

Alt problemler sıralanırken, bir öğretim programını oluşturan amaçlar, içerik, öğrenme-öğretme süreçleri ve değerlendirme bölümlerini içeren bulgular şeklinde yorumlanmıştır.

Erken yaşta yabancı dil öğretiminde amaçlar, çocukların farklı kültürlere olan bakış açılarını zenginleştirmek, yabancı dil öğrenmeye olumlu tutum geliştirmelerini ve bu işi hayat boyu öğrenme düzlemine taşımalarını sağlamak olabilir. Amaç, öncelikli olarak bir yabancı dili, ana dili yetkinliğinde öğretmek değildir.

Erken yaşta yabancı dil öğretiminde içeriğin ne olacağı konusuyla ilgili olarak, hali hazırda özel okulların anasınıfları İngilizce derslerinde işledikleri ders ve çalışma kitapları incelenmiş, sonuçta 10 ünitelik bir program hazırlanmıştır. İçerik; çocukların bilişsel, fiziksel, psikomotor ve dil becerileri gelişimlerine uygun olacak şekilde hazırlanmıştır.

Erken yaşıta yabancı dil öğretiminde öğrenme-öğretme süreçleri ile ilgili olarak, yabancı dil öğretiliyle ilgili olarak yazılan yöntem ve teknik yayınları incelenmiş, önerilen yöntem ve teknik örnekleri, ilgili bulgular ve yorum bölümünde anlatılmıştır. Buna göre, öğrenme öğretme süreçlerinde oyun ağırlıklı bir yaklaşım izlenmelidir

Erken yaşıta yabancı dil öğretiminde değerlendirme ile ilgili olarak, bu yaşıtaki çocukların fiziksel, duyuşsal, bilişsel, psiko-motor ve dilsel gelişim özellikleri, ilgili alan yazın taramasıyla araştırılmış, çocukların neler yapabileceğine ilişkin bilgiler sıralanmıştır. Değerlendirme, kesme, boyama, konuşma, resim yerleştirme, sesletim egzersizleri gibi etkinliklerin gözlem yoluyla değerlendirilmesiyle yapılacaktır.

Anahtar Sözcükler: İngilizce Öğretimi, Öğretim Programı, Okul Öncesi Yabancı Dil Öğretimi.

An English Language Curriculum Design Proposal for Nursery Classes at Pre- School Education.

Post Graduate Thesis, Ceylan KARAKOÇ, Inonu University, Institute of Social Sciences, June, 2007.

ABSTRACT and KEY WORDS

In this research, it has been aimed to prepare an English language curriculum outline proposal for pre-school English language classes.

To achieve this goal, Turkish and European Union countries' education systems were compared, all the data was analyzed to construct a language curriculum program outline and as answers to the sub problems.

While listing the sub problems, they were designed as objectives, content, teaching-learning processes and evaluation parts that form a curriculum.

The main goals in language teaching at an early age are to enrich the children's outlook to different cultures, to make them positive for language learning and continue "learning to learn behaviours" through their whole life. The main point is not to teach the foreign language like a native language.

About the content of the teaching English at an early age program, private schools' teaching processes have been studied and a program of 10 units has been prepared. The content has been prepared suitably for the children's development of mental, physical, psycho-motor and language capabilities.

Methods and techniques about foreign language teaching-learning stages at an early age have been studied and stated in the related comments section. In these studies; researchers suggest that pre-school students must mostly be exposed to the games. Activities should vary and involve much more action.

About the evaluation processes, the data related to children's development of physical, mental, psychomotor and language capabilities has been studied and what the children can do has been listed. All evaluation process will be focused on activities like cutting, coloring, speaking, picture placement, pronunciation exercises etc.

Key Words: English Language Teaching, Curriculum, Foreign Language Teaching at Pre-School Age.

İÇİNDEKİLER	SAYFA
ONAY SAYFASI	i
ONUR SÖZÜ	ii
ÖNSÖZ	iii
ÖZET VE ANAHTAR SÖZCÜKLER	iv
ABSTRACT AND KEY WORDS	vi
İÇİNDEKİLER	viii
EKLER LİSTESİ	xii

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu	1
1.1.1. Yabancı Dil Öğretiminin Önemi	1
1.1.2. Avrupa’da Yabancı Dil Öğretimi	6
1.1.3. Türkiye’de Yabancı Dil Öğretimi	7
1.1.4. Dil Edinimi ve Dil Öğrenimi	8
1.1.5. Yabancı Dil Öğretim / Edinim Yaklaşımları	11
1.1.6. Yabancı Dil Edinim / Öğrenim Süreçleri	13
1.1.7. Çocukta İlk Dil Gelişimi Süreçlerinin Yabancı Dil Öğretimine Uyarlanması	17
1.1.8. Yabancı Dil Öğretiminde Temel İlkeler	20
1.1.9. Yabancı Dil Öğretim Yöntemleri	22
1.1.10. Yabancı Dil Öğretim Teknikleri	30
1.1.11. Erken Yaşta Yabancı Dil Öğrenimine Biyolojik Olarak Yatkınlık	33
1.1.12. Erken Yaşta Yabancı Dil Öğrenimi	37
1.1.13. Erken Yaşta Yabancı Dil Öğreniminin Çocuğun Genel Eğitimine ve Gelişimine Kazandırdıkları	41
1.1.14. Okul Öncesi Eğitim Programlarının Yapısı ve Program Yaklaşımları	42
1.1.15. Türk Milli Eğitimnin Amaçları	49
1.1.16. Okul Öncesi Eğitimnin Genel Amaçları	50
1.2. Araştırmanın Önemi ve Amacı	51

1.3. Problem Cümlesi	53
1.4. Alt Problemler	53
1.5. Sayıtlar	53
1.6. Sınırlılıklar	54
1.7. Tanımlar	54
1.8. Kısaltmalar	57

BÖLÜM II

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Yerli Kaynaklar	59
2.2. Yabancı Kaynaklar	62

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Yöntemi	66
3.2. Verilerin Toplanması	66
3.3. Verilerin Çözümlemesi	66

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

4. 1. AMAÇLARA İLİŞKİN BULGULAR VE YORUM	67
4.1.1. Okul Öncesi Eğitimde İngilizce Dersi	
Öğretim Programının Yapısı	67
4.1.1.1. Programın Temel Yaklaşımları	67

4.1.1.1.1. Yapılandırmacılık Yaklaşımı.....	67
4.1.1.1.2. İletişimci Yaklaşım.....	68
4.1.1.1.3. İki Dil Becerisi (Dinleme ve Konuşma).....	69
4.1.1.1.4. Öğrenci Merkezli Yaklaşım.....	69
4.1.1.2. Programın Vizyonu.....	70
4.1.1.3. Programın Yapısı.....	71
4.1.2. Okul Öncesi Eğitimde İngilizce Dersinin Genel Amaçları.....	73
4.1.3. Okul Öncesi Eğitimde İngilizce Dersinin Özel Amaçları.....	74
4.2. İÇERİĞE İLİŞKİN BULGULAR VE YORUM.....	76
4.2.1. Anasınıfı İngilizce Dersi Üniteleri ve Dağılımları.....	77
4.2.2. Anasınıfları İngilizce Dersi için Hazırlanan Program Tasarısının İçerik Tablosu.....	78
4.3. ÖĞRENME VE ÖĞRETME SÜREÇLERİNE İLİŞKİN BULGULAR VE YORUM.....	83
4.3.1. Okul Öncesi Eğitimde İngilizce Dersi Öğretimi İçin Öğrenme Öğretme Süreçleri.....	83
4.3.1.1. Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Gelişim Özellikleri.....	83
4.3.1.2. Programdaki İki Dil Becerisinin Öğretimi.....	89
4.3.1.2.1. Dinleme Öğretimi.....	89
4.3.1.2.2. Konuşma ve Sesletim Öğretimi.....	90
4.3.2. Okul Öncesi Eğitimde İngilizce Dersi için Yöntem Ve Teknik Seçimi.....	90
4.4. DEĞERLENDİRMEYE İLİŞKİN BULGULAR VE YORUM	
4.4.1. Okul Öncesi Eğitimde (Anasınıfı) Yabancı Dil Dersinde Değerlendirme.....	98
4.4.1.1. Ölçme ve Değerlendirme Nedir?.....	98
4.4.1.2. Dil Becerilerinin Ölçülmesi.....	98

4.4.1.3. Dil Alanlarının Ölçülmesi.....	100
4.4.1.4. Okul Öncesi Eğitimde İngilizce Dersi Öğretiminde	
Kullanılacak Ölçme ve Değerlendirme Yöntemleri.....	101
4.4.1.4.1. Sözlü Sunum.....	102
4.4.1.4.2. Performans Değerlendirme.....	102
4.4.1.4.3.Kontrol Listeleri.....	104
4.4.1.4.4. Öğrenci Ürün Dosyası (Portfolyo).....	104
4.4.1.4.4.1. Öğrenci Ürün Dosyasının Amacı Nedir?....	105
4.4.1.4.4.2. Öğrenci Ürün Dosyası Neler İçerir?.....	105
4.4.1.4.5. Dereceleme Ölçekleri (Rubric).....	105
4.4.1.4.5.1.Dereceleme Ölçekleri Kullanım	
Nedenleri.....	106
4.4.1.4.6. Öğrencinin Sınıf İçi Etkinliklerini Gözlem Formu ile	
Değerlendirme.....	106
4.4.1.4.7. Sergileme.....	107
4.4.1.4.8. Kavram Haritaları.....	107
4.4.1.4.9. Tutum Ölçekleri.....	107
4.4.2. Okul Öncesi Eğitimde İngilizce Dersi için	
Ölçme ve Değerlendirme Yöntemlerine Örnekler.....	109
4.4.2.1. Performans Ödevi.....	109
4.4.2.2. Bütüncül Dereceli Puanlama Anahtarı.....	110
4.4.2.3. Proje Ödevi.....	111
4.4.2.4. Proje Değerlendirme Formu.....	112
4.4.2.5. Proje İçin Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı.....	113
4.4.2.6.Gözlem Yoluyla Değerlendirme ve Tutum Ölçekleri.....	114
4.4.2.7. Sözlü Sunum ve Kavram Haritaları.....	116
4.4.2.7.1. Kavram Haritalarını Değerlendirme Ölçeği.....	118
4.4.2.7.2. Sözlü Sunum Kontrol Listesi.....	119

4.4.2.8. Öğrenci Ürün Dosyası (Portfolyo)	
Değerlendirme Formu.....	120
4.4.2.9. Grup Değerlendirme Formu.....	121
4.4.2.10. Veliye Yazılmış Örnek Mektup.....	122
4.4.3. İki Temel Dil Becerisine İlişkin Etkinlik Örnekleri.....	123
4.4.4. Ders Planı Örneği.....	132
4.5. OKUL ÖNCESİ EĞİTİMDE İNGİLİZCE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI TASARISI.....	136

BÖLÜM V SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1.Sonuç.....	158
5.2.Öneriler.....	159
5.2.1. Uygulayıcılar İçin Öneriler.....	159
5.2.2. Araştırmacılar İçin Öneriler.....	161
KAYNAKÇA.....	162
EKLER.....	175

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde problem durumu ve problem cümlesi ile alt problemler, sayıtlılar, sınırlılıklar ve tanımlara ayrıntılı olarak verilmiştir. Türk Eğitim Sistemi ve bazı Avrupa Birliği ülkelerinin (İtalya, Hollanda, Portekiz, Fransa, İspanya ve Yunanistan) eğitim sistemlerinde yabancı dil öğretimine başlama yaşı ile ilgili karşılaştırmalar yapılmıştır.

1.1. Problem Durumu:

1.1.1. Yabancı Dil Öğretiminin Önemi

Günümüzde bir veya birden fazla yabancı dil bilmek; hemen hemen toplumun her kesimi için lüks olmaktan çıkmış, ihtiyaç haline gelmiştir. Bunu gerekli kılan şüphesiz önemli sebepler vardır.

İnsanoğlu tarihin başlangıcından beri, dil aracılığıyla anlaşmış, üzüntüsünü, kederini, mutluluklarını hep dil aracılığıyla başka insanlara aktarmıştır. İnsan, dil yetisi sayesinde yaşamını kolaylaştırır. Ancak dil sadece bir iletişim aracı olmaktan ötedir. Diller aynı zamanda konuşuldukları toplumun aynalarıdır. Bir toplumun kültürünü tanımak, geçmişini, sosyal, ahlaki değerlerini öğrenmek, yaşadığımız toplumdan ayrıldığı noktaları fark etmek o toplumun konuştuğu dili inceleyerek olur. O halde bir veya birkaç yabancı dil bilmek, bütün toplumların modernleşme sürecinin bir aşaması ve gereğidir.

Dil aynı zamanda bir kültür aktarıcısı olduğuna göre, insanın dağarcığındaki dil sayısı ne kadar fazla ise diğer kültürler hakkındaki bilgisi de o kadar çok olur. Ancak bu her bireyin kendi dilinden, toplumun kültür değerlerinden uzaklaşması şeklinde de algılanmamalıdır. Kendi dili ve kültürünü iyi bilmeyen bireyler, çok dilli ve çok kültürlü dünyada kimlik karmaşasına düşebilirler (Oktay, 2003).

Yabancı dil öğrenimi ve öğretimi; hızla küreselleşen dünyamızda, çok uzun yıllardan beri üzerinde durulan önemli konulardan biri olmuştur. Dünya çok kültürlü bireylerin ortak bir paydada yaşamak durumunda kaldığı bir ortamdır. Dil öğrenimi artık keyfi bir mesele değil; bir zorunluluk halini almıştır. Yabancı dil öğrenimi ve öğretimi; farklı kültürlerden gelen insanları birbirine yaklaştırıp anlaştıırken, aynı zamanda farklı kültürlerle hoşgörölü olmayı da öğretmektedir.

Hızla gelişen bilim ve teknoloji, uluslararası iletişim aracı olan yabancı dillerin öğretimine son derece önem kazandırmıştır. Birleşip bütünleşmeye yönelik dünyada, oluşturulan uluslararası kuruluşlar da yabancı dil öğrenmenin gerekliliğini göstermektedir. Şu sıralar en çok gündemde olan siyasi birlik Avrupa Birliği'dir. Avrupa Birliği pek çok Avrupa ülkesini ortak bir çatı altında toplamak ve üye olan ülkelerde, kültürler arası farklılıkların karşılıklı anlayış ve hoşgörölüyle karşılanabilmesi için birden fazla yabancı dil öğrenmeyi desteklemektedir. Bu kuruluş, 2001 yılında başlattığı Avrupa Dil Gelişim Dosyası Projesi ile AB' ye üye ülke vatandaşlarının, birlik ülkeleri içinde serbestçe dolaşabilmeleri, oturma ve çalışma izni alabilmeleri için normal pasaportla birlikte, gidecekleri ülkenin dilini belli bir seviyede bildiklerini belgeleyen bir dil pasaportu istemeyi planlamaktadır. Avrupa Birliği'ne üye olan ülkeler, yabancı dil bilme şartını kendi ülkelerine çalışmak için gelen insanlardan bile talep etmektedir. Bunu normal bir yaşam düzeninin vazgeçilmez bir parçası olarak görmektedir (MEB, 2006a).

Avrupa Birliği, siyasal, ekonomik bir oluşum olmasının yanı sıra, üye olan ya da olmayan diğer ülkelerin yabancı dil öğretim yasalarını da belirleyen bir kuruluştur (Sevil, 2003). Bu yüzden Avrupa yurttaşlığı, çok dilli, çok kültürlü bireyler olmaktan geçer.

Avrupa Birliği eğitimde çeşitli ölçütler benimsemeyi ilke edinen bir siyasi yapılanmadır. Avrupa Birliği eğitim politikasının temel amacı, öğrencilere Avrupa yurttaşlığı bilinci aşılacak ve Avrupa Birliği ülkeleri vatandaşları arasında karşılıklı hoşgörölü ve anlayış geliştirerek işbirliği ve dayanışmayı güçlendirmek olarak

belirlenmiştir. Bu amaçla, 2001 yılı Avrupa diller yılı olarak kutlanmış ve düzenlenen tüm etkinliklerle, geleceği barışçıl kurabilmek için Avrupa'da konuşulan dillerden en az iki tanesinin öğretilmesi, çok dillilik ve çok kültürlülüğün birlik üyesi ülkeler arasında yaygınlaştırılması doğrultusunda kararlar alınarak uygulamaya konmuştur (Yılmaz, 2006).

Avrupa Birliği içinde erken yaşta yabancı dil öğretimine başlama yaşı konusunda çeşitli tartışmalar vardır:

Erken yaşta yabancı dil öğretimine, 1985'ten başlayarak Avrupa Birliği'ne üye ülkelerin ulusal belgelerinde resmi olarak yer vermeye başlanmıştır. Erken yaşta yabancı dil öğrenmeye başlama yaşı, Avrupa Birliği ülkelerinde değişiklikler göstermektedir. İtalya 1985 yılından başlayarak erken yaşta yabancı dil öğrenme yaşını 8 ile 11, Hollanda ve Portekiz ise 1986 yılından başlayarak 10 ile 12 yaşlar arasında kanunlaştırmıştır. Fransa, 1989'da erken yaşta yabancı dil öğrenmeyi 9-10 arası yaş aralığına yerleştirmiş ve 1995 yılında yabancı dil öğrenme sınırını 7 yaşa indirmiştir. İspanya 1990'da erken yaşta yabancı dil öğretimini 8 ile 12, Yunanistan da 1992'de 8 ile 11 yaşlar arasına yerleştirmiştir. Görüldüğü üzere, AB ülkeleri; yabancı dil öğretimini anasınıfı düzeyine henüz resmi olarak getirememiş olsalarda, bahsedilenlerden yola çıkarak, bu doğrultuda ilerlediklerini söyleyebiliriz. Erken yaşta yabancı dil öğretiminin hedefi, öğrenilen dili çocuğa ana dili gibi kullandıracak beceriler kazandırmak değil, kendi dili ve kültürünün dışında dillerin ve kültürlerin varlığının bilincini vermektir. Bu bakımdan erken yaşta yabancı dil öğretimi, kültürlerin çeşitliliğine açılan bir pencere işlevi taşımaktadır (Sevil, 2003: 186). Hızla ilerleyen bilim, teknoloji, siyasal yönelimler ve siyasi gruplaşmalardaki çeşitlilik, ülkelerin dile ve kültürlere olan bakış açılarını da değiştirmiştir. Devletler, önceleri kendi içlerine dönük, bireysel politikaları benimserken, günümüzde siyasi alanda gruplaşmaların görüldüğü bir gerçektir. Ülkelerin de dil ve kültür yapılarında bir yaklaşma veya etkilenmenin görülmesi kaçınılmazdır.

Özellikle siyasi gruplaşmalardan en önemlilerinden biri olan Avrupa Birliği, bu konuda çok hassas davranmaktadır. Avrupa Ortak Başvuru Metni'nde biçimlenen

Avrupa Birliği dil üretim ilkelerine bağlı olarak çok dilli ve çok kültürlü tanımına uyan Avrupa Yurttaşı, kendinde geliştirdiği öğrenmeyi öğrenme ilkesi aracılığıyla ve ihtiyaçları doğrultusunda yaşam boyu başka diller öğrenme olanağı bulabilecektir. Kendi kendine öğrenmeyle, kendi kendine lme ve değerlendirme kavramlarının bireylere kazandırılmasında da erken yaşta yabancı dil eğitimi önem kazanmaktadır.

Bir toplumun, ekonomik, sosyal, kültürel kalkınması ve her yönden ağdaşlaşması için, kendi kültürünün dışındaki kültürlerden haberdar olması, kendi kalkınmışlık düzeyinden ileride gelişim sağlayan ülkeleri takip etmesi ve kültürlerin oluşturduğu evrensel değerlerin bir parçası olmaya gayretli olması gerekir. Kendine dönük, dış dünya ve kültürlere kapılarını kapatan ülkelerin tarihte içine düştüğü kısır döngüler ve geri kalmışlıklar bu durumun açık bir kanıtıdır. Öyleyse, böyle bir durumdan kurtulmak için ne yapılmalıdır? Yapılması gereken ilk şey, kendi kültürüne sahip çıkmak, sayđı duymak, ardından karşılıklı çok yönlü iletişim sayesinde kendi kültürümüz dışındaki kültürleri, evrensel kültür kavramının bir parçası olarak görüp, onları da tanımaya çalışmak ve kültürel farkındalığımızı arttırmaktır. Bunu başarabilmenin ilk adımı; yabancı dil öğrenmek ve bu durumu kültürel bir sömürüye maruz bırakılmak olarak algılamayıp, farklı kültürleri tanımak ve onlardan yararlanmakta bir amaç olarak görmektir.

İşte yabancı dillerin önemi, uluslararası bu çok yönlü iletişimi yani çok boyutlu ilişki, haberleşme ve paylaşımı gerçekleştirmedeki vazgeçilmez rolünden kaynaklanmaktadır (Alptekin, 2003: 45-47). Dil eğitiminde standart ltleri belirlemek amacıyla, Avrupa Konseyi tarafından, Avrupa çapında dil ğretiminde ortak seviyeleri belirleyen bir belge olan Avrupa Ortak Dil erevesi hazırlanmıştır. Avrupa Dil Portfolyosu da denilen bu belgenin pedagojik ve rapor olmak üzere iki işlevi vardır. Pedagojik işlevi, öğrenen bireylerin farklı dillerdeki iletişim yeteneklerini arttırmak, daha fazla dil öğrenmelerini sağlamak ve kltrlar arası tecrübeleri arttırmak için öğrencileri motive eder. Öğrencileri bağımsız öğrenmeye ve öğrenmelerini planlamaya yardımcı olur. Rapor işlevinde ise, dili öğrenen kişiyi veya nc kişileri, genel olarak kullanılan bir ölçek yoluyla kişinin kendi dil yeterliliği hakkında bilgilendirir (Efe, 2006). Bu belge, dünyanın her yerindeki

yabancı dil öğretimi sürecine bir standart getirmekte ve kavram kargaşasını ortadan kaldırmaktadır (Tablo için Bkz. Ek 1).

“Küreselleşmenin yarattığı olanaklar, insanların değişik kültürel ortamlarda yaşama olanaklarını artıracaksa, eğitimin içeriğinde çeşitli kültürlerin objektif bir yaklaşımla yer alması pek çok çatışmayı önleyebilecek ve bireylerin başka ülkelerin insanlarına daha hoşgörü ve anlayışla yaklaşımlarına yardımcı olabilecektir” (Oktay, 2003: 22-23). Yabancı dil öğretimi, bir ülkenin kültürünün, diğer bir ülkenin dilinin öğretilmesi suretiyle yozlaştırılması, yok edilmesi demek değildir. Aksine, her ülkenin kültürel değerlerinin farkına vararak yabancı dil öğretim süreçlerini hazırlaması gerekir. Öte yandan, kültür aktarımı dil eğitiminin bir parçasıdır, ancak bunun miktarı en iyi şekilde düzenlenmelidir. Kültür objektif olarak sunulması gereken, her ülkeye özgü nitelikleri barındıran toplumun önemli esaslarından biridir. Kültür aktarımı, hem öğrenilen yabancı dilin ait olduğu toplumları tanıtıcı özellikte olmalı, hem de diğer pek çok kültürün özelliklerini sunar yapıda olmalıdır. Kültür aktarımı ve dil öğretiminde amaçlardan biri olan öğrencinin görüş açısını genişletmenin nedeni de budur (Serengil, tarihsiz).

Uluslar arasında doğrudan iletişimi sağlamaktan başka, yabancı dilleri öğrenmenin bir diğer faydası da, bilgisayar ve internet teknolojilerini kullanarak, farklı dil ve kültürlerin ürettiği evrensel nitelikteki bilgi ve değerlerden en kısa sürede yararlanmak; bu bilgi, teknoloji ve değerleri anlayıp geliştirmek olacaktır. Yeterli derecede yabancı dil bilen kültürlü insanlar dünyadaki yenilikleri, gelişmeleri yakından izleyebilecek ve kalkınmamıza katkıda bulunabilecektir; her türlü gelişmeye kolayca uyum sağlayarak ülkemizin uluslararası seviyede en iyi şekilde temsil edilmesini sağlayacaktır. Kurulacak uluslararası iletişim, ilişki ve paylaşımlar nedeniyle Avrupa ve Dünya ile bütünleşmemiz kolaylaşacaktır (MEB, 2006a).

Ülkemiz, diğer ülkeler gibi hızlı bir değişimin içindedir. Teknolojik gelişmelere yetişmek neredeyse olanaksızlaşmıştır. Bizden bazı alanlarda ileride ülkelere yetişebilmek veya onlarla yarışabilmek için, teknoloji ve bilim alanındaki her gelişmeden heberdar olmak zorundayız. Bunun için, herkesin kaçınılmaz olarak kabul

edeceği bir gerçek vardır ki bu da yabancı dil öğretimi konusundaki problemlerin bir an önce çözümlenmesidir.

1.1.2. Avrupa’da Yabancı Dil Öğretimi

Avrupa’da yabancı dil eğitimi ile ilgili bilgileri vermeden önce, temel eğitimden bir ölçüde bahsetmek yerinde olacaktır. Almanya’da zorunlu eğitim 12 yıldır. 6 yaşında başlar ve ilk dört yıl temel eğitimidir. ABD’de 12 yıl zorunlu eğitim mevcuttur. Fransa’da zorunlu eğitim 10 yıldır ve 6 yaşında başlar. Danimarka’da zorunlu eğitim 9 yıldır ve 7 yaşında başlar. 5. sınıftan 9. sınıfa kadar yabancı dil zorunlu ders olarak görülür. İngiltere’de zorunlu eğitim 11 yıldır ve 5 yaşında başlar. 11 yaşından itibaren yabancı dil dersi almaya başlanır. Japonya’da zorunlu eğitim 9 yıldır ve 6 yaşında başlar. Belçika’da zorunlu eğitim 12 yıldır ve 6 yaşında başlar. Hollanda’da zorunlu eğitim 12 yıldır ve 5 yaşında başlar. İtalya’da zorunlu eğitim 8 yıldır ve 6 yaşında başlar. 3. sınıftan itibaren İngilizce dersi verilmektedir. İspanya’da zorunlu eğitim 10 yıldır ve 6 yaşında başlar. Portekiz’de zorunlu eğitim 9 yıldır ve 6 yaşında başlar. İrlanda’da zorunlu eğitim 9 yıldır ve 6 yaşında başlar. Luksemburg’da zorunlu eğitim 10 yıldır ve 5 yaşında başlar. Yunanistan’da zorunlu eğitim 9 yıldır ve 6 yaşında başlar. (Gürkan ve Gökçe, 1999: 61-79). Zorunlu eğitim sürelerine kısaca göz attıktan sonra, .Avrupa’da temel eğitim sürecinde yabancı dil eğitimine verilen önemden bahsedelim.

İlköğretimin ilk kademesinden, hatta okul öncesi evreden başlayarak anadili ve yabancı dili birlikte öğretmek gittikçe daha fazla dünya üzerinde durulan bir olgu olmaya başlamıştır. Bu durumu kanıtlayan bilgiler aşağıdaki gibi sıralanabilir. Üstelik örneklerde bir yabancı dil öğrenme kavramının çoktan aşıldığı ve ikinci yabancı dil kavramının gündemde olan bir konu olduğu rahatça görülebilir. Finlandiya’ da 1990’lardan günümüze uzanan iki dilli eğitim-öğretim süreci ilköğretimin başlangıcından itibaren Fince ve İngilizce öğretimlerinin başarısını kanıtlamıştır. Kuzey İtalya’da Latin azınlığın yaşadığı Avusturya sınırına yakın bölgede 50 yıldır verilen ilköğretimdeki üç dilli eğitim-öğretim programları öğrencilerin hem anadilleri olan Latinceyi, hem de İtalyanca ve Almanca’yı çok iyi bir şekilde öğrendiklerini kanıtlamıştır. Slovakya’da Macaristan sınırına yakın bölgelerde ilköğretimden itibaren

verilen üç dilli eğitim-öğretim programları öğrencilerin Slovakça, Macarca ve İngilizceyi öğrenmelerindeki başarılarını göstermektedir. Japonya'da iki dilli eğitim-öğretimin ilköğretimde söz konusu olduğu bazı özel okul ortamlarında öğrencilerin hem Japonca hem de İngilizce açısından büyük ölçüde ilerlemeleri bilimsel literatüre geçmiştir. Lüksemburg'da resmi eğitim politikasının sonucu olan ve Almanca, Fransızca ve Lüksemburgca'yı içeren eğitim öğretim süreci üç dilliliği ilköğretim aşamasından itibaren öğretim programlarının vazgeçilmez bir parçası yapmıştır (Alptekin, 2003: 45-47).

Görüldüğü üzere, Avrupa'da yabancı dil öğretim yaşını temel eğitimin alt sınıflarına çekme konusunda çalışmalar mevcuttur. (Bkz. Akdoğan, 2005; Haznedar, 2004; Oktay, 2003;) Bu konuda başarı sağlamış ülkelerin eğitim sistemlerinin ve politikalarının dikkatli bir biçimde incelenmesi ve raporlar hazırlanması önemli bir konudur. Gülcan (2005: 321), AB eğitim sistemleri ve Türkiye'deki eğitim sistemini karşılaştırmış, yapılan karşılaştırmalarda, Avrupa Birliği'ne adaylık sürecinde Türk Eğitim Sistemi'nin Avrupa Birliği eğitim sistemlerine göre, daha merkezîyetçi bir yapıya sahip olduğu; Bakanlık birimleri arasında görev örtüşmesi olduğu, Bakanlık merkez örgütünün yeniden yapılandırılması ve mevcut birim sayısının sınırlandırılarak birimlerin işlevsel hale getirilmesi önerilerini destekleyen sonuçlar elde edilmiştir. Ancak, Gülcan (2005)'in çalışması daha çok, eğitim sistemlerinin örgütlenmesi yönünde olduğu için, konu bir de eğitim-öğretim politikaları ve yabancı dil öğretimi açısından da incelenebilir. Görüldüğü üzere, tüm dünya temel eğitimde belli bir standardı oturtmasına rağmen, benimsenen eğitim politikalarında farklılaşma olabilmektedir.

1.1.3. Türkiye'de Yabancı Dil Öğretimi

Ülkemizde dil öğrenimi her zaman önemli olmuştur. Yabancı dil öğretimi yıllardır eğitim sistemimiz içinde yer almış ve önemini korumaktadır. Bazı kurumlarımızda ikinci yabancı dil eğitimi de verilmektedir. Yeni yabancı dil programları ve kitaplarının hazırlanması, öğretmenlerinin istihdamı, öğrencilere ilk ve orta öğretimde ikinci yabancı dili seçme hakkının verilmesi, bu durumun göstergesidir.

Ayrıca 2001-2002 öğretim yılından itibaren Anadolu Öğretmen Liselerine, 2004-2005 öğretim yılından itibaren de Anadolu Liseleri, Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri ve Fen Liselerine zorunlu ikinci yabancı dil dersleri konulmuştur. Bu uygulamaların başlıca amaçları şunlardır: Ülkemizde İngilizce öğretiminin amacı zaten ana dilleri aynı olan Türklerin kendi aralarında iletişim kurmalarını sağlamak değil, Türk vatandaşlarının diğer ülke vatandaşları ile anlaşmalarını sağlamak için ortak bir dili etkin şekilde kullanmalarına yardımcı olmak ve bu sayede ülkemizin politik, bilimsel, askeri, ekonomik ve sosyal alanlarda hak ettiği ileri düzeye çıkmasını sağlamaktır (MEB, 2006a).

Türk Eğitim Sistemi'nde 4306 sayılı yasa ile 1997 yılında gerçekleştirilen "Sekiz Yıllık Kesintisiz Eğitim Reformu", yabancı dil öğretiminin ilköğretimin ilk yıllarından itibaren başlatılmasını zorunlu kılmıştır. Resmi okullarda ilköğretimin 4. sınıfında başlayan yabancı dil öğretimi, ülke genelinde %2 oranında çocuğun devam ettiği özel okullar ve kolejlerde daha önceki yıllarda başlamaktadır (Haznedar, 2004). Yani; daha açık bir ifadeyle, ülke genelinde özel eğitim kurumlarında ilköğretim 4 - 5. sınıflarda yabancı dil öğretiminin yetersiz bulunulmaya başladığı söylenebilir.

1.1.4. Dil Edinimi ve Dil Öğrenimi

Doğumlarından itibaren bireyler kendi anadillerindeki cisim, ses ve kavramları birbiriyle ilişkilendirmeyi öğrenirler. Bu ilişkilendirme çabasıyla birlikte dili öğrenen bireyler dilde anlam bulma, kazanma ve kazanılan anlamaları yeniden düzenleme hedefine yönelik bilinçaltı bir zihinsel yapılanma süreci içerisine girerler. Bu bilinçaltı zihinsel süreç "dil edinimi" olarak adlandırılır. Dil edinimi; gerçek mesajların anlaşılması yoluyla dil edinen kişinin *doğal ortamında* gerçekleşir. Bireyin doğumundan başlayarak kazandığı dil edinimi onun birinci hatta ikinci yabancı dili öğrenmesinde yardımcı olabilmektedir. Bireyin ilk dilini edinirken yaşadığı süreçlerin benzeri, yabancı dil edinim veya öğrenmelerinde de gerçekleşebilir. Erken yaşta yabancı dil edinimi, genelde taklide dayanır veya doğal olarak gerçekleşir. Dil edinim sürecinde bireyler, dil bilgisi kurallarının farkında değildir, ancak neyin doğru olduğuna dair bir his geliştirirler. Yabancı dil öğrenme sürecinde ise böyle bir his görülmez, kişi

anadilinden farklı bir dil öğrenmeye çalıştığının farkındadır (Wilson, tarihsiz). Bu durumda; yabancı dil ediniminden bahsediyorsak bu sürecin, ana dil edinimi gibi doğal yollarla ve kendiliğinden geliştiğini, yabancı dil öğreniminden bahsediyorsak, bu sürecin sınıfta (düzenlenmiş bir ortamda) ve bilinçli mekanizmalarla edinildiğinden bahsediyoruz demektir.

Anlatılanlardan hareketle çıkaracağımız sonuç şu olmalıdır: Dil öğrenimi, dil yapısını tanıma, anlama ve etkili şekilde kullanma, kuralları bilme, farkında olma ve bunlar hakkında konuşabilmektir. Dil öğrenimi bilinçli bir süreç olduğu kadar, dikkatli araştırma ve planlamaya da ihtiyaç duyar. Dil öğrenimi ve öğretimi, iyi planlanmış bir öğretim programı, öğretmen, materyaller ve iyi düzenlenmiş bir ortam gerektirir. Bu durumda dil edinimi ve dili öğrenme arasında belirgin bir fark vardır. Amacımızın önceden belirlenmesi yerinde bir karar olacaktır.

Yabancı dil öğrenmeye ne kadar erken yaşta başlanırsa, o dilin öğrenilmesinden çok ana dildeki gibi edinilmesi olasılığı artar. Günümüzdeki kültürler arası iletişimin artmasının bir sonucu olan karma evliliklerden doğan çocukların yaşadığı ve aynı anda iki dilin edinilmesine dayalı ikidillilik durumları birden fazla dilin aynı yetkinlikte öğrenilebileceğini göstermektedir (Sevil, 2003). Bayhan ve Artan (2004: 141)'a göre, iki dilin konuşulduğu evlerde, üç yaş civarında olan çocuklar, konuşulan dillerin her ikisini de anlayabilir ve konuşabilirler. Sözcükleri bazen yavaş kurabilir ve bazen de karıştırabilirler. Sık sık, bir dilde kullandıkları sözcüğün anlamını diğer bir dilde bilemezler. Çocuklar iki dili 4 yaşına gelene kadar konuşmadan önce üç basamaktan geçerler. İlk olarak bir dilde sözcük öğrenirler. Sonra diğerini geliştirirler. İkinci olarak, dildeki sözdizimi kurallarını her ikisinde de sözcüklere uygularlar. Üçüncü aşamada ise, duydukları zaman her iki dili de net bir şekilde ayırırlar.

Bu bilgilerin ışığında dil edinimi ve öğrenme süreçlerini toparlayacak olursak şöyle bir sıralama ve ortak özellikler bütününe ulaşabiliriz. Literatürde, dil edinimi aşamalı bir prosedür olarak nitelendirilmektedir. Bu prosedür kapsamında dil öğrenme sürecinin genelde 4 veya 6 aşama şeklinde gelişmekte olduğu ve her aşama sürecinin bir yıl olduğu kesinlik kazanmıştır (Akdoğan, 2005).

•Birinci aşama, imitasyon (taklit) dönemi olarak tanımlanmıştır; çocuklar verilen her kelime ve kalıbı tekrar ederek kullanmakta ve böylece öğrenme sağlanmaktadır.

•İkinci aşamada bu taklit dönemi daha etkin görülmektedir. Daha uzun ve çeşitli kalıplar öğrenilmektedir ve dilin özellikleri tekrar edilen bu kalıplar üzerinden algılanmaktadır. Yani, çocuk tekrar ettiği benzer kalıpların ortak yönlerini keşfetmeye başlar.

•En önemli dönem ise üçüncü yılda görülmektedir. Bu dönem kaos dönemi olarak da değerlendirilmektedir. Kalıplar yetmemektedir ve dilin yapısal özelliklerini fark eden çocuk kendi cümlelerini kurmaya çalışmaktadır. Kendi denemelerini ilk kez bu dönemde yapar. Bu nedenle bu dönemin en önemli belirtisi yanlışların yapılmasıdır. Bu dönem ne kadar yoğun denemelerden oluşursa, dördüncü aşama da o kadar başarılı geçmektedir.

•Dördüncü öğrenim yılında artık dilin yapısal parçacıkları oluşmakta ve kısmen bütünleştirilmektedir. Belli bir kelime birikimi ile artık daha önce tanımlanmış olan bağlamlarda dil serbest ve etkin kullanılabilir. Bu dönem beşinci ve altıncı yılda devam etmektedir.

Küçük yaş grubuyla yabancı dil çalışmaları çocuklara ancak, hedeflenen dili sevdirebilmekle mümkündür. Çocuk, ancak sevdiği bir şeyi kabullenir ve ister, sevmediği bir şeyi istemez ve reddeder, bu yaklaşım yabancı dil için de geçerlidir. Çocukların konuya büyük yaş grubu öğrencileri gibi rasyonel bakması veya yaklaşması mümkün değildir. Dolayısıyla dili sevdirmek, yapılan her çalışmanın bir parçası olmalıdır. Bu durumda, küçük yaş grubu için aşağıdaki maddeler dil öğretiminde önemli noktalar olarak sıralanabilir.

- a) Her çocuğun öğrenme özelliklerine uygun çalışma ve alıştırmalar yapılmalıdır.
- b) Ders üniteleri çok çeşitlilik sunmalıdır.

- c) Çocuk ancak kendi istediğinde konuşmalı, asla konuşmaya zorlanmamalıdır.
- d) Çocuğun yabancı dili kullanabilmesi için eyleme dayalı bağlamlar ve ortamlar oluşturulmalıdır.
- e) Dil gelişimi her zaman pozitif bir süreç olarak değerlendirilmelidir.
- f) Çocuğun kendi öğrenme özelliklerini fark edebilmesi için gerekli çalışmalar yapılmalıdır.
- g) Çocuk çeşitli öğrenme tekniklerini tanımalı ve kendi gelişimini kendi çizebilmelidir.
- h) Yoğun tekrar veya çok sayıda örnekler işlenilmelidir (Akdoğan, 2005).

1.1.5. Yabancı Dil Öğretim / Edinim Yaklaşımları

Yabancı dil edinimi konusunda beş temel hipotez mevcuttur.

Edinme-Öğrenme Ayrımı

Dil edinim süreci içinde olan insanlar dilbilgisi kurallarının farkında değildir ancak, neyin doğru olabileceğine dair bir duyu geliştirirler. Diğer bir ifadeyle dili edinme dili kapmadır. Dil öğrenimi, yabancı bir dile ait bilinçli bilgidir, kuralları bilme, farkında olma ve bunlar hakkında konuşabilmektir. Böylelikle dil öğrenimi bir dil hakkında bir şeyler öğrenmeyle eşdeğer sayılabilir.

Doğal Sıra Hipotezi

Doğal sıra hipotezi dilbilgisi yapılarının edinilmesinin tahmin edilebilir bir sıra içinde oluştuğunu söyler. Herhangi bir dilde, öğrenen kişinin ana dili etkili olmaksızın bazı yapılar erken edinilirken bazıları daha geç olur. Ancak bu, dilbilgisinin bu doğal edinim sırası takip edilerek öğretilmesi gerektiği anlamına gelmez.

Monitör Hipotezi

Bir kimsenin bilinçaltı yoluyla öğrendiği dil yabancı dildeki konuşmalarımızda akıcılıkta etkilidir, ancak bilinçli olarak öğrenilen dil, düşünme ve düzenleme için yeterince vakit olduğu durumlarda bir editör gibi hareket eder, şekle odaklanır, kuralları uygulamaya çalışır. Bu bilinçli editör *Monitör* olarak adlandırılmaktadır. Her birey monitörünü farklı şekillerde, başarı dereceleri farklı olmak üzere kullanır. Öğretmenler gerekli olduğunda ve iletişime engel olmadığında monitörünü kullanan ideal monitör kullanıcıları yetiştirmeyi hedeflemelidir. Bireyler normal konuşmalarında bilinçli dilbilgisi kurallarını kullanmazlar, ancak yazıda ve planlı konuşmalarda kullanabilirler.

Mesaj Hipotezi

Mesaj hipotezi dil edinimi sürecindeki bir bireyin zamanla nasıl yetkinlik kazandığı sorusuna cevap verir. Bu hipotez, “a seviyesi”nde olan birinin “a+1 seviyesi”nde anlaşılabilir mesajlar alması gerektiğini söyler. Bizler, diğer bir söylemle, ancak şu anki seviyemizin biraz üzerinde yapılar içeren bir dili anladığımızda edinim gerçekleşir. Bu hipotezin delilleri bir yetişkinin çocukla konuşmasının, bir öğretmenin dil öğrencisiyle konuşması ve yabancı bir konuşma arkadaşının bir dil öğrencisiyle konuşmasının etkinliğinde görülebilir. Bu hipotezin bir sonucu da dil öğrencilerine başlangıç itibarıyla bir dilde üretime geçmeden önce, edindikleri yetkinliği şekillendirdikleri bir suskunluk dönemi verilmesi gerektiğidir.

Etkin Filtre Hipotezi

Motivasyon, öz-güven ve endişe, alınan anlamlı mesajların kalıcılığını artırmak veya düşürmek suretiyle dil edinimini etkiler. Yabancı dil öğrenme konusunda bu beş hipotez şu şekilde özetlenebilir: Edinim öğrenmeden daha kalıcıdır. Edinmek için iki şart gereklidir. İlki anlaşılır ve öğrencinin mevcut seviyesinin biraz üzerinde mesaj, ikincisi mesajın ‘içeri’ girmesine olanak tanıyacak kalitede bir filtredir.

Bu bulgular ışığında sınıf içi dil eğitimi faydalı olur mu? sorusu akıllara gelmektedir. Sınıf içi eğitim gerçek dünyadan mesaj alabilecek dil seviyesine sahip olmayan ya da gerçek hayatta insanlarla iletişim kurma gibi bir imkanı olmayan

öğrencilere gerekli miktarda anlaşılabilir mesaj sunabiliyorsa faydalı olmaması için bir neden yoktur. Ayrıca öğrencilere, dış dünyadan daha iyi faydalanmaları için iletişim araçları sunması halinde faydalı olabilir ve Monitor kullanıcılarına bilinçli öğrenme konusunda yararlı olur. Gergin olmayan ortamlarda alınan anlaşılır mesaj ne kadar çok olursa edinilen dil yetkinliğinde o kadar artış olur (Wilson, tarihsiz).

1.1.6. Yabancı Dil Edinim / Öğrenim Süreçleri

Yukarıdaki ilk dil edinim süreçlerini ve yabancı dil edinim yaklaşımlarını çeşitli bakış açılarına göre anlattıktan sonra yabancı dil edinim ve öğrenim süreçlerine yer verebiliriz. Yabancı dil öğrenme kısaca, kendi ana dilinden başka bir dili kullanmak için gerekli becerileri kazanma süreci olarak tanımlanabilir. Dil öğreniminde kazanılması ya da edinilmesi gereken temel beceriler dilbilgisi, okuma, yazma ve konuşma becerileri olarak sıralanabilir. Ancak hitap ettiğimiz yaş grubu gereği, bizim programımızda okuma ve yazma becerileri edindirmek ya da öğretmek temel amaç olmayacaktır.

Yabancı dil öğrenimini anadil öğrenimiyle karşılaştırmak gerekirse; anadilini öğrenen kişinin bu becerileri doğal olarak edindiğini, yabancı dil öğrenen kişinin ise bu becerileri düzenlenmiş bir ortamda (sınıf ortamında) edindiğini belirtmiştik. Yabancı dil öğretimi uzun yıllar bir dilin sözcük dağarcığı, belli başlı dil bilgisi yapıları, seslerin telaffuzu gibi bilgilerin öğrencilere aktarılması süreci olarak betimlenmiştir. Bu sebeple, günümüze kadar gelişen dil öğretim yöntemleri genellikle, öğretmenin yukarıda saydığımız bilgileri öğrencilerine nasıl aktarması gerektiğini anlatan öğretmen odaklı yöntemlerden meydana gelmiştir.

Çalışmamızın bu kısmında, yabancı dil öğrenimi ile ilgili, dünya literatüründe yer alan bazı araştırma sonuçlarından bahsedelim.

Macrory (2006), ikidillilik süreçleri ve dil edinimi ile ilgili çalışmasında; farklı uluslardan gelen ana-babaların iki dilli çocuklarında iki dilin aynı anda geliştiğini görmüştür. 2 ve 2,5 yaşındaki iki çocukla ilgili verdiği örneklerde, her iki çocuğun da iki dili aynı cümlede kullanabildiğini görmüş ve bu çocukların iki farklı dil kullandıklarının kendilerinin de farkında olduklarını görmüştür. Bu durumda erken

yaşta yabancı dil edinen çocuklar kavram karmaşasına düşmemekte, iki farklı dil konuştukları hususunda ayırım yapabilmektedir.

Vilke (1997) “Çocuklar ve Yabancı Diller” isimli çalışmasında yabancı dil ile ilgili 6-7 yaş grubu çocukların karakteristik özelliklerinden bahsederken, şu sonuçlara varmıştır: Çocuklar bu dönemde o kadar öğretmenlerini önemserler ki, bu durum yabancı dil öğrenimine olan tepkilerini bile etkiler. Yabancı dil öğrenimi, bu dönem çocukları için duygusal ve zihinsel açıdan bir oyun gibi algılanmalıdır. Bazı çocuklar başlangıçta utangaç olabilirler, onlara hazır olmaları için fırsat verilmelidir. Bu dönemde çocuklar uzun süre, aynı aktiviteye dikkatlerini yoğunlaştıramazlar. Bu dönem çocuklarının sahip olduğu özellikler, çalışmamızdaki 5- 6 yaş grubu çocuklar için de geçerlidir. Öğretmenin motivasyonunun yüksek olması öğrencilerin de motivasyonunu doğrudan arttıran bir etmendir.

Vrhovac (1997), “Küçük Öğrencilerle Yabancı Dil İletişimi” adlı çalışmasında, öğrencilerin aslında yabancı dil öğrenmeye karşı istekli olmadıklarını, onları ders araçları, şarkı, tekerleme vb. etkinliklerle öğretmenlerinin motive etmesi gerektiğini savunmaktadır. Bu görüşüyle araştırmacı, alandaki diğer meslektaşlarından ayrılmaktadır. Ancak, öğrencilerin yabancı dil öğrenmeye istekli olmayacakları savı doğru olsa bile, çeşitli etkinliklerle her dersin eğlenceli hale getirileceğini hepimiz bilmekteyiz.

Cabau-Lampa (1999) “İsveçte Yabancı Dil Öğretimi” isimli çalışmasında, İsveç’in geçmişten günümüze yabancı dil öğretim faaliyetlerinden bahsettikten sonra, en çok öğretilen yabancı dilin -ekonomik, siyasi ve kültürel nedenlerden ötürü- İngilizceye kaydığından bahsetmektedir. Aynı şekilde Bakker- Mitchell (2002) yaptığı çalışmada, öğretilen yabancı dil sayısının artırılması ve yabancı dil öğretiminin küçük yaşlara indirilmesi gerektiğini savunurken bunu ticari ve politik gelişmelere bağlamaktadır.

Schulz (1999) çalışmasında; programlarda, küçük yaş grubu için yabancı dil sınıfları gerçek ana dil ortamlarına benzetilmediği sürece, iyi planlanmış bir program ve ders sistemi ile profesyonel öğretmenler olmadığı sürece, erken yaşta yabancı dil öğretiminin ileride bir avantaj sağlamayacağı görüşündedir.

Pfister (1992)'e göre öğrenciler kendi kimliklerini ve kültürlerini iyi analiz etmelidirler ve öğrenecekleri yabancı dilin kültürüyle nasıl etkileşim içinde bulunup kendi içlerinde kişiselleştireceklerine karar vermelidirler.

Yukarıda; literatürde son yıllarda yapılan küçüklere yabancı dil öğretimi ile ilgili çalışmalardan bahsettikten sonra, yabancı dil öğretim süreçlerini daha ayrıntılı inceleyebiliriz.

Ne kadar nitelikli bir eğitim söz konusu olursa olsun ve ne kadar güçlü bir biçimde güdülenmiş olursak olalım, okulda öğrendiğimiz bir yabancı dili ana dilimiz akıcılığında konuşamayız. Yabancı dilin eğitimi alanında uzmanlaşmış kişiler okul bağlamında bir yabancı dil öğrenmek ve doğal ortamda anadilini edinmek arasındaki ayrımı titizlikle vurgular. Bir başka deyişle ana dilimizi edinirken, yabancı diller bir öğrenme sürecine konu olurlar. Ana dilini edinmek, doğal ortamda, bir başka deyişle aile çevresinde belli bir eğitim-öğretim süreci söz konusu olmadan, tek gerçek güdülenmenin iletişim kurmak olduğu ve dilsel alışkanlıkların tam anlamıyla 6-8 yaşlar arasında yerleştiği bir sürece denk gelir. Bu dilsel alışkanlıklar aracılığıyla çocuk, bir iletişim becerisiyle donanmaya başlar ve iletişim becerisinin gelişmesi yaşam boyu sürer. Bir yabancı dili öğrenmekse, genellikle kurumsal düzlemde, özellikle de okul ortamında gerçekleşir ve iletişim becerisi edindirmek kaygısı bulunur. Yabancı dillerin öğretimine ilişkin yöntembilimlerin tarihine bakıldığında, iletişim becerisi kavramının 20. yy.'da ancak görsel-işitsel yöntemler ve iletişimsel-bilişsel yaklaşım içinde biçimlenmeye başladığı görülür. Yabancı dillerin eğitimi/öğretimi antik çağlara kadar uzanan bir olgudur. Romalı ve Yunanlı soylular, çocuklarının yabancı dil (Latince ve Yunanca) öğrenmelerini sağlamak için doğal yönteme başvuruyorlardı ve Romalılar Yunanca öğrenmesi için çocuklarını Atina'ya, Yunanlılar da Roma'ya gönderiyorlardı. Dile daldırma denilen ortamda, çocuklar bu dilleri ana dilinin edinilmesine benzeyen ortamda ve kullanım içinde kazanıyordu. Pahalı olması bakımından ancak soylu çocuklarıyla sınırlı olan bu yöntemden sonra, 21.yy 'a kadar süregelen pek çok yeni yöntemler denenmiştir (Sevil, 2003).

Bir dile ilişkin bilgiler edinmek, o dili kullanmak anlamını taşımaz. Bu anlayış doğrultusunda 20. yy.'ın ikinci yarısı boyunca geliştirilen işitsel-dilsel, işitsel-görsel,

iletişimsel-bilişsel gibi yöntem ve yaklaşımlar çerçevesinde sürdürülen uygulamalar doğrultusunda, en etkin yabancı dil öğretiminin, ana dilinin edinilmesine benzeyen koşullar içinde gerçekleştirilebileceği görüşü savunulmuştur. Kısacası, örneğin bir Türk öğrenen için İngilizce bilmek, İngilizcenin dil bilgisi, söz dizimi, biçim bilimi vb. konularda bilgi edinmek değil, ana dili İngilizce olan konuşucularla gerçek bildirişim durumları içinde iletişim kurmaktır. Oysa uygulama düzleminde, günümüzde kullanılan öğretim kitapları dilsel becerilerin edindirilmesini değil, dil üstüne bilgi vermeyi amaçlamaktadır (Sevil, 2003).

Öte yandan ana diline ilişkin dilsel becerilerin, yukarıda belirtildiği gibi 6-8 yaşlar arasında yerleştiği saptaması da, erken yaşta yabancı dil öğretiminin önemini ortaya koymaktadır. Yetişkinlerin ya da ileri yaşlarda yabancı dil öğrenenlerin, çocuklara oranla daha fazla güçlüklerle karşılaşması, bu kişilerin ana dillerine özgü dilsel alışkanlıkların yerleşmiş olmasından kaynaklanmaktadır. Ana dilin sessel, sözdizimsel, sözcüksel yapılarının alışkanlığa dönüşmesi sebebiyle yabancı dilin sesletiminde, tümce ve sözcük yapılarında yetişkinlerde ana dili yönünde girişimleriyle, daha açık bir söyleyişle yabancı dili kullanırken yapılan yanlışlarda ana dil yapılarının izleriyle karşılaşılır. Demek oluyor ki bir yabancı dili öğrenmeye ne kadar erken yaşta başlanırsa o dilin öğrenilmesi değil de ana dilinde olduğu gibi edinilmesi sürecini gerçekleştirme olasılığı doğmaktadır (Sevil, 2003).

Günümüzdeki kültürler arası iletişimin yoğunlaşmasının bir sonucu olarak karma evliliklerden doğan çocukların yaşadığı ve aynı anda iki dilin edinilmesine dayalı iki dillilik durumları, birden fazla dilin aynı yetkinlik düzeyinde edinilebileceğini göstermektedir. Bu bağlamda, iki dillilik durumları dışında yabancı dillerin öğrenilmesinde başarıya ulaşılması, öğretimin olabildiğince erken başlatılmasına bağlıdır (Sevil, 2003).

Son yıllarda yalnızca dil öğretimi süreci değil, dil öğrenimi süreci de önem kazanmıştır. Aslında bu durum, dilbilgisel yetinin yanı sıra iletişimsel yetinin de kazanılması sürecidir. Bu açıdan bakıldığında dil öğretiminin öğrenci odaklı olması gerektiği görülür. Öğrenci edindiği bilgileri kendi iletişimi için kullanma becerisine sahip olmalı ve bu beceri öğrenciye kazandırılmalıdır.

Genel olarak yabancı dil öğrenme sürecini şöyle özetleyebiliriz.

- Dilin yapısını öğrenme
- Dil becerilerini kazanma
- Amaç dilin kültürel öğelerini tanıma
- Dilin farklı toplumsal ortamlarda nasıl kullanıldığı bilgisini edinme
- Dilin yapı ve beceri bilgileriyle birlikte toplumsal kullanımını da birleştirerek iletişim kurma (Wilson, tarihsiz).

1.1.7. Çocukta İlk Dil Gelişimi Süreçlerinin Yabancı Dil Öğretimine Uyarlanması

İlk dil ve yabancı dil gelişim süreçlerinden bahsettikten sonra, bu süreçlerin hangi kuramlarla bütünleştiklerini ve özellikle bu kuramların da bakış açılarıyla yukarıdaki süreçlerden yabancı dil öğretiminde nasıl fayda sağlayacağımızı görelim.

Dilin öğrenilmesinin biyolojik altyapımızla ilgili olduğunu savunan Chomsky, (Aktaran: Karababa, tarihsiz) insan beyni ve yapısının genetik olarak konuşmayı üretecek biçimde düzenlenmiş olmasından dolayı doğal olarak dil öğreniminin gerçekleştiğini aktarmaktadır. Çeşitli kültürlerdeki dil yapılarının ve çocukların dil öğrenme süreçlerinin birbirine benzemesi bize evrensel bir gerçekliği göstermektedir. Bu birbirine benzer süreçlerden yabancı dil öğretiminde de faydalanmak akıllıca olacaktır. Bunun için çocuklardaki ortak dil gelişim özellikleri belirlenmeli ve bu özelliklere uygun ortak yabancı dil öğretim programları oluşturulmalıdır. Ancak toplumlar arası kültür farklılıkları geliştirilecek programlarda dikkat edilmesi gereken önemli bir konudur (Karababa, tarihsiz). Kandır (2005)'e göre, "Doğuştancı Görüş"ü destekleyenler bütün dillerde ortak görülen belirli evrensel özelliklerin doğuştan geldiğini savunmaktadırlar. Doğuştancı kuramı destekleyenler normal gelişim gösteren bir bebeğin, insanların kullandığı bütün dilleri kolaylıkla öğrenmeye karşı biyolojik bir eğilimi olduğunu savunmaktadırlar. Chomsky'ye (Aktaran: Selçuk, 2004: 102-107) göre, dilin derin ve yüzeysel olmak üzere iki çeşit yapısı vardır. Derin yapı, yazılı veya sözlü biçimdeki bir cümlenin soyut anlamıyla ilgilidir ve konuşanın söylemek istediği

anlamı, niyeti içerir. Yüzeysel yapı ise, cümlenin dilbilgisel özellikleriyle ilgili olup sesletilen sözcükleri içerir. Çocuklar dil öğrenirken önce soyut olarak seslerin anlamlarını kavrarlar, daha sonra onları yüzeysel yapılar haline dönüştürürler yani konuşurlar.

Dil gelişimiyle ilgili diğer bir yaklaşım da “ Davranışçı Görüş” olarak adlandırılır. Bu görüşün temel varsayımı dilin; çevrenin ürünü olduğudur. Skinner'e göre (Aktaran: Karababa, tarihsiz) çocukların konuşmayı öğrenmesi ve geliştirmesi çevresel etkilerle olmaktadır. Çocuğun dil gelişiminde taklit, tekrar ve tüm duyulanların pekiştirilmesi önemli bir yer tutar. Erken yaşta yabancı dil öğretilmek isteniyorsa, çevresel uyarıcıların bu yaş çocuğunun gelişim düzeyine göre düzenlenmesi gerekir.

“Pragmatik Görüş”e göre ise dili sosyal durum içerisinde incelemek gerekir. Çocuklar bir toplum içinde doğar ve büyürler, bu nedenle çocuklar topluma katılabilmek yani sosyalleşebilmek için de dili öğrenmek zorundadırlar. Dilin sosyal ve kültürel boyutu, yabancı dil öğretiminde hep gerilerde kalmıştır. Dilin sosyal işlevlerinin de ön plana çıkarılması, programların etkililiğini arttıracaktır (Karababa, tarihsiz).

Çocukta dil gelişimiyle ilgili diğer bir görüş de “Bilişsel Görüş” olarak adlandırılır. Bilişsel Görüş’ü oluşturan Piaget ve Bloom'a göre (Aktaran: Karababa, tarihsiz), dilin kazanılması zihinsel gelişime bağlıdır. Çocuğun zihinsel gelişimi ile birlikte dili de gelişir. Çocuğun algılama, dikkat, bellek, imgeleme gibi gelişimlerini dilinden gözlemleyebiliriz.

Tüm bu anlatılanlardan yola çıkarak, şöyle bir sonuca varılabilir. Sosyal öğrenmeciler sosyal etkileşimde gözleme dayalı öğrenmenin önemli olduğunu belirtir. Davranışçı kuramlar, klasik koşullanma ile psiko-linguistik kuramlar ise, zihnimizde bulunan bir dil edinme mekanizması sayesinde dil edindiğimizi savunurlar. Davranışçı ve sosyal öğrenmeci kuramlar, dilin kazanılmasını genel olarak açıklamakla beraber bu konuda yeterli değildir. Çünkü sadece pekiştirme ve taklit kavramlarıyla, dilin nasıl kazanıldığını açıklamak mümkün olmamaktadır. Farklı kültürlerde yetişen çocukların benzer sesler çıkarması, aynı evde yetişen çocukların farklı zamanlarda konuşmaya

başlaması, hiç işitemeyen çocukların özel eğitim almak suretiyle konuşmayı öğrenebilmesi gibi nedenler dil gelişiminin daha başka açıklamalara ihtiyaç duyduğunu göstermektedir. Bu açıdan düşünüldüğünde, Psikolinguistik kuramlar, dilin kazanılmasına, davranışçı ve sosyal öğrenmecî kuramların açıklamadığı daha farklı boyutlar getirmektedir. Psiko-linguistik kuramlar tüm insanların genetik olarak dil öğrenmeye programlanmış bir şekilde dünyaya geldiğini belirtir. Chomsky'nin (Aktaran, Selçuk, 2004: 102-107) bu kuramın en önemli temsilcisi olduğunu belirtmiştik. Bu kurama göre, davranışçı ve sosyal öğrenmecî yaklaşımlarda önemli olan çevre, çocuğun dili öğrenip öğrenemeyeceğini değil, hangi dili öğreneceğini belirler. Çünkü, çocuklar yaratılıştan dil öğrenme donanımıyla dünyaya gelmektedir. Normal olarak gelişen her çocuk, dil öğrenir. Her birey doğuştan bir "Dil Kazanma Mekanizması"na (Language Acquisition Device- LAD) sahiptir. Bu mekanizma, beyinde fiziksel bir yapı olmayıp, dil öğrenmede gerekli olan nörolojik bir eğilimdir. Dil kazanma mekanizması, çocuğun çevresinde konuşulan dili içselleştirmesini, kurallarını anlamasını ve daha sonra dilbilgisi kurallarına uygun olarak konuşmasını sağlar. Örneğin, bir soru sorarken öznenin ve fiilin yerinin neresi olması gerektiğini çözümler. Tüm çocuklar olgunlaşmaya bağlı belirli aşamalardan geçerek konuşmayı öğrenirler (Selçuk, 2004: 102-107).

Yukarıda bahsedilen kuramlardan belli ölçülerde yararlanarak hazırlanacak yabancı dil öğretim programları, yabancı dil öğretiminin kalitesini yükseltecektir. Bahsedilen kuramların birisi kesinlikle doğrudur ve sadece bahsedilen kurama göre bir program hazırlanmalıdır yargısı bizi kısır döngüye iter. Amaçlar ve olanaklar çerçevesinde yukarıdaki kuramsal bilgiler programlara yansıtılmalıdır. En iyi yöntem, en iyi kavram diye bir şey yoktur. İhtiyaç ve olanaklara göre hazırlanan programların geçerliliği söz konusudur.

Gerçek dil edinimi yavaş bir süreçtir ve konuşma becerileri, koşullar mükemmel bile olsa, dinleme becerilerinden uzun bir süre sonra gerçekleşir. En iyi yöntemler; stres olmayan ortamlarda, öğrencinin duymak isteyeceği anlaşılır mesaj sağlayanlarıdır (Wilson, tarihsiz). Öğrenciyi üretmeye zorlamak yerine, hazır olduğunda konuşmasını beklemek başarının anahtarıdır.

1.1.8. Yabancı Dil Öğretiminde Temel İlkeler

Dört Temel Beceriye Geliştirme

Dil dört temel beceri olarak kabul edilen dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerinin işlevsel bütünlüğünden oluşan bir yapıdır. Dili bir iletişim aracı olarak kullanmayı öğretirken bu dört temel becerinin birlikte öğretilmesi gerekmektedir. Anasınıfı için hazırlanan bu program diğer programlardaki yaş gruplarından farklı olduğu için dört temel beceriyi aynı anda vermeyi amaçlamamaktadır.

Öğretim Etkinliklerini Önceden Planlama

Öğretim etkinlikleri, yıllık, ünite ve günlük ders planları olmak üzere üç aşamada planlanmaktadır. Plan yapma, öğretilecek dersin ya da konunun öğretmen tarafından önceden düzenlenmesidir.

Basitten Karmaşığa Somuttan Soyuta Doğru Öğretme

Öğretilecek konular belli bir sıra dahilinde olmalıdır. Bu konular, basitten başlayarak karmaşığa doğru, somut kavramlardan soyuta doğru öğretilmelidir. (Demirel, 1999:31)

Görsel ve İşitsel Araçları Kullanma

Yabancı dil öğretiminde görsel ve işitsel araçlar, öğretimin daha dikkat çekici olmasını sağlamakta, öğrencinin ilgisini derse yönlendirmektedir. Görsel araçlar, öğretilen sözcüklerin, kavramların ve cümle yapılarının daha kolay anlaşılmasını sağlar.

Anadili Gerekli Durumlarda Kullanma

Yabancı dil derslerinde öğrencilerin öğrenilen dili daha çok duymaları ve kullanmaları temel alınmalıdır. Bu nedenle öğretmenden çok, öğrencinin amaç dili

kullanmasına fırsat verilmelidir. Sınıf içinde anadille iletişim yasak olmamalı ancak gerektiğinde kullanmak temel olmalıdır.

Bir Seferde Bir Tek Yapıyı Sunma

Uygulamalarda, her seferinde bir tek sözcüğü, sorunu ya da cümle yapısını öğretmek temel ilke olmalıdır. Aynı anda birden çok sözcük ya da cümle yapısı öğretmeye çalışmak verimsiz bir öğrenme ortamı sağlayacaktır.

Verilen Bilgilerin Günlük Yaşama Aktarılmasını Sağlama

Sınıf içinde öğretilen bilgilerin günlük iletişimde nasıl kullanılacağına öğrencilere anlatılması gerekir. Sınıf-içi öğrenmelerin kalıcı olması için örneklerin günlük yaşamdan verilmesi ve öğrencilere öğrendiklerini kullanma fırsatlarının verilmesi uygun olur.

Öğrencilerin Derse Daha Etkin Katılmalarını Sağlama

Tüm öğrencilerin sınıf-içi etkinliklerde rol almaları sağlanmalıdır. Tekrar alıştırmaları, soru-cevap, rol yapma, grup tartışması, ikili ve üçlü çalışmalar, simülasyon gibi tekniklerle öğrencilerin derse daha etkin katılmaları sağlanmalıdır. Tekrar alıştırmalarında önce sınıfa, sonra gruba ve daha sonra da yeter sayıda öğrenciye tekrar yaptırılmalı, bu tekraralarda yanlış yapıldığında, doğrusu tekrarlatılarak hemen düzeltilmelidir. Ancak iki-üç dakikalık kesintisiz konuşmalarda yanlışlar anında değil, konuşma bittikten sonra düzeltilmelidir.

Bireysel Farklılıkları Dikkate Alma

Öğrencilerin ilgi, yetenek ve öğrenme hızları birbirinden farklıdır. Bazı öğrenciler daha çabuk öğrenirken bazıları da yavaş öğrenir, bazıları duyduğunu iyi anlarken diğerleri gördüğü zaman daha iyi anlayabilir, yine bazı öğrenciler, sözlü alıştırmaları daha iyi yaparken pek çok öğrenci yazılı alıştırmaları daha iyi yapar. Bütün bu özellikler dikkate alındığında, öğretmen, öğretim etkinliklerine çeşitlilik getirmeli, sınıf içinde zengin öğrenme ortamı sağlamalıdır.

Öğrencileri GÜdüleme ve Cesaretlendirme

Güdüleme, başarıyı olumlu yönde etkilemektedir. Her derse başlamadan önce, öğrencileri öğrenmeye karşı güdülemek öğretmenin en önemli görevlerinden birisidir. Güdüleme, bir bakıma öğrenci ile öğrenilecek konu arasında psikolojik bir bağ kurmadır. Bu bağ kurulmadan öğretime başlanırsa yapılan etkinliklerin yararlı olmadığı gözlenmektedir. Buna karşın iyi bir sınıf ortamında işlenen konuların daha iyi anlaşılacağı, öğrencilerin derse daha istekli olduğu görülmektedir (Demirel, 1999: 32-33).

Yukarıda maddelenen ilke ve yöntemler, öğrencilerin zihinsel seviyelerine ve yaş gruplarına göre değişebilmekte ve farklı uygulamalara fırsat vermektedir. Örneğin, ilköğretim seviyesindeki öğrenciler henüz kendi ana dilleri ile ilgili bilinçli bir analiz yapmadıkları için öğrendikleri yabancı dil yapılarına ve zamanlara ilişkin rasyonel bir açıklamaya ihtiyaç duymazlar. Bu yaş grubuyla gerçekleştirilecek yabancı dil öğretiminde, soyut düşünme dönemine geçmedikleri için ana dilleri olabildiğince az kullanılmalı, görsel, işitsel ve etkileşime dayalı araçlara ise mümkün olduğunca fazla yer verilmelidir (Aslanargun ve Süngü, 2006: 127).

1.1.9. Yabancı Dil Öğretim Yöntemleri

Dilbilgisi- Çeviri yöntemi

Bu yöntemin ortaya çıkış amacı Latince öğretmektir. Ancak bu yöntem eğitim sistemimizde hala geçerliliğini koruyan bir yöntemdir. Bu yöntemin belli başlı birkaç özelliği aşağıdaki gibi sıralanabilir:

- Dilbilgisinin öğrenilmesi daha çok verilen metnin incelenmesi ve kuralların kalıplar halinde çıkarılmasıyla oluşur.
- Daha çok ana dil kullanılır ve yabancı dil kullanım oranı ana dile göre daha azdır.
- Sözcük hazinesini geliştirmek için, öğrencilere parçadaki kelimelerin listeleri verilir.

- Dilbilgisi öğretimi için kalıpların ayrıntılı açıklamaları verilir. Önce kolay metinler ve bunların çevirileri daha sonra ise, zor parçaların çevirileri yapılır.
- Metnin içindeki dilbilgisi kalıplarının amaca uygunluğu, konusundan daha fazla önem taşır.
- Alıştırmalar bir bağlam içinde verilmek zorunda değildir.
- Sesletim ve konuşma becerisi birinci planda değildir (Demirel, 1999: 38-39).

Düz Varım Yöntemi

Bu yöntem, dilbilgisel çeviri yöntemine tepki olarak ortaya çıkmıştır. Düz varım yöntemi, yabancı dil öğrenmenin anadili öğrenmeyle aynı aşamalardan geçerek oluştuğunu varsayar. Anadil öğrenme koşullarını sınıfta oluşturmak kolay bir süreç değildir. Öğrencilerin, sürekli yabancı dildeki cümle ile belli bir olay arasında doğrudan bağlantı kurmaları istenir. Ancak bütün öğrencilerde tümevarım yeteneği aynı düzeyde gelişmemiş olabilir. Bu durumda farklı seviyelerde başarılar elde edilecektir. Bu yöntemin özelliklerini şöyle maddeleyebiliriz:

- Dersler bir diyalog ya da kısa bir fıkra anlatımıyla başlar.
- İlk önce, dilbilgisi ve sözcükler sözel olarak anlatılır.
- Sözcük öğretimi, görsel araçlarla, tanımlamalarla ya da pantomimle yapılır.
- Kalıplar tümevarım yöntemiyle verilir.
- Sınıfta anadil kullanımı ve çeviriye izin verilmez.
- Öğretmenin ilgili yabancı dili çok iyi konuşması beklenmektedir.
- Okuma parçaları, öğrenilen dilin konuşulduğu ülkenin kültür ve yaşamından unsurlar taşımaktadır.
- Temelde öğretmen merkezli öğretim yapılırsa da, öğrencilerin aktif katılımı da gereklidir (Demirel, 1999: 41- 42).

Kulak-Dil Alışkanlığı Yöntemi

Army Method olarak da bilinen bu yöntem, aslında 1950'li yıllarda ortaya çıkmış ve davranışçı psikologlar ile yapısal dil bilimcilerin görüşlerinin bir karışımıdır.

İlk aşamada, Amerikan ordusunun, üs kurduğu ülkelerde çabuk şekilde konuşulan dili öğrenmesi olarak gelişti. Daha sonra orta dereceli okullarda da kabul gören bu yöntemin özellikleri şöyle sıralanmaktadır:

- Yabancı dil öğrenirken, mekanik alışkanlıklar oluşturmak çok önemlidir. Dil öğretimi sözlü alıştırmalarla başlar. Yeni kalıpların iyi öğrenilmesi için, öğrencilerin benzer cümleler kurmaları istenir. Öğrenilecek dilde öğretilecek konu önce sözlü gösterilir. İlk olarak dinleme ve konuşma becerileri geliştirilir (kulak dil gelişimi).
- Karşılaştırmalı ve analitik çalışmalar ve uzun dilbilgisi açıklamalarından daha faydalı olarak görülür.
- Kültürel bağlam önemlidir. O dili konuşan insanların kültürünü de öğrenmek gereklidir.
- Yeni yapılar diyalog şeklinde verilir bağlamda değişiklik yapılmaz.
- Yapılar tek tek ve sıralı öğretilir.
- Tekrar, taklit, ezber önemli yer tutar. Sürekli alıştırma yapılır.
- Dilbilgisi tümevarım yoluyla öğretilir. Dilbilgisi açıklaması yapılmaz (Demirel, 1999 :43).

Bilişsel Öğrenme Yaklaşımı

Bu yaklaşım bilişsel öğrenme kuramcılarının Ausubel ve ünlü dilbilimci Chomsky'nin görüşlerinin bir uzantısı olarak düşünülebilir. Bu yaklaşımda, öğrenme düşünme doğrultusunda ele alınır. Zihinsel algılama öğrenciler için dil öğretimini daha zevkli ve kalıcı kılar. Dil bir alışkanlık değil; yaratıcı bir sürecin ürünüdür.

- Dil bir alışkanlık oluşturma süreci değil, bilinçli olarak kuralları öğrenmedir.
- Sesletim ayrı bir uğraş alanı değildir.
- Duyduğunu anlama önemlidir.
- Grup çalışmaları ve bireysel çalışmalar önemlidir.
- Hem tümdengelim hem de tümevarım yöntemleri, kalıpların öğrenilmesinde kullanılabilir.

- Dört temel becerinin birbirine göre öncelikleri yoktur.
- Anadil kullanımı ve çeviri kullanılabilir.
- Bütünlük önemlidir ve gerektiğinde her tür araçtan yararlanılabilir.
- Öğretmen, öğrenme işini kolaylaştıran kişidir (Demirel, 1999: 48).

Ceyhan (2007: 83) bu yöntemi şöyle özetlemektedir. Öğrencinin sözlü ve yazılı iletişimi anlaması önemlidir. Dinleme, okuma, konuşma ve yazma olmak üzere dört temel yeti birden verilir.

Doğal Yöntem

Yabancı dilin anadilin öğrenilmesine benzer şekilde öğretilmesini savunan bir yöntemdir. Bu yöntemde, öğretmen; anadili, öğrenenin yabancı dili olan kişidir. Öğretmen sürekli konuşur, öğrenci dinler. Söylenenlerle ilgili, öğrenciye sürekli mimik veya jestlerle sözcük öğretimi yapılır. Sesletim taklide dayanır. Çocuk anadilini öğrendiği süreçteki gibi sürekli konuşmalıdır. Hatalar önemli değildir. Anadile başvurmadan, bağlamdan çıkarılabilecek orta güçlükte kelimeler öğretilir (Demirel, 1999: 48).

Ceyhan (2007: 83)'e göre ise doğal yöntem şu şekilde tanımlanmıştır. “Gerçek hayatta doğal öğrenmenin yolu, insanlar arasında birbirinden etkileşerek öğrenmektir. Yabancı dil öğretim sınıflarında bu durum çoğu kez yaratılamaz. Bu yöntemde, derse ana dili, öğretilen yabancı dil olan öğretmenler girer. Doğal yöntemde yalnız öğretilen dilde konuşulur ve dersler edinim için gerekli iletilerin sunulmasına ayrılmıştır”.

İletişimci Yaklaşım

- Öğrenci için anlamlı olan sözlü ve yazılı iletişim etkinlikleri, önemli yer tutar.
- Öğretim, öğrenci merkezlidir.
- Öğretim etkinlikleri; karşılıklı diyalog, grup çalışması, benzetim (simulasyon), problem çözme ve eğitsel oyunlarla öğrenimden oluşur.

- Amaç dilde yazılmış ve günlük iletişimde kullanılan materyaller tercih edilir.
- Öğretmen hem anadil hem de amaç dilde yeterlidir.
- Öğretmen, öğrencilerin amaçlarına uygun iletişim becerisi kazanmalarına yardımcı olmalıdır (Demirel, 1999: 52).
-

Seçmeli Yöntem

Yöntem zenginliği anlamına gelen bu yaklaşımda, öğretmene sınıf içi etkinliklerinde konuya uygun yöntem seçme olanağını sunmaktadır. Yabancı dil öğretiminin genel ilkeleri, yöntem ve teknikler hakkında iyi bilgi sahibi olan bir öğretmen, konuya uygun yöntemi seçebilecek yetiye sahip olur.

- Dil öğrenimi hayatın içinde bir süreç olarak görülmelidir.
- Dil öğretimi öğretilcek dille yapılmalı ancak gerektiğinde anadil kullanımından kaçınılmamalıdır.
- Mekanik alıştırmalardan çok, anlamlı ve iletişime dönük alıştırmalar ağırlıkta olmalıdır.
- Sözcükler cümleler içinde kullanılarak öğretilmeye çalışılmalıdır.
- Her seferde tek yapı sunulmalıdır.
- Dört temel becerinin geliştirilmesi önemlidir.
- Öğrencilerin öğrenme gereksinimleri belirlenmelidir. Ayrıca, her dersten önce öğrenciler ne öğretileceği konusunda bilgilendirilmelidir.
- Öğretim etkinlikleri basitten karmaşığa, somuttan soyuta, bilinenden bilinmeyene doğru olmalıdır.
- Bireysel farklılıklar dikkate alınmalıdır (Demirel, 1999: 60).

Telkin Yöntemi

Yabancı dil öğretimi için, sınıfın rahat iletişim kuracak şekilde düzenlendiği bir atmosfer oluşturulur. Halı döşemeli yerler, loş ışık, müzik vazgeçilmez materyallerdendir. Her öğrenciye yeni bir isim ve kimlik oluşturulur. Diyalog öğretimi önemlidir. Öğrenciler önce diyalogu öğrenir, sonra gözleri kapalı tekrar dinleyip öğrenmeye çalışırlar (Demirel, 1999: 62). Ceyhan (2007: 84) ise, bu yöntemde yabancı

dil öğreniminin stresli bir iş olduğu vurgulanarak, öğrenme ortamlarının öğrencilerin rahat edeceği şekilde düzenlendiğinden bahseder.

Grupla Dil Öğretimi Yöntemi

Amerikalı psikiyatrist Curran tarafından geliştirilmiştir. İkinci dil öğrenirken bireylerin hata yapma ve benzeri kaygıları nedeniyle kendilerini ifade edemediklerini iddia etmiştir. Bu yöntemde sınıf içinde öğretmen ve öğrenci, danışman- danışan ilişkisi içinde görülmektedir. Ders işlenirken sınıfta bir çember oluşturulur, öğretmen çemberin dışındadır. Öğrencilerin yabancı dilde kurduğu cümleler kaydedilir, zorlandıkları zaman öğretmen yardımcı olur. Amaç; öğrenilecek dilde iletişim kurmaktır (Demirel, 1999: 62).

Ceyhan (2007: 86)'a göre, Curran danışıcı öğrenmeyi şöyle tanımlamaktadır: “yabancı dil öğrenme ortamı hem öğrenen hem de öğretene açısından tehditkar unsurlar taşır, öğretmen çok çabuk yıpranır bu bakımdan öğretmenin durumunun öğrenci tarafından iyi izlenmesi gerekir”. Bu yöntemde, öğretmen ve öğrencinin karşılıklı işbirliği çerçevesinde tartışma, sorun çözme, kişisel paylaşma etkinlikleri içinde olmaları gerekir.

Sessizlik Yöntemi

Bu yöntemde hem öğrenciler hem de öğretmen sessizdir. Öğretmenin rehberliği ve diğer arkadaşlarının hareketlerinden anlam çıkartmaya çalışmak öğrencilerin temel gayesidir. Tek gerekli malzeme; renkli çubuklardır. Her renk bir sesin sembolüdür. Önce öğretmen çubukları tanıtır. Önce öğretmenin komutu sessizlik içinde anlaşılmaya çalışılır daha sonra kelime öğretimine geçilir ve öğrencilerin yeni kelimelerle cümleler kurmaları istenir (Demirel, 1999: 63).

Ceyhan (2007: 84) ise sessizlik yöntemini şu şekilde açıklamaktadır: “Öğretmen bu yöntemde, kendine özgü bazı renkli çubukları kullanarak bazı şeyleri temsil etmeye, simgeleştirmeye, sessizce, bazı mimikler ve el kol hareketleriyle anlatmaya çalışır. Bu yöntemde öğrenciler durmadan düşünür ve öneriler geliştirirler, öğretmen mümkün olduğunca sessiz öğrenciler de aktiftir”.

Tüm Fiziksel Tepki Yöntemi

Bu yöntemde, yabancı dil öğretimi emir kipleri ile başlar. Bu tür alıştırmalar fiziksel tepkiyi gerektirir. Diyaloglar yoluyla konuşma öğretimi çalışmalarının sonunda yapılır. Öğrenci öğretmenin emirlerine fiziksel tepki yoluyla cevap verir. Hem bireysel hem sınıfça tepki gösterilir. Sınıf etkinlikleri için önce öğretmenin jest ve mimikleri yeterlidir daha sonra ise, sınıf nesnelere, resim, poster gibi araçlardan da yararlanılabilir (Demirel, 1999: 63).

Ceyhan (2007: 84) ise bu yöntemle ilgili olarak şunları belirtmektedir. “Sözle işin birlikte gitmesi önerilir. Öğrenci verilen emirleri anlar, daha sonra emirler verir, bazı şeyleri tekrarlar hareketlerle de gösterir”.

Yabancı dil öğretiminde yeni yöntemleri Ceyhan (2007: 83-88) şu şekilde sıralamaktadır.

1. Görsel-İşitsel Yöntem (St. Cloud Method):

Daha çok Fransa’da kullanılan bu yöntemde araç gereçler; slayt ve powerpoint gösterileri ağırlıktadır. Öğrenciler önce, resim dizilerini projeksiyondan sesleriyle işiterek dinlerler, daha sonra imge ve ses ortamı birlikte sunulur ve tekrar etme fazı başlar; öğrenci gördüğü resimlere bakarken, sözcükleri anımsar ve tekrarlar. Daha sonra edimleri gösteren resimler üzerinde konuşur; düşüncelerini çok kısa olarak söyler. Daha sonra, filmlerin sessiz izlenmesi ve dinlenmesi sürecine geçilir. Daha ileri düzeylerde bunlar üzerine tartışmalar yapılabilir.

2. Küçük Dalga Yöntemi (Mikrowave Device)

Birinci aşamada, öğrenciye çekkart (flash card)larla bazı sorular ve dört olası yanıtı verilir ve öğrencilerin bunları ezberlemesi istenir. Sorular ve yanıtlar belli bir diyaloga ve duruma yöneliktir. İkinci aşamada ezberlenen soru ve yanıtlar, otantik bir

ortam içinde kullanılmaya çalışılır. Bu yöntem yazılı olarak dil becerilerinin verildiği dil programlarında kullanılabilir. Hazırladığımız program için uygun bir yöntem değildir. Ancak çekkartlara sesletim eşlik ederse o zaman bu program için de kullanılabilir.

3. Durumsal Pekiştirme (Situational Reinforcement)

Hall (Aktaran: Ceyhan, 2007), çeşitli ülkelerde ders verirken öğrencilerin, ilgisiz, anlamsız gereçlere pek tepki vermediklerini gördü. Bu bakımdan daha çok özel durumlar getiren ve kolaydan zora doğru ayarlanmış diyaloglardan oluşan bir dizi anlamlı malzemedan yola çıkarak insanları yabancı dil öğrenirken, gerçek durumlara sokma ve başarma duygusu vermeye çalıştı. Öğrenciler çok çabuk evrelerde iletişim kurmaya alıştıkları için yöntem işe yaradı.

1. Yapılandırılmış Özelleştirme (Structured Tutoring)

Öğretmenler zamanlarının %80'ini özel olarak hazırlanmış metinlerle ilgili dilbilgisi açıklamalarına ayırırlar; diğer bölümlerde ise bu yapılarla ilişkin emirlerin yapılmasıyla ders devam eder.

2. Simgesel Anımsatıcılar (Stylized Mnemonics)

Bu yöntem diğer yöntemlerin aksine başlangıçta çeviriye önem verir. Temel yabancı dil kelime haznesinin öğrenilmesi (600 sözcük) çekkart kullanımı ve bunların arka yüzünde çevirilerinin gösterilmesi ile birçok kez tekrarlanır. Öğretmen o derste belirlenen amaçlara göre yöntemlerini ayarlamak, zaman zaman değiştirmek ve yenilemek durumundadır. Bazen bireysel çalışmalar, bazen grup çalışmaları ağırlıktadır.

1.1.10. Yabancı Dil Öğretim Teknikleri

Grupla Öğretim Teknikleri

Gösteri

Gösteri, izleyici grubun önünde bir işin nasıl yapılacağını göstermek ya da genel ilkeleri açıklamak için başvurulan bir tekniktir. Yabancı dil eğitiminde gösteri tekniği, genellikle sözcük öğretiminde, konuşma becerisinin geliştirilmesinde, okuduğunu ve dinlediğini anlamada ve yazma etkinliklerinde kullanılabilir. Yeni bir yapı kazandırılırken sunum aşamasında da faydalanılabilen bir tekniktir (Demirel, 1999: 69).

Soru- Cevap

Bu teknik, öğrencilere düşünme ve konuşma alışkanlıklarını kazandırma açısından oldukça önemlidir. Yabancı dil öğretiminde duyduğunu ve okuduğunu anlama becerilerini geliştirmede, karşılıklı konuşma ve iletişime dönük alıştırmaların yapımında sık sık kullanılır (Demirel, 1999: 69).

Drama ve Rol Yapma

Drama tekniğinde öğrenciler hangi durumlarda nasıl davranmaları gerektiğini yaşayarak öğrenirler. Problem çözme ve iletişim kurma yeteneğini geliştirir. Bu teknik tek taraflı olmayıp, hem oyuncuya hem seyirciye yöneliktir. En önemlileri serbest oyunlar, kuklalar ve hikayeleri sahneleme oyunlarıdır.

Rol yapma, öğrencinin kendi duygu ve düşüncelerini başka bir kişiliğe girerek ifade etmesini sağlayan bir öğrenme tekniğidir. Öğrencinin iyi rol yapabilmesi için yaratıcı düşünce önemlidir. Yabancı dil derslerinde daha çok diyalog öğretiminde ve konuşma becerisini geliştirmede kullanılır (Demirel, 1999: 72-73).

Benzetim

Benzetim ya da simulasyon tekniğinde, öğrencilerin sınıf içinde bir olayı gerçekmiş gibi ele alıp, üzerinde eğitici çalışmalar yapması hedeflenir. Yabancı dil dersleri söz konusu olduğunda, öğretmen öğrencilere, rolleri dağıtır, olayı tanıtır ve

olayların dışında kalır. Problem çözme ve karar vermede öğrencileri yönlendirmez. Bu teknikte verilen olay yapay ve hayali olsa da öğrenciler gerçek tepkiler verip olayı gerçekten yaşıyorlarmış gibi davranmalıdırlar. Bu teknik, daha çok orta ve ileri düzeydeki öğrencilerde kullanılmalıdır (Demirel, 1999: 81).

İkili ve Grup Çalışmaları

Sınıftaki öğrenci sayısına göre en az iki ve en çok sekiz ile on kişinin bir araya gelerek aynı konu üzerinde ortak amaçlarla yaptıkları çalışmaya grup çalışması denir. Yabancı dil öğretiminde ikili çalışma (pair work) gruplarına diyalog öğretiminde, anlamlı ve iletişime dönük alıştırmaları yaparken soru cevap tekniğini uygulamada yer verilebilir. Bu çalışmalarda ezbere konuşmanın yanı sıra resimlere bakarak konuşma çalışmalarına da yer verilebilir (Demirel, 1999: 81).

Eğitsel Oyunlarla Öğretim

Oyun yabancı dil öğretiminde pek çok sınıf içi etkinlikleri içermektedir. Genel olarak, bu etkinlikler kimi dil yapılarını okuma, sesletim ve sözcük bilgisini daha iyi pekiştirmek için sınıf içinde yapılmaktadır. Öğrenciler daha önceden sistemli ve kontrollü öğrendiklerini, nispeten kontrolsüz bir biçimde oyunlarla deneyerek güdülenirler. Eğitsel oyunlar, öğrenilen bilginin pekiştirilmesini ve daha rahat bir ortamda tekrar edilmesini sağlayan etkinliklerdir. Bu şekilde en pasif ve çekingen öğrenciler bile derse katılabilirler (Demirel, 1999: 87).

a) İletişim Oyunları

Öğrencilerde iletişim becerilerini geliştirmeye yönelik oyunlardır. Daha çok grup içinde iletişim ve dayanışmayı pekiştirmek amacıyla yapılır. Öğretmen danışman ve yol gösterici konumundadır (Demirel, 1999: 88).

b) Gramer Oyunları

Dilbilgisi kurallarını öğretmek ve pekiştirmek amacıyla oynanan oyunlardır. Bu oyunları öğretmen yeni bir gramer yapısını vermeden ya da öğrettiği gramer yapısını kontrol etme, pekiştirme ve tekrar aşamalarında uygulayabilir (Demirel, 1999: 89).

Bireysel Öğretim Teknikleri

Bireyselleştirilmiş Öğretim

Bir sınıfı oluşturan öğrenciler arasında bireysel farklar vardır. Bu durum öğrencilerin öğrenme hızlarında da farklılığı ortaya çıkarmaktadır. Yabancı dil öğretiminde bireysel öğretim tekniği kullanılırken öğretmen ve öğrencilere yeni roller düşmektedir. Her şeyden önce öğretim öğrenci merkezli olmalıdır. Öğretmenin rolü öğrenci merkezli öğrenme etkinlikleri yönetmek ve düzenlemektir. Öğretmen sınıfın tümüne değil de 3-4 kişilik küçük gruplara açıklama yapmak durumundadır. Öğrenciler de sınıf içi etkinliklere katılmak planlama sürecinde yer almak gibi sorumluluklara sahiptirler (Demirel, 1999: 91).

Programlı Öğretim

Programlı öğretim, ünlü psikolog Skinner'in pekiştirme ilkeleri esas alınarak oluşturulmuş bir öğretim tekniğidir. Temelde, öğretimin bireyselleştirilmesi ve hatanın en aza indirilmesi gibi iki önemli yenilik getirmektedir. Programlı öğretim tekniğinde, öğrenci belirlenen hedef davranışlara kendi algı hızıyla bireysel bir çalışma sonucunda ulaşmaktadır. Programlı öğretimin araç ve yöntemleri, programlı öğretime göre hazırlanmış kitaplar ile programlı öğretim makinelerini ve bilgisayar destekli eğitim araç ve yöntemlerini kapsamaktadır. Yabancı dil öğretiminde programlı öğretim tekniğine uygun olarak yazılmış kitaplar ve bilgisayar programları bulunmakla birlikte ülkemizde uygulaması çok sınırlıdır (Demirel, 1999: 93).

Bilgisayar Destekli Öğretim

Bilgisayar destekli yabancı dil öğretiminin etkili bir şekilde yapılabilmesi için Amerika Birleşik Devletlerinde üniversiteler, özel kuruluşlar ve ünlü yayınevleri bilgisayar yazılımları üretmek için çalışmalar yapmaktadırlar. Modüler program yaklaşımıyla hazırlanmış her program paketinde genellikle bir disket ya da band kaseti,

bir öğrenci kitabı ve öğretmenler için kılavuz kitap bulunmaktadır (Demirel, 1999: 95-97).

1.1.11. Erken Yaşta Yabancı Dil Öğrenimine Biyolojik Olarak Yatkinlık

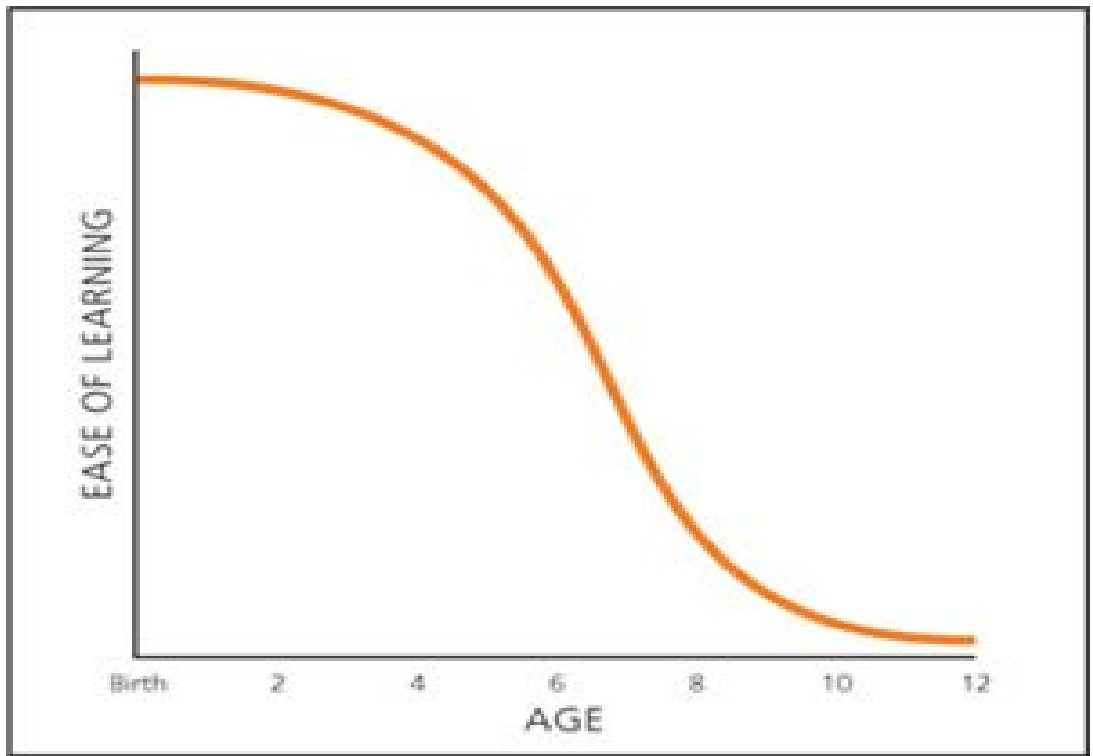
Ertürk (1998: 4)'e göre, bir organizma olarak yaşamına başlayan birey, fiziki, sosyal ve kültürel çevresiyle etkileşimlerinin ürünü olarak bazı alışkanlıklar kazanır ve bunları diğer insanlarla paylaşır. Organizma olarak bir takım kalıtsal güçler ve doğal ihtiyaçlar ile donanık ve sınırlı olan insan, toplumsal bakımdan ve kültürlenme yoluyla (birbirlerini etkileyerek) yeniden yaratılmaktadır. Etkileşimin olduğu her yerde öğrenme ve değişim mutlaka olacaktır. Etkileşimin büyümesi, insanların bir veya daha fazla dili öğrenmesiyle gerçekleşir. Toplumların ve toplumu oluşturan bireylerin gelişmesi için, yabancı dil öğrenmeye karşı biyolojik olarak uygun olup olmadıklarının araştırılması büyük önem taşımaktadır.

Erken yaşlarda yabancı dil öğretiminin önemi son yıllarda ülkemiz eğitim sisteminde de anlaşılmaya başlamıştır. Bireylerin erken yaşta yabancı dil öğrenimine biyolojik olarak yatkın olup olmadığı sorusu burada cevap bekleyen bir konuyu dile getirmektedir. Son yıllarda nöroloji alanında yapılan çalışmalar, her bireyin yüz milyarlarca sayıda beyin hücresi (nöron) ile doğduğunu ve nöronların aralarında kurdukları bağlantılar sayesinde algılama, düşünme, anımsama ve dil edinimi gibi pek çok bilişsel yetiyi geliştirdiğini göstermiştir. Doğumda henüz gelişmemiş olan bu sistemler, dışardan alınan uyarıcılar sonucu harekete geçmektedir. Beyin hücrelerinin herhangi bir uyarıya maruz kalmadıkları durumda yok olduğunu hesaba katarsak, ne kadar çok uyarım alınır, nöronlar arası bağlantıların o kadar çok ve etkin kurulduğu sonucuna varılır. Dil öğrenimi açısından bakıldığında, erken yaşta nöronlar arası bağlantıların kurulmaması, sonraki yaşlarda dil öğrenimini zorlaştırmaktadır (Haznedar, 2004). Bu durumda erken yaşta yabancı dil öğretimi insan vücudunun biyolojik olarak da elverişli olmasından dolayı hayati önem taşımaktadır.

Bu olgunun dil öğrenimi açısından önemi şudur; beyin belli bir evreden sonra bir takım dilsel girdilere karşı işlevsel bir duyarsızlığa girer. Belli bir zamandan sonra anadilin beyindeki algılama haritası bir tür olgunluğa geçer ve yabancı dillerin

öğrenimini engellemese bile kısıtlamaya başlar. Beyin anadilin içerdiği seslerin dışındaki sesleri duymamaya başlar (Alptekin, 2003: 45-47). Bu durum erken yaşta yabancı dil öğretiminin oldukça karlı bir yatırım olduğunu kanıtlar niteliktedir. Çünkü, biyolojik olarak yetişkin beyni yabancı dil öğrenimine ileriki yaşlarda daha fazla bilinçsiz tepki göstermektedir. Yetişkinlerin ya da ileri yaşlarda yabancı dil öğrenenlerin, çocuklara oranla daha fazla güçlüklerle karşılaşması bu kişilerde ana dillerine özgü dilsel alışkanlıklarının engelleyici değişkenler olarak araya girmesinden kaynaklanmaktadır (Sevil, 2003).

İkinci bir dili öğrenme yetisi yaşın artmasıyla birlikte azalır.

- Erken yaşlarda ikinci bir dil öğrenimi, bilişsel olarak birinci dil öğrenimi kadar kolaydır.
- Bir çocuğun beyni, birinci dil öğrenme sisteminin yanına ikincisini oluşturarak, birden çok dil öğrenmeye olanak sağlar.
- Çocuk, ana dili ile etkileşime girmek veya anadiline çevirmek zorunda kalmadan bir yabancı dili öğrenebilir.

- Ergenlik dönemini geçmiş bir yetişkin, öğrendiği yabancı dili beynin ayrı bir bölgesinde saklar ve dili öğrenmek için çeviri ve açık dilbilgisi kurallarına ihtiyaç duyar.
- Beynin esnekliğini kaybettiği dönemden önce yabancı dil öğretimi, ileriki yaşlarda yabancı dil öğrenmeye göre daha uygun görünmektedir (tarihsiz, 04.05.2007 tarihinde http://www.languagestars.com/window_of.html 'den alındı).

Şekilden de açıkça anlaşılacağı üzere, 6 yaşından sonra ikinci bir dil öğrenme yetkinliği hızla azalmaktadır. Bu dönemde yabancı dil öğretimine başlamak, ileriki yaşlara göre daha yararlı olacaktır.

Çocuğun birkaç dili aynı anda kullanabildiği örneklere genellikle yabancı bir ülkede yaşayan ailelerin çocuklarında rastlanılmaktadır. Bu tür ailelerde çocuk evde ana dilinde konuşmakta ev dışında ise bulunduğu ülkenin resmi dilinde ya da dillerinde konuşmaktadır. Bu tür durumlarda ebeveynler açısından, çocuklarının bulunulan ülkenin yabancı dilini öğrenmesi yolunda çok fazla çaba harcamaları gerekmemektedir. Çocuk; çevreden, okulundan ve zorunluluklarından dolayı konuşulan dili öğrenmektedir. Fakat yabancı bir ülkede yaşama imkanına sahip olan aile sayısı oldukça sınırlıdır. Buna rağmen, amaç dilin konuşulduğu ülkede yaşama şartı olmaksızın çocuğa birkaç yabancı dili öğretebilme şansı vardır.

Ünlü Rus Akademisyen Nörofizyolog Sepovalnikov'a göre (Aktaran, Bikçentayev, tarihsiz) artık araştırmacıların ellerinde insan beyninin kapasitesini ve çalışmasını ölçebilecek makineler bulunmakta ve bunların verilerine göre aslında çocukların birçoğu fazla bilgi yüklenmesinden değil aksine bilgi yetersizliğinden sıkıntı yaşamaktadırlar. Bilindiği gibi çocuk beyni üç yaşına kadar bir yetişkin beyninin % 80'i kadar ağırlığa erişmektedir. Bu dönem içerisinde çocuk ebeveynlerinden aldığına göre beynin algı kapasitesini arttırabilir. Fakat ebeveyn-çocuk ilişkisindeki bilinen standart yaklaşım, hayatın bu en verimli döneminin verimsiz geçmesine sebep olmaktadır. Ayrıca zaten çocuk beyni, kendi kendini düzenleme yeteneğine sahip olup yorulduğu zaman kendiliğinden kapanıp yeni bilgileri kabul etmez. Bu durumda ne kadar çabuk

beyindeki dil ile ilgili bilgileri harekete geçirirsek o kadar yararımıza olur (Bikçentayev, tarihsiz).

Yabancı dil öğrenimine çocuk yaşta başlayanların, yabancı dili ana dil gibi konuşan bireylerin düzeyine erişebildiği ileri sürülmüştür. Bu açıdan bakıldığında, yabancı dil öğreniminde ikinci bir dili aksansız bir biçimde öğrenebilmek için yaş sınırı “altı” olarak belirlenmiştir. Diğer bir deyişle, altı yaşından sonra ikinci bir dil öğrenmeye başlayanların dili akıcı bir şekilde konuşsa da, belirgin bir aksanı olacağı ileri sürülmüştür. En azından sırf bu sebep için bile, öğrencilere uygun ve yeterli sayıda ders saatleri ile yabancı dili duyabilecekleri olanaklar ve ortamlar sağlanmalıdır.

Bazı araştırmacılar yetişkinlerle karşılaştırıldığında, ikinci bir dil öğrenen çocuğun başarısını, dil öğreniminde kritik bir öğrenme yaşının olduğu biçimindeki varsayımlarla açıklamaya da çalışmışlardır. Bu konuda yapılan bütün çalışmaları yabancı dil öğrenimine erken yaşta başlayanlarla, ileri yaşlarda başlayanları karşılaştırmak suretiyle yeniden gözden geçirerek, aşağıda özetlenen genellemelere ulaşmışlardır:

- Yetişkinler ve çocukluk döneminden sonra ikinci bir dil öğrenmeye başlayanlar, dil öğreniminin ilk aşamalarında morfolojik ve yapı bilgisi gelişimi açısından daha üst düzeyde performans gösterebilirler.
- Ancak erken yaşta ikinci bir dil öğrenmeye başlayan çocuklar, uzun vadede her iki grubu da geride bırakır ve özellikle dilin ses bilgisi açısından ana dil kullanıcılarına yakın bir düzeyde, aksan sorunu olmadan kullanabilirler (Haznedar, 2003).

Anlaşılacağı üzere, hangi hipotezle ve nasıl açıklanırsa açıklansın pek çok araştırmacının birleştiği ortak nokta, çocuk yaşta dil öğrenimine başlayanların uzun vadede daha avantajlı oldukları yönündedir.

Erken yaşta çok dilli eğitim-öğretim programları ve bu programları başarı ile uygulayan okulların sayısı gittikçe artmaktadır. Bunların en önde gelen örneklerini ABD ve Kanada'da görebiliriz. Avrupa Birliği'ni göz önüne aldığımızda, Avrupa ülkeleri son 10 yıldır ciddi olarak yabancı dil eğitimi üzerine çalışmalar yapmakta ve bu konuyu çeşitli proje ve araştırmalar düzeyinde incelemekte ve uygulamaktadırlar. Avrupa Birliği Komisyonu 1993 yılında aldığı bir karar ile temel eğitim programı kapsamında iki yabancı dili zorunlu tutmuştur. Bu nedenle birinci yabancı dile daha erken başlanması bir ihtiyaç haline gelmiştir. Bunun sonucunda sayısı gittikçe artmakta olan pilot okullarda ilköğretimin birinci sınıfından itibaren yabancı dil dersi programa alınmaktadır ve bu uygulama öncelikle Avusturya ve Almanya'da yoğun olarak devam etmektedir (Akdoğan, 2005). Ancak, yabancı dil eğitim ve öğretiminin erken yaşta başlaması özellikle de AB'nin eğitim-öğretim standartlaşma çalışmaları çerçevesinde Türkiye'nin de önemli bir eğitim konusudur (Akdoğan, 2005).

Ana dili edindirme koşullarını diğer ülkelerde olduğu gibi ülkemizde rahatça uygulayamayız. Ancak; ilk koşulu yani erken yaşta yabancı dil öğretimini edinme şartlarıyla birleştirerek uygulayabiliriz. Bu durumun mümkün olması için yapılacak iş şudur: okula başlayan çocukların gelişim dönemlerini ayrıntılı bir biçimde analiz etmek, bu dönemlere uygun yabancı dil öğretim teknikleri tasarlamak ve uygulamak, bütün bu süreçte de anadil kazanırken oluşan ortamları oluşturmaya olabildiğince dikkat etmek...

1.1.12. Erken Yaşta Yabancı Dil Öğrenimi

Sevil (2003)'e göre anadil öğrenimini ve çocuk gelişiminin özelliklerini yabancı dil öğrenimi sürecine transfer etmek erken yaşta yabancı dil öğretiminde bize ipuçları sağlayacaktır. Çocuk psikolojisi ve gelişiminde en önemli ve en heyecan verici olan aşama, konuşmayı öğrenme becerisidir. Çocuklar genelde iki üç yaşlarında anadillerini ana hatları ile konuşmakta ve kullanmaktadırlar. İlk aşamada hecelerler, sonra bir kelimelik, iki kelimelik kısa tümceler kurarlar ve daha sonraki gelişme her çocukta farklı olmakla birlikte çok hızlı devam eder; öyle ki çocuklar konuşmaya başladıktan kısa bir süre sonra bir yetişkinin kurabileceği yetkinlikte cümleler bile kurabilirler. Tüm

bu gelişme (yani dil gelişimi); beyin gelişimi ve değişimine doğrudan doğruya bağlıdır. Bu görüş, bilinenlerden biridir ve yabancı dil eğitimi ve öğretimi için de büyük önem taşımaktadır. İlk kelimeyi bilinçli olarak kullanıncaya kadar çocuklar hep dinlerler ve alırlar; sürekli anadilin kullanıldığı ortamlarda bulunur, çeşitli konu ve bağlamlarda anadilin özellikleri ve çeşitliliği ile karşılaşır. Burada çok yönlü bir etkileşim oluşmaktadır: Çocukların anadil seviyeleri ve becerileri, çevrelerinden gelen bu etkileşimin çeşitliliği ve yoğunluğuna göre gelişmektedir. Çocukların konuşması birdenbire oluşan bir beceri gibi görünse bile, aslında durum böyle değildir. Bizim göremediğimiz, fakat çocukların beyin işlevlerinde sessizce ve hızlı bir şekilde oluşan birikim sayesinde anadilin parçacıkları bir bütünü oluşturmakta, ancak çocuklar o zaman konuşmaya hazır olmaktadır. Input (Girdi) ile Output (Çıktı) birbirinden çok farklı olmaktadır ve genelde örtüşmemektedir. Çocuklar bu dönemde Input'tan daha az Output verirler (Sevil, 2003). Çocuklardaki bu gelişim süreci göz önüne alındığında yabancı dil öğretiminin neden erken yaşlarda başlaması gerektiği açıkça görülebilir. Ayrıca ilk dil gelişimine benzer süreçler erken yaşta yabancı dil öğrenen çocuklara da uygulandığı takdirde, kısa sürede sonuç alınacaktır. Bu durumda öğrencilere konuşmaya hazır olacakları bir dönem tanınmalı ve bu süre zarfında gerekli girdiyi verecek şekilde uyarıcıları hazırlamalıyız.

Bir diğer etken de, çocuklarda konuşma ihtiyacının oluşmasıdır. Nörobiyolojik araştırmaların sonuçlarına göre, çocuğun beynindeki işlevler ilk üç aydan sonra çok ileri bir boyuta varmaktadır. Buna göre, aslında çocuklar bilimsel verilere göre daha erken konuşabilmelidirler, ancak ihtiyaç duymadıkları için konuşmamayı tercih etmektedirler. Çocuk, bulunduğu ortamda vücut dili ve mimiklerle istediğini ifade edebilmektedir. Çocuklar söylemek istediklerini ne zaman yalnız vücut dili ile söyleyemez duruma gelirse, işte o zaman konuşma ihtiyacı oluşur; çünkü dünyası ve ihtiyaçları artık değişmiş ve karışık bir hal almıştır. Yeni doğmuş bir çocuğun beyin haritasına baktığımızda, nöronlar arasındaki bağlantıların çok az ve seyrek olduğunu görürüz. Bu ana hatlar arasında dışardan gelen uyarılar ve bu uyarıların yoğunluğu ve çeşitliliğine göre bağlantılar sıklaşır. Ne kadar çok uyarı alırsa bağlantı o kadar yoğun olur. Ve bir bağlantı ne kadar çok kullanılırsa o kadar kalıcıdır; kullanılmayanlar elenir ve beyin bu süreçte, yeni oluşumların kesinleşmesi veya kaybolması ile şekillenir. Bu şekillenmenin

mantığı oldukça basittir: yoğun aktiviteler ağırlık kazanır ve kalıcılaşır. İkinci önemli beyin faaliyeti ise, beynin fonksiyonlarının iki mevcut kısma göre, yani tıp dilinde sağ yarıyuvar ile sol yarıyuvar olarak bildiğimiz bölümlerin ayrılmasıdır. Son bir teze göre bu süreç ancak ergenlik çağında tamamlanmakta, yani çocuklarda henüz iki bölüm aynı fonksiyonları taşıyabilmektedir (Kritik yaş hipotezi). Böylece beynin hacmi bu süreçte ikiye katlanmış gibi daha güçlü ve verimlidir (Sevil, 2003). Çocukların beyin faaliyetlerinin bu kadar yoğun ve verimli olduğu bir dönemin değerlendirilmemesi eğitim adına bir kayıp olacaktır.

Erken yaşta yabancı dil öğretimi, dilin düşünce üzerinde belirleyici işlevini ortaya koyan Piaget ve Vygotsky'nin (Aktaran, Sevil, 2003: 185-189) yaklaşımları doğrultusunda genel olarak öğrenme kavramını biçimlendirecektir. Benmerkezci konuşma evresinde kendi dilinin dışında dillerin de var olduğunun ayırımına varan çocuk, hem yeni öğrenme stratejileri hem de farklı iletişim stratejileri geliştirebilecektir. Bu da, dolaylı (üstbilişsel, duygusal, toplumsal) ve dolaysız (belleksel, bilişsel, dengeleyici) öğrenme stratejilerini geliştirmesine olanak tanıyacak, geliştirdiği stratejiler doğrultusunda, çocuk, kötü öğrenen profilinden iyi öğrenen profiline geçme olanağını da yine erken yaşta yabancı dil dersleri aracılığıyla bulabilecektir. Bu bakımdan, yabancı dil eğitimi öğrenmeyi öğreten araç niteliği taşımaktadır. Daha önce belirttiğimiz gibi, çocuklar bizim sandığımızdan daha iyi birer araştırmacı gibidirler. Yeterli fırsat ve uyarıcı sağlandığında ve gelişim dönemlerine uyacak şekilde her şeyi öğrenebilirler.

Dil öğrenimi ancak bir gereksinim haline getirebilirse etkili ve anlamlı olur. Erken yaşta yabancı dil eğitimi çocukta üç temel gereksinime yöneliktir: a) oyun gereksinimi, b) ifade gereksinimi (bedensel, dilsel, sezgisel, yazıya ilişkin vb.), c) kendinin ve dünyanın keşfi, bilginin oluşturulması gereksinimi...(Sevil, 2003). Bu gereksinimler doğrultusunda erken yaşta yabancı dil öğretim programları düzenlenmelidir. Çocuklar, ihtiyaç duymadıkları bir şeyi öğrenmekte istekli olmayacaktır. Ayrıca onları güdüleyecek en önemli şeyin, iletişim kurmaya ihtiyaç duyacakları bir ortamın yaratılması olduğu unutulmamalıdır.

Erken yaşta yabancı dil eğitimini aşağıda maddeler halinde şu şekilde toplayabiliriz:

- Yabancı dil öğretimi kuramcıları için erken yaşta yabancı dil eğitimi, çocukta dil ve kültüre ilginin oluşmasını amaçlamaktadır. Çocukların henüz kendi kültürlerini tam olarak öğrenmeden başka kültürlerle karşılaşmasını zararlı görenler olabilir. Ancak erken yaşta yabancı dil eğitiminden dolayı çocukta dile ve kültüre ilginin oluşmasından kasıt, tamamen yabancı bir kültürü çocuğa benimsetmek değildir. Amaç, genel anlamda çocuğa dünya üzerinde kendi kültüründen farklı kültür ve geleneklere sahip ülkelerin ve insanların olabileceğini ve farklılıklara saygı duyulması gerektiğini öğretmektir.
- Erken yaşta yabancı dil eğitimi, yabancı dil öğretmenlerinin yetiştirilmesinde yeni yöntemlerin oluşturulmasını ve bu yöntemlerin okul öncesi yabancı dil dersi verecek öğretmenlerin yetiştirilmesinde kullanılmasını zorunlu kılmaktadır.
- Oyunsu etkinlikler, öğrenme sürecinde bir çaba gerektirmedikleri için erken yaşta yabancı dil öğretiminde ağırlıklı kısmı oluşturmaktadır.
- Avrupa Birliği dil programlarıyla, erken yaşta yabancı dil eğitimi uygulama boyutuna aktarılmıştır.
- Erken yaşta yabancı dil eğitimi, yabancı dil öğretimine ilişkin günümüz çağdaş eğitim anlayışının önemli bir parçasıdır (Sevil, 2003).

Günümüzde çok kültürlü eğitim politikalarının önemi üzerinde uluslararası geniş bir görüş birliği vardır. 0-8 yaş, çocuğun gelişiminin en hızlı ve en kritik yıllarıdır. Bu yıllarda temeli atılan beden sağlığı ve kişilik yapısının, ileri yaşlarda yön değiştirmeden, daha çok aynı yönde gelişmesi şansı daha yüksektir. Uzun yıllara dayalı araştırmalarda, çocukluk yıllarında kazanılan davranışların büyük bir kısmının yetişkinlikte, bireyin kişilik yapısını, tavır, alışkanlık, inanç ve değer yargılarını biçimlendirdiği gözlenmiştir.

Bu açıdan, okul öncesi dönemdeki eğitim, çocuğun ilerideki yaşamını etkileyecek önemli bir süreçtir. (Oktay, 2003). Yabancı dil öğretim süreci, dikkatli ve etkili planlanırsa okul öncesi çocukları için niteliklerini arttırmaya başladıkları bir süreç olacaktır.

Buraya kadar anlatılanları toplamak gerekirse erken yaşlarda ne kadar çok uyarı ve deneyim kazandırılırsa, o kadar zihinsel gelişme kaydedilir. Birçok bilimsel çalışmada bu uyarılara bağlı olarak gelişen ve şekillenen beyin, beyinsel ve zihinsel faaliyetlerin çocuğun ilerideki öğrenme becerisinin temelini oluşturduğu vurgulanmaktadır (Akdoğan, 2005).

Dil öğretiminde sabırlı olmak gerekir. Çocukların dil öğrenme çabaları desteklendiğinde, çalışma ve başarılı olma davranışları gelişir. Aksi takdirde, sürekli olarak yaptıkları eleştirilen, desteklenmeyen, beğenilmeyen çocuklar, yaptıklarının değersizliğine inanarak aşağılık duygusu geliştirebilirler (Senemoğlu, 2004: 77). Erken çocukluk dönemi için yabancı dil öğretiminde yeterli fırsat ve kendilerini ifade edebilecekleri zamana kadar beklemek dil öğretiminde başarının anahtarı olacaktır.

1.1.13. Erken Yaşta Yabancı Dil Öğreniminin Çocuğun Genel Eğitimine Ve Gelişimine Kazandırdıkları

Seferoğlu'na göre (Aktaran: Serengil, tarihsiz) “dil edinimi konusunda yeterince bilgisi olmayan pek çok kişi çocukların bu kadar erken bir yaşta ikinci bir dili öğrenmelerinin sakıncası olabileceğini düşünmektedir. Oysa öğrenmenin en hızlı gerçekleştiği dönemler bu dönemlerdir. Dil öğrenimine mümkün olduğuna erken başlanmalı, ancak her yaşa en uygun yöntemlerden faydalanılmalıdır”.

Erken yaşta yabancı dil öğretiminin çocuklara kazandırdıklarını maddelemek gerekirse aşağıdaki sonuçlara ulaşılır.

- Çocuğumuza kendi anadilinin dışında başka bir dil kazandırır. Yabancı dil

öğreniminin, gelişen dünyaya ayak uydurmadaki önemi inkar edilemeyecek ölçüdedir.

- Çocuğa, ikinci dil ile birlikte yeni ve farklı kültür/dünya bakış açısının ve düşünme tarzının sağlanması ve böylece kendi özelliğini ve özünü daha etkin ve belirgin şekilde fark etmesi sağlanır.
- Çocuk, genel gelişiminin desteklenmesi, öğrenme yetisinin daha iyi noktaya ulaşması sırasında yeni ve farklı öğrenme tekniklerini tanır. Kendi öğrenmeyi öğrenme süreçlerini geliştirir. Bu durum ileriki okul yaşamında diğer derslerinde de doğrudan veya dolaylı başarı getirecektir.

1.1.14. Okul Öncesi Eğitim Programlarının Yapısı ve Program Yaklaşımları

Okulöncesi dönem, çocuğun çevresini anlamaya çalıştığı, çevresiyle iletişim kurmaya istekli olduğu, yaşadığı toplumun değer yargılarını ve o toplumun kültürel yapısına uygun davranış ve alışkanlıkları kazanmaya başladığı bir süreçten oluşur. Kişiliğinin temellerini attığı bu dönemde çocuk ev, okul ve sosyal yaşantıda bilinçli bir rehberliğe ihtiyaç duyar. Erken yaşlarda uygun eğitim fırsatları sağlanarak, çocukların öz-bakım, zihin, dil, sosyal, duygusal ve motor yeteneklerinin gelişimi desteklenmelidir (Şahin, 2005: 1).

Dil gelişimi açısından değerlendirildiğinde okul öncesi dönem; çocuk için, çok önemli bir dönemdir. Okuldaki dil becerisi evde kullanılan dil becerisinden farklıdır. Bu fark bu iki ortamın yapısından, şartlarından ve beklentilerden ortaya çıkmaktadır. Okuldaki beklentiler, konuya odaklanma, birlikte düşünce alışverişi, sırasını bekleme gereği, öğretmen- öğrenci iletişimi, konuşma analizi, dili yorumlama, dolaylı istek ve söylentileri değerlendirme gibi durumları kapsar. Tipik aile içi dil becerileri ise öznel olarak belirli anne- baba- kardeş, akraba ilişkileri etrafında gelişir. Bilinçli ve kaliteli bir okul öncesi eğitimiyle bu açık kapatılabilir (Sevinç, 2003a).

Eğitimde program geliştirme belirli aşamaları gerektiren bir süreçtir. Geliştireceğimiz okul öncesi yabancı dil öğretim programı için öncelikle eğitim programlarının yapısını göz önüne almalıyız. Büyükkaragöz (1997, 60-65), eğitimde program geliştirme aşamalarını şu şekilde sıralamaktadır:

- Program Hazırlama: Programı oluşturan öğeleri ve öğeler arası ilişkileri belirleme sürecidir. Amaçların tesbitini ve çözümlenerek kazanımlara dönüştürülmesini, bu davranışları öğrenciye kazandırıcı öğretme durumları ile öğrencinin kazanıp kazanmadığını ortaya çıkarıcı sına- ölçme durumlarının hazırlanmasını ve değerlendirme işlemlerinin belirlenmesini içine alır.
- Program Deneme: Hazırlanan programın denenmesi için gerekli şartları sağlama, programı öngörülüp sağlanan bu şartlarda deneme, deneme süresince elde edilen verileri toplama evresidir.
- Program Değerlendirme: Programın denenmesiyle, öğrenci davranışlarında hedefler doğrultusunda oluşturulan değişimleri yansıtan ölçümleri, hedeflerde kapsanan ölçütlerle karşılaştırarak, programın sağlamlılığı ve etkililiği hakkında yargıya varma evresidir.
- Program Düzeltme: Değerlendirme sonuçları ışığında programı istenen düzeyde ya da olabildiğince sağlam ve etkili kılabilmek için, programın hangi öğelerinde ne gibi değişiklikler yapılması gerektiğini kararlaştırma, kararlaştırılan değişiklikleri yapma ve programa gelişmiş bir nitelik kazandırma evresidir.

Eğitim programlarının gerektirdiği süreçleri gördükten sonra etkili bir program için gerekli şartları da tanıyalım. Yılmaz ve Sünbül (2003: 48)'e göre öğretimin etkili bir şekilde planlanması için aşağıdaki şartlar gereklidir:

- Eğitim ve öğretim programları hazırlanırken, hedefler çok iyi belirlenmelidir.
- Eğitim programında hedefler belirlenirken, öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyleri, kritik davranışlar ve ön koşul davranışlar öğretim sürecine başlamadan önce belirlenmelidir.
- Dersin kazanımları ve içeriğin belirlenmesi aşamasında öğrenci görüşlerine yer verilmelidir.
- Program değerlendirme çalışmaları içerisinde, programın ve öğelerinin etkililiği hakkında daha sağlıklı kararlar verilebilmesi için öğrenci tutumları belirlenmeli ve diğer bulguların yorumlanmasında kullanılmalıdır.
- Ders işlenişi ve sonunda yapılan bu değerlendirme süreçlerinin yanı sıra girişte de ihtiyaç analizleri yapılmalıdır.

Eğitim programları aşamaları ve geliştirilecek programlarda bulunması gereken genel özellikleri inceledikten sonra, okul öncesi eğitimiyle ilgili geliştirilen eğitim programlarını literatürde incelemek, geliştireceğimiz programa bir temel hazırlama açısından önem taşımaktadır.

Okul öncesi eğitimin bir ihtiyaç olduğuna inanarak ilk anaokulunu açan kişi, Alman eğitimci Froebel'dir. Froebel, annelerin sorumluluğuna terk edilecek okul öncesi eğitimi görüşünü eğitimcilerin üstlenmesi gereken toplumsal bir olgu olarak ele almaktadır. 1837'de Almanya'da okulöncesi eğitim çalışmalarına başlamış ve 1840 yılında Kindergarten adını verdiği ilk anaokulunu açmıştır (Başal, 2005: 39-40).

Okul öncesi eğitimde farklı yaklaşımlar benimsenebilir. Okul öncesi eğitimdeki çağdaş yaklaşımların çocuk merkezli olduğu görülmektedir. Çocuk merkezli sınıflarda çocuklar aktiftir, sınıflarda özel öğrenme materyalleri kullanılır. Programlar, konuya dayalı bilgileri içermez. Disiplinler arası konuları ele alır.

Bu bölümde okulöncesi eğitim programlarına yön veren High/Scope, Head Start, Montessori, Reggio Emilia, Çocuktan Çocuğa Eğitim ve Açık Okul Öncesi

Eğitim yaklaşımları ele alınacaktır.

High/Scope Yaklaşımı

Bu programın temeli, kendi kendilerine planlayıp yürüttükleri etkinliklerden ders alan öğrencilere dayanır. High/Scope programı, Piaget' in gelişim teorisinden esinlenmiştir. Piaget' e göre (Aktaran: Aral, Kandır ve Yaşar, 2002) gelişim, büyüme ve öğrenme için çeşitli girişimlerde bulunma anlamına gelir. Bu girişimler, çocuğun çevresinden çeşitli tepkiler alması ve bu tepkileri sonraki girişimlerinde tekrar kullanması sonucunda meydana gelir. Piaget'den etkilenilen diğer bir nokta da, çocuklarla etkileşim içinde bulunan yetişkinlerin çocukları destekleme görevidir. (Aral, Kandır ve Yaşar, 2002: 28-29).

High/Scope yaklaşımında çocuklar en iyi şekilde kendi kişisel ilgilerini ve amaçlarını gerçekleştirdikleri zaman öğrenirler. Çocuklar gün boyu keşif yaparlar, sınıftaki arkadaşları ve dışarıdaki yetişkinlerle iletişim kurarlar. Eğer yetişkinler, sevecen ve destekleyici olurlarsa, çocuklar da başkaları ile kurdukları ilişkilerde destekleyici ve sevecen olmayı öğrenirler (Fetihi, 2003).

Head Start Yaklaşımı

1965 yılında düşük sosyo-ekonomik koşullardan gelen okulöncesi çocukların duygusal, sosyal, psikolojik, sağlık ve beslenme ile ilgili ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla, sekiz haftalık yaz programı olarak geliştirilmiştir. Eğitim; sağlık, ebeveyn katılımı ve sosyal hizmetler bölümlerinden oluşur (Aral, Kandır ve Yaşar, 2002: 33-34). Kısa bir program olarak hazırlandığı için, kapsamlı bir dil öğretim programına yön verecek nitelikte değildir.

Montessori Yaklaşımı

Montessori yaklaşımında çocuklara araştırma, deneme, hata yapma ve hatalarını kendi kendilerine düzeltmeleri için olanaklar tanınır. Duyu organları ile materyallerin, şekillerin ve renklerin bilinmeyen özelliklerini keşfetmeleri için çocuklara özgür bir ortam yaratılır. Bu da çocuğun gelişimi için elverişli bir ortam hazırlamak gerektiğini

ortaya koyar. Çocuk için oluşan engeller en aza indirilir ve çocuğun enerjisini kullanabileceği gerekli çevre sağlanır (Aral, Kandır ve Yaşar, 2002: 35-36).

Reggio Emilia Yaklaşımı

Bu yaklaşıma göre büyüme sürecinde çocuk, gelişmesini engelleyen bir engel ile karşı karşıyadır. Kalıplaşmış eski ve katı kurallar, güncelliğini yitirmiş kavramlar yetişkinlerce benimsenmiştir. Okul öncesi sınıflarda çocuklar ve öğretmenin birlikte öğrendiği, konu ya da proje ağırlıklı bir program uygulanır. Bu yaklaşımda çocuk teoriler geliştiren, verileri elde etmede ve hipotez geliştirmede kendi yollarına sahip olan bir bireydir. Çocuk, bilgiyi üretme ve yaratmada kapasiteye, duygusal, sosyal ve zihinsel yönden birçok farklı kaynağa sahip olan bir varlıktır. Bütün çocuklar öğrenmelerinde, sosyal etkileşimlerinde, çevrenin getirdiği her türlü sorunu çözmede gerekli olan ilgi, merak, potansiyel ve hazır bulunuşluğa sahiptir (Aral, Kandır ve Yaşar, 2002: 38).

Çocuktan Çocuğa Eğitim Yaklaşımı

Çocuktan çocuğa eğitim yaklaşımı 1978 yılında Uluslararası Çocuk Yılı öncesinde tanıtılmış ve ilk Çocuktan Çocuğa Programı Londra Üniversitesi'nde başlatılmıştır. Küçük çocuğun büyük kardeşleri tarafından bakımı ve eğitimi özellikle düşük sosyo-ekonomik düzeydeki ailelerde ve kırsal kesimde çok sık rastlanan, geleneksel bir sistemdir. UNICEF ve Dünya Sağlık Örgütü gibi kuruluşlar, bebek ve çocuk ölümlerinin ve hastalıklarının önlenmesi, sağlık eğitiminin verilmesi amacıyla çocuktan çocuğa eğitim yaklaşımını başlatmışlardır. Bu programda; sağlık, beslenme, temizlik, zihinsel ve sosyal gelişim, konuları aktif katılımcı bir yaklaşımla işlenir. Aktivite ve materyaller programın uygulandığı yörenin özelliklerine göre değişir (Aral, Kandır ve Yaşar, 2002: 40).

Açık Okul Öncesi Eğitim Yaklaşımı

Çocuklara, düzenlenmiş yaşantıları sunmayı hedefleyen bir okul yerleşimi olmayıp, belli zamanlarda toplanma temeline dayanan bir yaklaşımdır. Eğitimin her yerde yapılabileceğini (örneğin; anne-babanın çalıştığı yerdeki bir odada) savunan bir sistem olan açık okul öncesi eğitim, okul öncesi ve ilköğretim düzeyleri kapsamakla

birlikte diğerk düzeylerde de başarılı olarak uygulanır. Açık sınıflarda çocuklar kendi kendilerine öğrenir, ilgi ve eğilimleri doğrultusunda istedikleri etkinliğı seçerler. Açık eğitimde öğretmen iyi bir planlayıcı olmalıdır. Öğretmen öğrenmeyle ilgilenir. Teşvik edici ve motive edicidir. Doğrudan olmamak koşuluyla çocuklara rehberlik yapar (Aral, Kandır ve Yaşar, 2002: 40-41).

Yukarıdaki modeller hazırlanacak programlarda benimsenecek yabancı dil öğretimi yaklaşımlarında da belirleyici olmaları bakımından önemlidir. Bu açıdan bakıldığında, hazırladığımız program pek çok açıdan “Reggio Emilia Eğitim Programı”nın özellikleriyle örtüşmektedir. Bu neden bizim öğretim programımızın, bu eğitim programının özelliklerini temel alarak geliştirildiğı söylenebilir.

Her düzeyde olduğu gibi okulöncesi eğitim programlarının da çeşitli özellikleri içinde barındırması gerekir. Okul öncesi eğitim programlarında aşağıdaki özellikler bulunmalıdır.

- Çocuklarda bedensel, psikomotor, bilişsel, dil, sosyal ve duygusal gelişme sağlayacak bir eğitim ortamı hazırlanmalıdır.
- Zengin çevre uyarıcıları kullanılmalı, fiziki ortam da buna uygun olarak düzenlenmelidir.
- Hazırlanan program çocukların yaş ve gelişim düzeylerine uygun olmalıdır.
- Etkinlikler çocuğun bilgiyi aktif katılımı, görerek, dokunarak, işiterek ve tadararak algılayabilecekleri şekilde düzenlenmelidir. Kalıcı öğrenmenin ve buna bağlı olarak davranış değışikliğinin gerçekleşmesi için, programda, çocuğun aktif hale getirilmesi gerekir.
- Program çocuğun öz saygısını, sorumluluk duygusunu, iç disiplin ve girişimciliğini geliştirici nitelikte olmalıdır (Aral, Kandır ve Yaşar, 2002: 62-66).

- Programın dayandığı esaslar; öngörülen hedefler, araç-gereç seçimi kullanılan yöntem ve teknikler ile değerlendirme gibi özellikler açısından uyumluluk, tutarlılık ve bütünlük özelliklerine sahip olmalıdır.
- Programda çocukların cinsel kimlik gelişimlerine göre düzenlemeler yapılmalıdır. Bilindiği gibi çocukların cinsel kimlik kazanmaları çoğunlukla okul öncesi dönemde gerçekleşmektedir.
- Okul Öncesi eğitim kurumlarında uygulanan programın etkili olabilmesi için ailenin katılımı sağlanmalıdır.
- Değerlendirme; günlük programları kontrol, öğretmenin çocuğu gözlemesi, çocukların ürettiklerine bakma, ailenin fikirleri gibi değişik yollarla yapılabilir (Aral, Kandır ve Yaşar, 2002: 62-66).

Arı (2003), kaliteli okul öncesi eğitim için gerekli noktaları şu şekilde açıklamaktadır: “Erken çocukluk döneminde çocuğu bağımsızlığa yönlendiren, aktif katılımını sağlayan, kendisi ile barışık, çevresiyle uyumlu ilişkiler geliştirmesini sağlayan, bireysel farklılıklara duyarlı, çocuğun gelişim düzeyine uygun bilgi, beceri ve alışkanlıkları kazandıran tüm gelişim alanlarına yönelik bir eğitim, kaliteli bir eğitimidir”.

Kandır (2003) ise, bir eğitim kurumunda kaliteyi belirleyen etkenleri; fiziksel donanım ve düzenleme, tüm gelişim alanlarını destekleyen bir eğitim programı, öğretmen-çocuk iletişimi, ailenin eğitim programına katılımı, programın değerlendirilmesi olarak sıralamaktadır.

Eğitim sürekli değişen bir sistemdir. Bu sistem içinde bazı kurallar daima geçerlidir, bazıları çağın gereklerine uygun olarak yenilenir. Sevinç (2003b)’e göre, erken çocukluk eğitiminde sistem gereği değişimin gerçekleşmesi için bazı önemli koşulların yerine getirilmesi gerekir. Bunlar;

- Çocukların gelişim sürecini iyi bilmeli, bilişsel, sosyal, duygusal, fiziksel gereksinimlerinin paralelinde öğrenme ilkeleri üzerinde yoğunlaşılmalıdır.
- Okul öncesi eğitim kurumları, bütün çevrenin ve ilköğretimin desteğini gerektirmektedir.
- Öğretim programları ve uygulanacak değerlendirme yöntemlerinin iyi analiz edilmeleri gerekir.
- Aileler çocukların eğitiminde etkin rol oynamalıdır.
- Öğretmen sürekli bir araştırmacı olmak zorundadır.

1.1.15. Türk Milli Eğitiminin Amaçları

1739 Sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'na göre Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları:

Madde 2.

Türk Millî Eğitiminin genel amacı, Türk Milletinin bütün fertlerini;

1. Atatürk inkılâp ve ilkelerine ve Anayasada ifadesini bulan Atatürk Milliyetçiliğine bağlı, Türk Milletinin millî, ahlâkî, insanî, manevî ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan; insan haklarına ve Anayasanın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış hâline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmek;

2. Beden, zihin, ahlâk, ruh ve duygu bakımlarından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere, hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya

görüşüne sahip; insan haklarına saygılı; kişilik ve teşebbüse değer veren, topluma karşı sorumluluk duyan; yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmek;

3. İlgî, istidat ve kabiliyetlerini geliştirerek, gerekli bilgi, beceri, davranışlar ve birlikte iş görme alışkanlığı kazandırmak suretiyle hayata hazırlamak ve onların, kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlamak;

Böylece, bir yandan Türk vatandaşlarının ve Türk toplumunun refah ve mutluluğunu artırmak; öte yandan millî birlik ve bütünlük içinde iktisadî, sosyal ve kültürel kalkınmayı desteklemek ve hızlandırmak ve nihayet Türk Milletini çağdaş uygarlığın yapıcı, yaratıcı, seçkin bir ortağı yapmaktır.

1.1.16. Okul Öncesi Eğitiminin Genel Amaçları

1739 Sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu, 2004 tarihli tebliğler dergisi ve 2562 sayılı okul öncesi eğitim kurumları yönetmeliğine göre, Okul öncesi eğitimin amaçları, Türk Millî Eğitimin genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak;

1. Çocukların; Atatürk, vatan, millet, bayrak, aile ve insan sevgisini benimseyen, millî ve manevi değerlere bağlı, kendine güvenen, çevresiyle iyi iletişim kurabilen, dürüst, ilkeli, çağdaş düşünceli, hak ve sorumluluklarını bilen, saygılı ve kültürel çeşitlilik içinde hoşgörülü bireyler olarak yetişmelerine temel hazırlamak amacıyla çaba göstermek,
2. Çocukların beden, zihin ve duygu gelişmesini ve iyi alışkanlıklar kazanmasını sağlamak,
3. Çocukların Türkçe'yi doğru ve güzel konuşmalarını sağlamak,
4. Çocuklara sevgi, saygı, iş birliği, sorumluluk, hoşgörü, yardımlaşma, dayanışma ve paylaşım gibi davranışları kazandırmak,
5. Çocuklara hayal güçlerini, yaratıcı ve eleştirel düşünme becerilerini, iletişim kurma ve duygularını anlatabilme davranışlarını kazandırmak,
6. Çocukları ilköğretime hazırlamaktır (MEB, 2004).

1.2. Araştırmanın Önemi ve Amacı

Türk Eğitim Sisteminde yabancı dil öğretimi çeşitli aşamalardan geçerek bugünkü halini almıştır. Çeşitli zaman aralıkları içinde, değişik uygulamalarla ülkemiz insanlarında yabancı dilde kendilerini ifade edebilmelerini sağlayacak yetiler geliştirilmeye çalışılmıştır. Günümüzde yabancı dil eğitimi; ilköğretim 4. sınıftan başlamakta, ikinci kademe ve orta öğretim kurumlarında devam etmektedir. Yani bir başka deyişle; bir Türk çocuğu üniversiteye girinceye kadar ortalama 9 yıl İngilizce zorunlu yabancı dil dersi almaktadır. Bu kadar uzun süre bağlantı kurulmasına rağmen, çocuklarımızın çok azı kendini ifade edebilecek İngilizce bilgisi ile mezun olabilmektedir.

Yabancı dil öğretimi maliyeti oldukça yüksek ve emek isteyen bir iştir. Eğitim sistemimiz dünyadaki gelişmeler paralelinde yabancı dil öğretimi konusunda pek çok değişik yöntemi içine almış, uygulamaya çalışmıştır. Görünen odur ki, Türk eğitim sistemi olarak, yabancı dil öğretiminde oldukça geri bir ülkeyiz. Özellikle Avrupa ülkeleri bu konuda bir yabancı dil öğretimi çizgisini çoktan aşmış ve ikinci yabancı dil kavramını geliştirmeye bunu programlarında yansıtmaya çalışmaktadır. AB ülkeleri iki dillilik ve çok dillilik kavramlarını, ürettiği programlarla ve tahsis ettiği mali kaynaklarla üye ülkelerine benimsetmeye çalışmaktadır.

Sürekli gelişmeyi hedefleyen ülkemiz ancak; komşu ülkelerdeki gelişmeleri takip ederek, çağın getirdiği teknolojiyi yakalayarak, kendi kültürel değerlerini kaybetmeden; parçası olduğu evrensel kültürü tanıyarak, anlamaya çalışarak ve başka kültürlerle saygı duyarak, sürekli gelişerek, gelişmeyi en büyük amaç olarak görerek, insanlarını çağdaşlaşma sürecinde daima eğiterek ve görüş açılarını genişletmeyi görevi bilerek, durmadan, vazgeçmeden ilerleme ülküsünde olarak hak ettiği medeniyet seviyesine ulaşabilir. Bütün bu sayılan maddelerin gerçekleşmesi için ön koşul; yabancı dil bilmek ve yabancı dil bilmenin bütün avantajlarını sonuna kadar kullanabilecek bireyler yetiştirme politikasında olan yeni eğitim sistemleri düzenlemektir. Yabancı dil öğrenmenin yaşı olabildiğince gerilere hatta okul öncesi döneme kaydırılmalıdır ki,

küçük yaştan yukarıda sayılan niteliklere sahip bireylerden bir toplum oluşturulabilsin ve hak edilen medeniyet seviyesine ulaşılabilsin. Ülkemizde yabancı dil öğretimi ilköğretim 4. sınıf seviyesine kadar indirilmesine rağmen, daha önceki dönemlere kaydırılması yönünde tartışmalar başlamıştır.

Türkiye’de okul öncesi İngilizce öğretimi için Milli Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenen hedefler ve değerlendirme ölçütleri olmadı gibi, okul öncesi eğitimde İngilizce öğretimi resmi bir statüye sahip değildir. Milli Eğitim Bakanlığı’nın okulöncesi eğitim için hazırlamış olduğu ve halen uygulanmakta olan öğretim programı (MEB, 2004) incelendiğinde yabancı dil öğretimine ilişkin bir bölüm bulunmamaktadır.

Buna karşın, özellikle büyük şehirlerde çok sayıda özel kurum okul öncesi düzeyde İngilizce eğitimi vermektedir. Okul öncesi eğitimde yabancı dil eğitimi kendi çabalarıyla veren öğretmenlerin de ellerinde sistematik bir program olmadığı için bu uygulamaları kendi kişisel deneyimlerine, gözlemlerine dayandırarak yürütmek zorunda kalmaları; öğretimde birliği ve verimi önemli ölçüde etkilemektedir. Ayrıca, bu durum, okul öncesi kurumlarda eğitim gören öğrenciler açısından fırsat eşitsizliği meydana getirmektedir. Dolayısıyla, yakın gelecekte resmi ya da özel tüm okulöncesi eğitim kurumlarında yabancı dil öğretimine ilişkin MEB tarafından hazırlanmış öğretim programlarının uygulanacağı umulmaktadır.

“Bu bağlamda, okul öncesinde İngilizce öğretiminin kalitesinin araştırılması önem taşımaktadır” (Sert, 2004).

Bu açıdan bakıldığında; yapılan bu tez çalışması, özel de olsa okulöncesi öğretim kurumlarında, yabancı dil öğretimi kendi çabalarıyla yürütmekte olan öğretmenlere klavuz kaynak niteliğinde olacaktır. Ayrıca, ileriki dönemlerde, MEB’in okulöncesi kurumları için hazırlayacağı yabancı dil programı için de temel teşkil edeceği düşünülmektedir.

Bu çalışma, okulöncesi eğitim kurumlarında uygulanabilecek bir yabancı dil öğretim programı tasarısı hazırlamak amacıyla yapılmıştır.

1.3.Problem Cümlesi

Okul öncesi eğitimde, (5- 6 yaş grubu) ana sınıfı çocuklarına yabancı dil öğretimi için düzenlenecek bir öğretim programı tasarısı nasıl olmalıdır?

Problem daha ayrıntılı olarak aşağıda alt problemler halinde belirtilmiştir.

1.4. Alt Problemler

1. Okul öncesi anasınıfı için hazırlanan İngilizce dersi öğretim programında amaçlar neler olmalıdır?

2. Okul öncesi anasınıfı için hazırlanan İngilizce dersi öğretim programında içerik ne olmalıdır?

3. Okul öncesi anasınıfı için hazırlanan İngilizce dersi öğretim programında öğrenme öğretme süreci nasıl olmalıdır?

4. Okul öncesi anasınıfı için hazırlanan İngilizce dersi öğretim programında değerlendirme nasıl olmalıdır?

1.5. Sayıtlılar

1. Milli Eğitim Bakanlığı verileri gerçek durumu yansıtmaktadır.

2. Avrupa Birliği Ülkelerinin Eğitim Bakanlıklarının hazırlayıp yayınladıkları raporlar gerçek durumu yansıtmaktadır.

3. Hazırlanan öğretim programı tasarısı için; eğitim sistemimizde ilgili yabancı dili öğretebilecek yeterli nitelik ve nicelikte okul öncesi öğretmenleri ve donanımın olduğu varsayılmıştır.

1.6. Sınırlılıklar

1. Hazırlanan öğretim programındaki etkinlikler, hazırlandığı yaş grubu itibarı ile yalnızca konuşma ve dinleme etkinlikleri ile sınırlıdır.
2. Hazırlanan öğretim programı, tasarı niteliğindedir; uygulama ortamına aktarılamamıştır.

1.7. Tanımlar

Okul Öncesi Eğitim: Doğumdan itibaren çocukluk yıllarını içine alan, bu yaş çocuklarının gelişimsel düzeylerine uygun zengin uyarıcı ve çevre imkanlarını sağlayan onların tüm gelişimlerini en iyi biçimde yönlendiren bir eğitim sürecidir (Dere ve Poyraz, 2001: 21).

“Okul öncesi eğitim, 0- 72 ay çocukların; tüm gelişimlerini, toplumun kültürel değerleri doğrultusunda yönlendiren, duygularının gelişimini ve algılama gücünü artırarak akıl yürütme sürecinde ona yardımcı olan ve yaratıcılığını geliştiren, kendini ifade etmesini ve öz denetimlerini kazanmasını sağlayan sistemli bir eğitim sürecidir” (Yılmaz, 2003).

Okulöncesi Eğitim Kurumu: “0-6 yaş arası çocukların tüm gelişimlerini sağlıklı ve düzenli fiziksel koşullar içinde, toplumun kültürel özellikleri doğrultusunda en iyi biçimde yönlendiren; onlara sağlam bir kişiliğin, sosyal duyarlılığın ve yaratıcı bir zekanın temellerini atan; uzman-eğitici kadroya sahip, temel fonksiyonu eğitim olan, sosyal kuruluşlardır” (Dere ve Poyraz, 2001:21).

“Anaokulları, okulöncesi çağında olan çocukların bakım, eğitim ve gelişmelerini sağlayan kurumlardır. Anaokullarının kuruluş amaçları Anaokulları Yönetmeliğinin 1. maddesinde şöyle tesbit edilmiştir. “Anaokulları üçüncü yaştan ilkökul çağına kadar olan çocukların bakım ve eğitimlerine ve her yönden gelişmelerini sağlayan resmi ve özel eğitim kurumlarıdır. Bu kurumlar çocukların en uygun şartlar

altında ruhsal bedensel ve toplumsal gelişmelerine yardım eder” (Kantarcıoğlu, 1998:18).

Demirel (2000: 21-23), anaokullarının amaçlarını şu şekilde sıralamaktadır:

- Her fırsattan yararlanarak çocuklarda millet, vatan, bayrak ve insan sevgisinin, manevi değerlere bağlılığın gelişmesine yardımcı olmak.
- Çocukların sorumluluk yüklenmelerini, dürüst, nazik, saygılı ve düzenli olmalarını sağlamak.
- Çocukların Türkçe’yi doğru ve güzel konuşmalarını sağlamak.
- Çocukların tümü için ortak bir yetişme ortamı sağlamak.
- Onları ilkokula hazırlamak.
- Sosyal, duygusal ve bedeni yönden gelişerek iyi alışkanlıklar kazanmalarını sağlamak.

Dil Zekası: Sözcükler zekası ya da bir dilin temel işlevlerini açıkça kullanabilme yeteneğidir. Okuma, yazma, dinleme ve konuşma ile iletişim sağlayarak, bu zekanın en belirgin özellikleri kullanılır. Dil zekası, dil kullanımının farklı biçimlerde üretilmesine ve geliştirilmesine yardımcı olur (Bümen, 2004: 9).

Dil Edinimi: Genel olarak ikinci dilde iletişim kurmak için kural ve formüllerin içselleştirilmesidir. Bu anlamda öğrenmeyle eş anlamlı kabul edilebilir. Ancak bazıları dil edinimini; kuralların içselleştirilmesinde doğal ilkeler söz konusuysa kabul etmektedir. Bu durumda öğrenme de ikinci dilin formal bir çalışma ile bilinçli geliştirilmesi olarak algılanır (Ellis, 1999: 292).

Kritik Yaş Hipotezi: Birbirinden bağımsız işleyen beynin iki ayrı küresinde ergenlik döneminde biyolojik değişiklikler meydana gelir. Ancak, beynin esnekliğini yitirdiği 10 yaşına kadar başka bir dil edinilebilir. Bu görüşü savunanlara göre beyin yavaş yavaş, yıllar geçtikçe, katılaşp elastikiyetini yitiren bir yapıya sahiptir. Ergenlikten sonra beynin iki yarısı birbirinden katı bir şekilde ayrılır ve artık iki farklı fonksiyonel bölgeler olurlar. Dil de sol yarımkürede kalır. Böylece özellikle telaffuz

edinimi, dil öğrenmeye ne kadar erken başlarsak o kadar ileri seviyede gelişir (Nunan, 1999: 41).

Eğitim Programı: “Öğrenene, okulda ve okul dışında planlanmış etkinlikler yoluyla sağlanan öğrenme yaşantıları düzeneği olarak tanımlanabilir.” (Demirel, 2002:5)

Variş (1996: 13) ise, “eğitim programını bir eğitim kurumunun veya sosyal çevrenin bireylerin yaşantılarını düzenlemek ve zenginleştirmek için yürüttüğü tüm etkinlikler” olarak tanımlamaktadır.

Eğitim Programları Tasarısı: “Eğitim programının yapısı ya da örgütlenme örüntüsüdür. Bu süreçte eğitim programının öğeleri düzenlenerek programın oluşturulması söz konusudur” (Erden, 1998: 5).

Öğretim Programı: Variş (1996: 13)’a göre, öğretim programı; “eğitim programı içinde ağırlık taşımakta, genellikle, belli bilgi kategorilerinin bir sistem dahilinde düzenlenmesiyle oluşmaktadır”.

Yabancı Dil: “İnsanların doğduğu ülkede konuşulmayan, ancak başka bir ulusun bireyleriyle iletişim kurmak için öğrenilmesi gereken dildir” (Ceyhan, 2007: 71).

Yabancı Dil Dersi: Çalışmamızda İngilizce dersi kastedilmektedir.

Yabancı Dil Öğretimi: “Ana dilden farklı yapı, kavram ve dilbilgisi kuralları olan başka bir dilin öğretilmesi sürecidir” (Aslanargun ve Söngü, 2006: 126).

Amaç Dil: Bir yabancı dil öğretim programında öğretilmesi amaçlanan dil anlamına geldiğinden bizim çalışmamızda İngilizce dili kastedilmektedir.

1.8. Kısaltmalar

AB: Avrupa Birliği.

BKZ: Bakınız.

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı.

TPR.: Total Physical Response (Tüm Fiziksel Tepki Yöntemi)

WRL.: Whole Language Learning (Tam Dil Yaklaşımı)

Vb.: ve benzeri.

BÖLÜM II

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde okul öncesi eğitimde yabancı dil öğretimini konu alan araştırmalar incelenerek alan yazın taraması yapılmış ve konu ile ilgili kaynaklar hakkında bilgi edinilmiştir.

Yapılan bu çalışmada, yabancı dil öğretimi ve okul öncesi eğitim ile ilgili çok sayıda yerli ve yabancı araştırma yapılmış olduğu görülmüştür. Hem Türkiye hem de diğer ülkelerde yabancı dil öğretimi, eğitim sistemlerinin vazgeçilmez bir bölümü olmuştur. Hem ülkemiz hem de pek çok ülke, çocuklarının etkili yabancı dil öğrenmesini sağlamak için çalışmalar yapmış, yapılan çalışmaları desteklemiştir.

Aynı zamanda, okul öncesi eğitim; çocuğun pek çok önemli kişilik özelliklerini kazandığı bir dönem olan 5-6 yaş dönemini kapsadığı için, bu dönemde kazanılan özelliklerin ileride değiştirilmesi de zor olduğundan, pek çok araştırmacının dikkatini çekmiş ve bu konuda pek çok eser ortaya çıkmıştır.

Hem Türkiye’de hem de diğer ülkelerde okul öncesi eğitim ve yabancı dil öğretimi bu kadar dikkat çeken ve üzerinde hassasiyetle durulan konulardan olmasına rağmen, pek çok ülkede ve Türkiye’de okul öncesinde yabancı dil öğretimi zorunlu eğitim sürecine girmediği için, bu konuyu doğrudan içeren araştırmalara rastlanmamıştır. Ancak hızla değişen dünyamızda, pek çok ülke; okulöncesi eğitimi, zorunlu eğitim kapsamına almaktadır. Ülkemizde de bu konuda titiz çalışmalar yapılmaktadır. Yabancı dil öğretimi de, pek çok özel okul ve kolejde anasınıfında başlamaktadır. Bu durumda araştırmamız bu alandaki pek çok çalışmaları toparlayıcı bir özellik taşımaktadır.

2.1. Yerli Kaynaklar

Yukarıda da belirtildiği gibi; çalışmamızla doğrudan ilgili bir çalışmaya rastlanmasa da, benzer konuları araştırmayı amaçlayan çalışmalar mevcuttur.

Bu çalışmalardan biri, Tok (2002) tarafından hazırlanan “İlköğretimin Birinci Kademesinde Yabancı Dil Öğretiminde Karşılaşılan Sorunların Değerlendirilmesi” başlıklı çalışmasıdır. Bu çalışmasında araştırmacı, ilköğretim okulları birinci kademede okuyan öğrencilerin yabancı dil dersinde karşılaştıkları sorunları belirlemek, elde edilen bulguların ışığında öneriler geliştirerek bu dersin işleyişinde verimliliği arttırmayı hedeflemiştir.

Alandaki önemli çalışmalardan biri de, Aydın (2006)’nın “Avrupa Birliği Ülkelerinde ve Türkiye’de Zorunlu Eğitim” adlı eseridir. Bu eserde de, Avrupa Birliği ülkeleri ve Türkiye’de zorunlu eğitimden bahsedilmiştir. Türkiye’de zorunlu eğitim ile, Avrupa Birliği ülkelerinin zorunlu eğitim sistemleri karşılaştırıldığında, şu sonuçlara ulaşılabılır: Türkiye’de zorunlu eğitim 8 yıldır ve Avrupa Birliği ülkelerinden azdır. Türkiye’de rehberlik ve yönlendirme faaliyetleri Avrupa Birliği ülkelerindeki kadar işlevsel değildir. Türkiye’deki eğitim sistemi daha merkeziyetçidir. Türkiye’de okulöncesi eğitim zorunlu eğitim kapsamında değildir. Avrupa Birliği ülkeleri ve Türkiye’deki ilköğretim sürecinde yabancı dil eğitiminden de bahsedilmiştir. Ancak doğrudan okul öncesi eğitim ve bu süreçteki yabancı dil eğitiminden ayrıntılı olarak bahsedilmemiştir.

Kara (2000), “İlköğretim Birinci Kademe Bilgisayar Destekli Yabancı Dil Öğretimi” adlı eserinde İlköğretim 4 ve 5’inci sınıf öğrencilerine bilgisayarla İngilizce öğretim programı uygulanması, bu uygulamanın öğeleri olan öğrenciler ve müfredat programının bilgisayar destekli öğretime uygunluğu incelenmiştir. Sonuçta bilgisayarın çeşitli program ve imkanlarından faydalanarak öğretmen ihtiyacını en aza indirerek ders işlemenin mümkün olduğu anlaşılmıştır.

Şahin (2006) “Avrupa Birliği Ülkelerinde ve Türkiye’de Öğretmen Yetiştirme Sistemlerinin Karşılaştırılması” adlı eserinde Avrupa Birliği ülkeleri ve Türkiye’deki öğretmen yetiştirme sistemlerinden bahsetmiştir. Bunlar arasında okul öncesi öğretmenlerinin nasıl yetiştirildiği de betimlenmiştir.

Büyükduman (2005), “İlköğretim Okulları İngilizce Öğretmenlerinin Birinci Kademe İngilizce Öğretim Programına İlişkin Görüşleri” isimli çalışmasında, genel olarak birinci kademedeki görev yapan öğretmenlerin programın sınıf içinde uygulanmasında sıkıntı yaşadığını, küçüklere İngilizce öğretimi konusunda uzman olmayan kişilerin derslere girmesi nedeniyle, programın uygulanmasında sorunlar çıktığını ve programda daha çok dinleme, konuşma vb. etkinliklere yer verilmesi gerektiğini belirtmiştir.

Yılmaz (2006), “Yabancı Dil: Ne Kadar Erken?” isimli makalesinde yabancı dil öğrenme yaşı ile ilgili bir tartışma ortaya atmaktadır. Araştırmacı, erken yaşta yabancı dil öğretimine başlama yaşıyla ilgili olumlu ve olumsuz görüşlerden bahsetmekte, konuyu dil ve kültür boyutuyla da tartışmaktadır.

Sert (2004), “Okul Öncesinde Yabancı Dil Öğreniminde Kalite” adlı makalesinde Türkiye’de anasınıflarında verilen yabancı dilin kalitesini irdellemektedir. Araştırmanın temel amaçları şunlardır. Bir okul öncesi eğitim kurumunda verilen İngilizce dersinde; programın planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi süreçlerinde neler yapılmaktadır. Öğretmen, öğrenci, yönetici, veliler gibi paylaşımcıların kalite bağlamında rolleri nelerdir? gibi soruların cevapları aranmıştır. Araştırma sonuçları kısaca irdelenecek olursa, programımıza ışık tutacak çok önemli sonuçlara ulaşılabilir:

- İngilizce öğretiminin, anasınıfı programında yer alan temalar ya da kavramlar çerçevesinde yapılandırılması, sadece daha etkin bir yabancı dil gelişimi sağlamayıp, bu yaş grubu için önemli olan pekiştirme yoluyla anasınıfı eğitimini de daha etkili hale getirebilir.

- Öğretmenler, öğrenci başarısını sınıf içi gözlemlerine dayanarak ölçmektedirler. Ancak, öğrenci başarısı konusundaki bilgilerin belgelenmesi, velilere/ilgililere ulaştırılması konusunda sıkıntı yaşanmaktadır.
- Araştırmanın yapıldığı eğitim kurumunda İngilizce dersi için uygun sınıf ortamı yoktur.
- Öğretmenler nitelikli olarak işe alınmakla birlikte yaşam boyu öğrenme ilkesi gereğince sürekli kendilerini geliştirme açısından yetersiz kalmaktadırlar. Öğretmenlerin kendilerini geliştirmeleri için yeterli imkan sağlanmalıdır (Sert, 2004).

Haznedar (2004), “ Okul Öncesinde İkinci Dil Öğrenimi” adlı makalesinde erken yaşta ikinci dil öğreniminin öneminden bahsetmektedir. Çocukların, erken yaşta yabancı dil öğreniminden neler kazanacağı, bireysel ve sosyal gelişimlerinin nasıl etkileneceği ve okul öncesinde yabancı dil dersinde ne tür yöntemlerden yararlanılacağından bahsetmiştir. Yazının ikinci bölümünde yabancı dil derslerinde öykü kullanımının etkilerinden bahsetmiştir.

Akdoğan (2005), “Erken Yaşta Yoğun Yabancı Dil Eğitimi ve Öğretimi Temel Bilgiler ve Yaklaşımlar” adlı makalesinde erken yaşta yabancı dil öğretimi ile ilgili yurt dışı uygulamaları ve erken yaşta yabancı dil öğretimi ile ilgili temel yöntem ve çalışmalardan bahsetmektedir. Çocukların gelişim özelliklerini de çalışmasında veren araştırmacı, çocukların hareket, merak, hayal yeteneği, keşfetme isteği gibi özelliklerinden yabancı dil öğretiminde faydalanmak gerektiğini belirtmektedir.

İlter ve Er (2007)’in “Erken Yaşta Yabancı Dil Öğretimi Üzerine Öğretmen ve Veli Görüşleri” isimli çalışmasında erken yaşta yabancı dil öğretimiyle ilgili olarak öğretmen ve velilerin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Her iki grup da erken yaşta yabancı dil öğretimi desteklemektedir ve bununla birlikte bu yaştaki çocuklara yabancı dil öğretirken, oyun, şarkı ve tekerlemelerden yararlanılması konusunda hemfikirdir.

Kara (2004), “Ana Dil Edinimi ve Erken Yaşta Yabancı Dil Öğretimi” adlı makalesinde anadil edinimi ve erken yaşta yabancı dil edinimiyle ilgili çeşitli saptamalarından bahsetmiştir. Araştırmacı, erken yaşta yabancı dil öğretilirken oyunsu etkinliklerin ağırlıkta olması gerektiğini belirtmektedir. Araştırmacı, sözcüksel alan saptanırken, çocuğun günlük hayatıyla ilintili olması gerektiğini de savunmaktadır. Boyama ve resim etkinliklerine özellikle önem verilmelidir. Çocuğun ilgi ve motivasyonu arttırılmalı ve öğrenmeyi öğrenme, yaparak yaşayarak öğrenme teşvik edilmelidir.

2.2. Yabancı Kaynaklar

McLaughlin, Blanchard, ve Osanai (1995), “İki Dilli Okul Öncesi Çocuklarında Dil Gelişimini Değerlendirme” isimli çalışmalarında iki dile maruz bırakılan çocukların belli aşamalardan geçtiğini vurgulamaktadırlar. İlk aşamada çocuk kendi anadilini konuşmaya çalışmakta, bu evreyi sessizlik dönemi izlemektedir, ardından; telgraf konuşma dediğimiz kısa cümleler kurma evresi ve sonuçta dili yetkin bir şekilde öğrenme evresi gelmektedir.

Gunther (2001: 205-227), “İsviçre’de Yerel Kimlik, Dil ve Eğitim Politikası” adlı çalışmasında, her birine kanton denilen 26 isveç devletinin ve 3000 topluluğun oluşturduğu İsviçre’de, yerel dil ve kültür farklılıklarının eğitim politikasını şekillendirdiğini vurgulamaktadır. Bu kalabalıklıktan ötürü, merkezi olmayan eğitim sistemleri her kantonda tamamen egemen olan politikaya göre şekillenmektedir.

Mitakidou (1997), “Bir Yunan Anaokulunda İngilizce Öğrenmek” adlı çalışmasında, Yunanistanda İngilizce öğrenmeye çok değer verildiğini, bu konuya ticaret, endüstri ve hükümet alanlarından teşvik verildiği görülmektedir. Yazar bir çalışmasında okul öncesi çocukları (3.5 – 5.5 yaş arası) günde iki yarım saatlik bölümler halinde bir İngilizce programına dahil etmiştir. Araştırmanın sonunda öğrencilerin İngilizce öğrenmeye büyük gayret gösterdikleri, programın sonunda büyük gelişme kaydettikleri görülmüştür.

Wong Kwok Shing (2006), “ İkinci Dil Öğrenenlerde İngilizceyi Geliştirmek: Okulöncesi Yılları” adlı çalışmasında, hazırlanacak yabancı dil öğretim programlarında dikkat edilmesi gereken noktaları şu şekilde sıralamaktadır:

- Dil ediniminde gelişim sırası bilinmelidir.
- Dile has özellikler sıralanmalıdır.
- Sözlü ve yazılı dil arasındaki ilişki ortaya çıkarılmalıdır.
- İlk öğretilecek konular belirlenmelidir.
- Dil girdisinin kalitesine dikkat edilmelidir.

Mushi (2002: 349- 358) çalışmasında eşzamanlı (anadille birlikte) ve ardı ardına (anadilde yetkinliğe ulaştıktan sonra) yabancı dil öğreniminden bahsetmiştir. Çalışmada, öğretmenlerin ve ailelerin görüşlerinden bahsedilmiştir. Sonuçta bazı kesimler, aynı anda iki dil öğrenenlerin avantajlı olduğunu, bazı kesimler de bu durumda ardı ardına dil öğrenenlerle kıyaslandığında aynı anda iki dil öğrenmek zorunda kalan öğrencilerin daha başarısız olduklarını düşünmektedir. Tartışmalar ne yönde olursa olsun küçük yaşta olanların yetişkinlere göre dil öğrenmeye daha meraklı oldukları bilinen bir gerçektir ve onlara bu dünyayı keşfetmekte olanaklar sağlanmalıdır.

Thurman ve Otten (1995)’e göre, çok dilli ve çok kültürlü Avrupa kavramı çoktan başlamıştır. Bunu sağlayan şey medyadır. Bu yüzden olabildiğince erken yaşta yabancı dil öğretimine başlanmalıdır.

McGrath ve Ramler (2002), “Avrupa Okulları: Çok Kültürlü Öğrenme Modelleri” isimli çalışmasında, Avrupa Birliği ülkelerinde yapılan bir araştırmada aşağıdaki sonuçlara ulaşıldığını belirtmişlerdir.

- Ebeveynlerin %93’ü çocuklarının diğer Avrupa Dillerini öğrenmesini istemektedir.
- %53’ü anadillerine ilaveten bir diğer Avrupa dili konuşmaktadır.
- % 26’sı iki Avrupa dili daha bilmektedir.

- Avrupalıların % 47'si sadece ana dillerini bilmektedirler.

Cutshall (2005), “ Neden 2005: Diller Yılına İhtiyaç Duyduk” isimli çalışmasında, değişik bir bakış açısından konuyu değerlendirmektedir. Amerikalıların diğer milletlere göre dil öğreniminde geride kaldıklarından bahsetmektedir. Bir Amerikalı, bütün dünyayı dolaşmış sadece İngilizce duyabilir. İhtiyaç duymadıkları için Amerikalılar bu konuda Avrupa ülkelerinden oldukça geridedirler. Bu proje ile, Amerikalıların İngilizce dışında bir dil öğrenmek konusunda dikkatleri çekilmek istenmiştir.

Ayrıca Yüksek Öğretim Kurumu Tez Arama Kataloğundan araştırılarak bulunan yabancı dil öğretimi ile ilgili tezlerden bazıları aşağıda verilmiştir (YÖK, tarihsiz).

- Abalı (1999)'nın “Yabancı Dil Öğretim Programlarının Değerlendirilmesi” isimli çalışması,
- Ay (1997)'in “Yabancı Dil Öğretiminde Dramanın Kullanımı” isimli çalışması,
- Bulut (2003)'un “Çocuklara Yabancı Dil Olarak İngilizce Öğretimi ve Çoklu Zeka Teorisi” isimli çalışması,
- Cihan (2001)'in “Erken Yaşta Çok Dillilik ve Yabancı Dil” adlı çalışması,
- Çitak (2003)'in “Çocuklara Drama ile İngilizce Gramer Öğretimi” isimli çalışması,
- Duman (2003)'in “İngilizce Eğitiminde Duyusal Zeka Boyutu” adlı çalışması,
- Dursun (1999)'un “Dokuz Yaş Grubu Türk Çocuklarına İngilizce Öğretimi Üzerine Bir Deneysel Çalışma” adlı çalışması,
- Karapirinler (2006)'in “Özel İlköğretim Okullarında İkinci Yabancı Dil Öğretimi” isimli çalışması,
- Kayahan (2003)'in “İlköğretimde Yabancı Dil Eğitimi (Doğu Marmara Bölgesi Sakarya İli Örneği)” isimli çalışması,
- Koydemir (2001)'in “Erken Yaşta Yabancı Dil Öğretiminin Bazı Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi” isimli çalışması,

- Mersinligil (2002) 'in "İlköğretim Dört ve Beşinci Sınıflarda Uygulanan İngilizce Dersi Öğretim Programının Değerlendirilmesi: (Adana İli Örneği)" isimli çalışması,
- Rakab (1995)'in "Türkiye'de Yabancı Dil Olarak İngilizce Bağlamında Kültürleşme İle Öğrenilen Dil Yeterliliği Arasındaki İlişki" adlı çalışması,
- Sayınsoy (2003)'un "Çocuklara Yabancı Dil Eğitiminde Eylem Odaklı Yaklaşım" isimli çalışması,
- Şavlı (2002)'nin "Öğrenme Stratejileri ve Türk Eğitiminde Erken Yaşta Yabancı Dil Öğretimi: Galatasayar Örneği" isimli çalışması,
- Vertaç (1995) 'in "İlkokul Çocuklarının Dil Öğrenme Stratejileri" isimli çalışması,
- Yakar (2003)'in "6-12 Yaş Kümesinin Bilişsel Gelişim Özellikleri Doğrultusunda Çocuklara Uygun Yabancı Dil (İngilizce) Sınavları Hazırlama" adlı çalışması,
- Yüksel (2001)'in "İlköğretim Okulu Dördüncü Sınıfta İngilizce Derslerinin Planlanması ve Uygulanmasına İlişkin Bir Değerlendirme (Elazığ İli Örneği)" isimli çalışmaları mevcuttur.

Bunların yanı sıra iki dillilik, yabancı dil öğretimi, okul öncesi eğitim ve benzeri konularda çok sayıda yerli, yabancı makale ve eser yayınlanmıştır. Ancak okul öncesi yabancı dil öğretimi ile ilgili herhangi bir öğretim programı mevcut değildir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın yöntemi, verilerin toplanması ve çözümlenmesi ile ilgili açıklamalar yer almaktadır.

3.1. Araştırmanın Yöntemi

Bu araştırmada, Türkiye’de okul öncesi eğitimde yabancı dil öğretim (İngilizce) sistemimizin irdelenmesi amaçlanmış ve sonuçta bir öğretim programı tasarlanmıştır. Bu amaçla Türkiye ve diğer ülkelerin eğitim sistemleri ve okul öncesi eğitimde yabancı dile bakış açıları araştırılmış, uygulamalara bakılmıştır. Araştırmada gereksinim duyulan temel bilgiler, ilgili yerli ve yabancı alan yazın taraması yapılarak elde edilmiştir. Elde edilen veriler, alt problemlere yanıt olabilecek şekilde yorumlanmıştır. Bu yönüyle araştırma, tarama modeli niteliğindedir (Karasar, 1998: 34).

3.2. Verilerin Toplanması

Araştırmada incelenen konu ile ilgili kişi ve kurumlar tarafından yazılan ve yayınlanan çeşitli yazı ve belgeler toplanıp incelenecek; kitap, makale, arşiv belgeleri, tezler gibi kaynaklardan veriler toplanacaktır. Böylece veri toplama tekniği olarak “Belgesel Kaynak Derlemesi” kullanılacaktır.

3.3. Verilerin Çözümlenmesi

Araştırmamızın bulgular kısmında, geliştirdiğimiz okul öncesi eğitimi anasınıfında İngilizce dersi öğretim programının amaçlar, içerik, öğrenme-öğretme süreçleri ve değerlendirme ile ilgili kısımları ayrıntılı olarak çözümlenmiş ve yorumlanmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

4. 1. AMAÇLARA İLİŞKİN BULGULAR VE YORUM

4.1.1. Okul Öncesi Eğitimde İngilizce Dersi Öğretim Programının Yapısı

4.1.1.1. Programın Temel Yaklaşımları

4.1.1.1.1. Yapılandırmacılık Yaklaşımı

Yapılandırmacılık, öğretimle ilgili bir kuram değil; bilgi ve öğrenme ile ilgili bir kuramdır ve bu kuram, bilgiyi temelden kurmayı esas alır. Başlangıçta öğrenenlerin bilgiyi nasıl öğrendiklerine ilişkin bir kuram olarak ortaya çıkmış ve zaman içinde öğrenenlerin bilgiyi nasıl yapılandırdıklarına ilişkin bir yaklaşım haline dönüşmüştür.

Yapılandırmacılık akımının son yıllarda ilgi görmesi pek çok sebebe dayandırılmaktadır. Özellikle geleneksel sınıf ortamında öğrenme, ezbere ve bilginin tekrarına dayanır; oysa yapılandırmacılıkta bilginin transferi, yeniden yapılandırılması söz konusudur. Bilgiyi transfer edebilmek için yeni bir anlayışın gelişmesi gerekir. Yani, öğrenilmiş bilgiyi yeni bir duruma dönüştürebilme ve uygulama yapabilme önemlidir (Demirel, 2002: 223).

Yapılandırmacılığın yönlendirici temel ilkeleri şunlardır:

1. Öğrencileri, konuya ilgi uyandıran sorulara yönelmek.
2. Bilinen kavramlar etrafından öğrenmeyi yapılandırmak.
3. Öğrencilerin görüş açılarını görmek ve bu görüşlere değer vermek.
4. Öğrencilerin öngörülerine göre öğretim programlarını uyarlamak.
5. Öğretme süreci bağlamında öğrenci öğrenmelerini değerlendirmek (Demirel, 2002: 225).

Yapılandırmacı eğitimin en önemli özelliği, öğrenenin bilgiyi yapılandırmasına, oluşturmaya, yorumlamasına ve geliştirmesine olanak vermesidir. Alışılmış yöntemde öğretmen bilgiyi verebilir ya da öğrenenler bilgiyi kitaplardan veya başka kaynaklardan edinebilirler. Ama bilgiyi algılamak, bilgiyi yapılandırmak ile eş değerde değildir. Öğrenen, yeni bir bilgi ile karşılaştığında, dünyayı tanımlamak için önceden oluşturduğu kurallarını kullanır veya algıladığı bilgiyi açıklamak için yeni kurallar oluşturur (Brooks ve Brooks, 1993, Aktaran: Şaşan, 2002).

Her kazanılan bilgi bir sonraki bilgiyi yapılandırmaya zemin hazırlar. Çünkü yeni bilgiler önceden yapılanmış bilgi üzerine bina edilir. Böylece yapılandırmacı öğrenme var olanlarla yeni olan öğrenmeler arasında bağ kurma ve her yeni bilgiyi var olanlarla bütünleştirme sürecidir. Ancak bu süreç, sadece bilgilerin üst üste yığılması olarak algılanmamalıdır. Birey bilgiyi gerçekten yapılandırmışsa kendi yorumunu yapacak ve bilgiyi temelden kuracaktır. Yapılandırmacılık, bilginin biriktirilmesi ve ezberlenmesi değil, düşünme ve analiz etme ile ilgilidir (Şaşan, 2002).

4.1.1.1.2. İletişimci Yaklaşım

İletişimci yaklaşıma göre; dil öğrenmenin özünde yatan ana amaç, dilin temel işlevi olan yazılı ve sözlü iletişimin sağlanmasıdır. Buna göre dilin kurallarından çok, bir iletişim aracı olarak kullanılması önem taşır. Dilin iletişim süreci içinde belli işlevleri vardır, bu işlevler, belli kavramların iletilmesi amacıyla kullanılır.

Öğrenciler için iletişim, bireysel ihtiyaçların karşılanması, yeteneklerin geliştirilmesi ve toplumsal hayatın oluşması ile sürdürülmesi için gerekli bir süreçtir. Kuralların öğrenciye doğrudan verilmesi değil, dilin kullanımı esnasında öğrenci tarafından araştırılıp bulunması ve anlaşılması esastır. İletişimci yaklaşımda konunun ya da işlevin belirlenmesine ve üretime ilişkin sınıf içinde ve dışında, her fırsatta etkinlikler yapılmalıdır (MEB, 2006a).

Dil öğretiminde en temel amacın iletişim kurmak olduğunu biliyoruz. Hazırlanan bu programda dilin sözlü iletişim boyutu ağırlıktadır. Yazılı iletişim boyutu

ancak ilköğretim kademesinde okuma yazmaya geçmiş öğrenciler için hazırlanacak yabancı dil öğretim programlarında ağırlık kazanacaktır.

4.1.1.1.3. İki Dil Becerisi (Dinleme ve Konuşma)

Öğrenciler, okul öncesi dönemde henüz yazma ve okuma yeterliklerini geliştiremedikleri için, tüm kazanımlar konuşma ve dinleme öğretimini içerecek şekilde yazılmıştır.

4.1.1.1.4. Öğrenci Merkezli Yaklaşım

Öğrenci merkezli eğitim, öğrenmeyi öğrenmenin temel alındığı, her öğrencinin farklı zaman, tarz ve hızda öğrenebileceği ilkesine dayalı, düşünme becerilerini geliştirmenin yaratıcı düşünceyi de geliştirdiğini kabul eden bir yaklaşımdır. Bu yaklaşıma göre; öğrencilerin zor anlarda doğru kararlar alıp uygulamaya geçmesi, yaratıcı düşünmesi, problem çözme yeterliğine sahip olması, öğrenmeyi öğrenmesi, işbirliğine yatkın olması, kendi kendini yönetebilmesi beklenmektedir. Bu yaklaşımda öğretmen öğrenci farklılıklarını ortaya çıkaran, ilgi ve ihtiyaçlarını tespit eden, çalışmalarını planlayan veya organize eden, gerekli ortamı hazırlayan, rolleri belirleyen, çalışmalarını başlatıp yürüten, sonuçlandırıp değerlendiren bir rehber rolündedir (MEB, 2006a). Öğrenci merkezli eğitimin temel hedefi öğrenciyi merkeze alarak kendisinin ve sistemin ihtiyaç duyduğu değişim sürecini başlatmak, öğrenciyi aktif bir katılımcı ve sorunları araştırmacı bir birey haline getirmektir.

Öğrenci merkezli eğitim, esnek programa bağlı, yaparak- yaşayarak, keşif ve oyunla öğrenme ortamı oluşturur. Tüm çevre önemlidir. Öğrenci aktif, bilgi oluşturmaktır. Dünyaya anlam veren bireydir; bilgi ya da anlam bireyler tarafından oluşturulur. Bu yüzden, bilgi ya da anlam, bireyin yaşadığı deneyime bağlıdır. Çıkarımda bulunmak, karşılaştırmak, çözümlenmek, yorumlamak, oluşturmak, sınıflamak, tartışmak temel beklentilerdir. Amaç, farklı olanı, değişik olanı, yeni olanı ortaya koymak, yaratıcılığı özendirmek, tek doğrululuktan ve tekdüzelikten kurtulmaktır. Değerlendirme, öğrenci ile birlikte ve tüm öğrenim boyunca

sürer, sadece sınavlar değil gözlem, görüşme, tartışma öğrenci rapor ve dosyaları bu amaçla kullanılır (Boydak, 2004).

Öğrenci Merkezli Eğitim; bireysel özellikleri dikkate alınarak, bilimsel düşünme becerisine sahip, öğrenmeyi öğrenmiş, üretken, bilgiye ulaşıp kullanabilen, iletişim kurma becerisine sahip, evrensel değerleri benimsemiş, teknolojiyi etkin kullanan ve kendini gerçekleştirmiş bireyler için eğitim sürecinin; her aşamada öğrenci katılımını sağlayacak biçimde yeniden yapılandırılmasıdır. Öğrenmeyi öğrenmek esastır. Merak ve yaratıcılığı öne çıkaran ödevler yaratıcılığı artırır (MEB, tarihsiz, b).

4.1.1.2. Programın Vizyonu

Bu öğretim programı tasarısının vizyonu, öğrencilerin çok küçük yaşlarda kendi anadilleri dışında dillerin farkına varabilmelerini; farklı dil, din ve ırktan insanların yaşam haklarına saygı duymayı; yaratıcı düşünmeyi; ufku açık olmayı, dünyaya evrensel bir pencereden bakabilen öğrenciler yetiştirmeyi; dil ihtiyacını her ortamda basit cümlelerle karşılayabilen, iletişim kurmaktan çekinmeyen bireyler yetiştirmeyi sağlamaktır. Bununla birlikte, bu öğretim programı tasarısının vizyonu; diğer yabancı dil öğretim programlarındaki ortak değerleri oluşturmayı hedeflemektedir. Buna göre bireylerin;

- Öğrenmekten keyif alan,
- Kendi değerlerini fark edebilen, farklı olana hoşgörü gösterebilen,
- Değişikliklere uyum sağlayabilen,
- Doğal ve toplumsal gerçekliğin çeşitliliğini algılayabilen,
- Sorumluluğunu taşıdığı bir eylem için uygun yöntemler bulabilen,
- Başkaları ile iş birliği yapabilen ve bu sırada kişisel gelişimine katkı sağlayabilen,
- Öğrenmenin sorumluluğunu alabilen ve bunu taşıyabilen,
- Öğrenmeyi yaşamın bir parçası olarak kabul eden,

- Toplumsal ve mesleki yaşamında çok dilli ve çok kültürlü, evrensel değerleri tanıyan bireyler olarak yetişmeleri bu tasarının vizyonu arasındadır (MEB, 2006a).

4.1.1.3.Programın Yapısı

Okul öncesi eğitimde İngilizce dersi için hazırlanan bu öğretim programı, bir tasarı niteliğindedir. Taslak program, aşağıdaki bölümlerden oluşmaktadır.

1. Üniteler
2. Kazanımlar
3. Etkinlik Örnekleri
4. Açıklamalar

1. **Üniteler:** Bu bölümde, ünitelerin adları ve konuların isimleri yer almaktadır. Konular seçilirken, dil becerilerini en temelden almayı hedefleyen, öğrencilerin günlük hayatlarında ana dillerinde zaten kullandıkları becerilerin yabancı dile uyarlamaları verilmiştir.
2. **Kazanımlar:** Bu bölümde, her ünite ile ilgili ünite sonlarında öğrencilerde oluşması planlanan kazanımlar sıralanmıştır.
3. **Etkinlik Örnekleri:** Bu bölümde ilgili amaç ve kazanımları nasıl kazandıracımıza ilişkin etkinlik örnekleri verilmiştir. Öğretmene ışık tutan, öğrencilerin ufuklarını geliştirmeyi hedefleyen etkinlikler ağırlıklı olarak yer almıştır.
4. **Açıklamalar:** Bu bölümde hem konuyla ilgili açıklamalar verilmiş; hem dikkat edilmesi gereken hususların altı çizilmiş, hem de konuya uygun değerlendirme metotlarının ne olacağı konusunda bilgi verilmiştir.

Yabancı dil öğretiminde son zamanlarda özellikle yeni kabul edilen yeni programlarla kalite arttırılmaya çalışılmıştır. Önceleri; yabancı dil öğretiminde, sonuçta

çıkan ürüne bakılırken şimdilerde, süreç ağırlıklı program yaklaşımları hazırlanmaktadır. Öğretmeni merkeze alan yaklaşımların giderek terk edildiğini ve öğrenciyi merkeze alıp harekete geçirmeyi hedefleyen programların son yıllarda ağırlıkta olduğunu görmekteyiz. Süreç odaklı yaklaşımların dayandığı temel nokta, her dil davranışının altında, öğrencilerin söylemi anlamak veya üretmek için kullandıkları belirli beceri ve stratejilerin olduğudur. Öğrenme ortamı öğrencilerin öğrenme ortamlarında yeteneklerinin ve potansiyellerinin farkına vardıkları yer olması bakımından önemlidir (MEB, 2006b).

Hangi yaşta olurlarsa olsunlar çocukların anlaşılır, gelişim düzeylerine uygun, farklı kaynaklardan edinilen doğru (uygun kelime seçimi ve sesletim ile dilbilgisel olarak düzgün) girdiye ihtiyaçları olduğu unutulmamalıdır. Çocuklar dili işlevsel ve iletişimsel yönü ile öğrenmek isterler. Ancak dilin doğru olarak modellenmesi ve çocuğa pratik yapmak için bol bol fırsatlar verilmesi gerekir. (MEB, 2006b).

Genelde eğitim sisteminin, özelde okulların ve 40-45 dakika süren ders saatlerinin amacı öğrenciyi belli amaçlar doğrultusunda yetiştirmektir. Bu amaçlara ulaşmayı sağlamak için planlı eğitim programlarının geliştirilmesi, ölçme ve değerlendirme vb. birçok etkinliklere yer verilmektedir. Eğitimsel amaçlara ulaşma, bu etkinliklerinin amaca uygun olarak düzenlenmesinin yanı sıra eşgüdümün sağlanmasını da gerekli kılar. Öğrenci gelişimini amaçlayan ve öğretimin başlatılması, sürdürülmesi ve gerçekleştirilmesi için düzenlenen planlı etkinliklerden oluşan bir süreç olarak ele alınan öğretimin uygulayıcısı öğretmendir. Eğitimin amaçlarının gerçekleşmesi, öğretim-öğretme süreçlerinin etkililiğine, öğretim-öğretme süreçlerinin etkililiği ise, büyük ölçüde öğretmene ve onun öğretme ortamında gerçekleştirdiklerine bağlıdır. Nitekim yapılan araştırmalar öğretmenin maaş, kıdem, boy, yaş vb. özellikleri ve okulun öğretmen sayısı, tesisler, donanım vb. özellikleri ile öğrenci başarısı arasında çok düşük ilişkilerin bulunduğu ortaya çıkmıştır. Asıl olan öğretmenin sınıfta yarattığı etkileşim ortamıdır (Açıkgöz, 2000: 17).

Sert (2004), yabancı dil öğretiminde ayrılan zaman, koşullar ve kaynaklar belirli bir ölçüde yeterlik sağlamazsa, erken yaşta yabancı dil öğretiminin amacına

ulaşmayacağını belirtmektedir. Örneğin erken yaşta da olsa, haftada bir saatlik bir İngilizce öğretiminin faydalı olmayacağını savunmaktadır. Bu durumda hazırlanan programın etkililiği büyük ölçüde, düzenlenen ortam ve ortamı yapılandıran öğretmen ve öğrenci işbirliğinin etkililiğine bağlıdır.

4.1.2. Okul Öncesi Eğitimde İngilizce Dersinin Genel Amaçları

Okul öncesi eğitim kurumları ve ilköğretim okulu yabancı dil öğretim etkinlikleri programı ve uygulama esasları (Bkz. Ek.2) Talim ve Terbiye Kurulu tarafından belirlenmiş olmasına rağmen, ilköğretim ilk kademe 4.5. ve 6.7.8. sınıflardaki gibi ayrıntılı bir öğretim programı hazırlanmamıştır.

Genel Amaçlar

1. Dilin bir iletişim aracı olduğunu kavrayabilme.
2. Kullandığı dilin Türkçe olduğunu kavrayabilme.
3. Türkçe'den başka dillerin olabileceğini kavrayabilme.
4. Öğrendiği yabancı dilin Türkçe'den farklı bir dil olduğunu kavrayabilme.
5. Öğrendiği yabancı dilde Türkçe'den farklı seslerin olduğunu kavrayabilme.
6. Öğrendiği yabancı dilin tonlama ve telaffuz farkı olduğunu kavrayabilme.
7. Öğrendiği yabancı dilin farklı kalıplara göre şekillendiğini kavrayabilme.
8. Öğrendiği yabancı dilde seviyesine uygun sözcükleri kavrayabilme.
9. Öğrendiği yabancı dilde seviyesine uygun diyalogları anlayabilme.
10. Anadilinden başka bir dil öğrenmeye istekli olma.
11. Yabancı dil kullanmaya istekli olma.
12. Farklı ülkelerin kültür ve değerlerinin farkında olma.
13. Öğrendiği yabancı dilin konuşulduğu ülkenin kültür ve değerlerine hoşgörülü yaklaşabilme.

4.1.3. Okul Öncesi Eğitimde İngilizce Dersinin Özel Amaçları

1. Öğrendiği yabancı dildeki belli seslerin bilgisi.
2. Öğrendiği yabancı dilde tonlama ve telaffuz (sesletim) bilgisi.
3. Günlük hayatta kullanılan basit kelimelerin bilgisi.
4. Günlük hayatta kullanılan basit cümlelerin bilgisi.
5. Hayvanların öğrendiği yabancı dildeki adlarının bilgisi.
6. Doğadaki canlılara ve hayvanlara hoşgörülü olabilme.
7. Yakın çevresindeki bitki ve çiçeklerin adlarının bilgisi.
8. Doğadaki bitki ve çiçekleri tanıyabilme.
9. 1-10 arası rakamların öğrendiği yabancı dilde sayma bilgisi.
10. Öğrendiği yabancı dildeki renklerin bilgisi.
11. Çevresindeki nesnelerin renklerini algılayabilme.
12. Vücudunun bölümlerinin bilgisi.
13. Kendi vücudu veya arkadaşlarının vücutlarında uzuvları gösterebilme.
14. Sınıfındaki nesnelerin adlarının bilgisi.
15. Okul bahçesindeki nesnelere çizebilme.
16. Çevresindeki nesnelere çeşitli özelliklerine göre gruplayabilme.
17. Evin bölümlerinin adlarının bilgisi.
18. Ev eşyalarını adlandırabilme.
19. Evdeki yiyeceklerin adlarının bilgisi.
20. Okuldaki yiyecek adlarının bilgisi.
21. Evdeki içecek adlarının bilgisi.
22. Okuldaki içecek adlarının bilgisi.
23. Giysilerin bilgisi.
24. Kendi giysilerini İngilizce adlandırabilme.
25. Aile bireylerinin İngilizce karşılıklarının bilgisi.
26. Kendi aile üyelerinin İngilizce karşılıklarını kavrayabilme.
27. Çevresindeki taşıtların İngilizce adlarının bilgisi.
28. Düzeyine uygun kelimeleri anlayabilme.
29. Emir Kalıplarını anlayabilme.

30. Emir cümlelerine itaat edebilme.
31. İngilizce öğrenmekten zevk alma.
32. Düzeyine uygun bazı nesnelere İngilizce adlandırmaktan zevk alma.

4.2. İÇERİĞE İLİŞKİN BULGULAR VE YORUM

İçerik, kazanımları kazandıracak biçimde ünite ve konuların düzenlenmesi gibi ele alınabilir. Bir içerik, kazanımlarla tutarlı, çağdaş, bilimsel, sanatsal ve felsefi bilgiyle donanık, öğrencini hazırbulunuşluk düzeyiyle uygun, somuttan soyuta, basitten karmaşığa, kolaydan zora, birbirinin ön koşulu olacak biçimde düzenlenmelidir (Sönmez, 2005: 102).

(Kazu, 2004), içeriğin seçimiyle ilgili olarak bazı ölçütler belirlemiştir. Bunlar aşağıdaki gibi sıralanabilir:

Toplumsal Fayda:

- Çocuklarımız ülkemizin kalkınmasına katkıda bulunacak bir şekilde yetişebilmek için ne öğrenmelidir?
- Modern dünyanın koşullarına, çağdaş uygarlık düzeyine ulaşmak ve bu düzeye uyum sağlamak için nelerle donatılmaları gerekmektedir?
- Programda yer alan içeriğin milli ve milletlerarası yönü ne olmalıdır?

Bireysel Fayda:

- Okulun uyguladığı içerik ve etkinlikler bireylere, onların gelişme ve öğrenmesine yardımcı olmakta mıdır?
- Bütün bireylerin öğrenmeleri gereken içerik nedir?

Öğrenme ve Öğretim:

- İçerik, öğrenciler için bir anlam ifade etmekte midir?
- İlgili ve ihtiyaç ilkelerine uymakta mıdır?

4.2.1. Anasınıfı İngilizce Dersi Üniteleri ve Dağılımları

ÜNİTE ADI	ÜNİTELERİN (%) DAĞILIMI	ÖNGÖRÜLEN DERS SAATİ	KAZANIM SAYISI	ÖZEL AMAÇ SAYISI
ÜNİTE BİR Hello	6	8	14	4
ÜNİTE İKİ AnimalsAnd Flowers	8	10	13	4
ÜNİTE ÜÇ Numbers	8	10	4	1
ÜNİTE DÖRT Colours	11	12	4	2
ÜNİTE BEŞ My Body	11	12	6	2
ÜNİTE ALTI School And Home	13	14	10	5
ÜNİTE YEDİ Food and Drinks	11	12	12	4
ÜNİTE SEKİZ Clothes	11	12	7	2
ÜNİTE DOKUZ My Family	13	14	4	2
ÜNİTE ON Vehicles	8	10	3	1
TOPLAM	100	114	77	28

4.2.2. Okul Öncesi Eğitimi Anasınıfları İngilizce Dersi İçin Hazırlanan Program Tasarısının İçerik Tablosu

FUNCTION AND SKILLS	STRUCTURE	VOCABULARY
<p>ÜNİT 1: Greetings and Introducing oneself. Meeting people. Asking for and giving personal information. Imperatives. Repeating simple phrases for correct pronunciation. Listening clear and short texts for comprehension.</p>	<p>Present form of verb “to be” What’s your name? My name is ..... Personal pronouns. Hi, Hello. Good morning/afternoon. How old are you?</p>	<p>Sit down, stand up, teacher, student, hi, hello, name, fine, thanks, I’m.</p>
<p>ÜNİT 2: Talking about flowers, Talking about flowers. Talking about environment. Repeating simple phrases for correct pronunciation.</p>	<p>What’s this? What’s that? That is.../It’s... Yes/No questions. O.K. All right.</p>	<p>Chicken, cow, fish, frog, mouse, turtle, lamb, dog, flower, rose, violet, daisy, clove...</p>
<p>ÜNİT 3: Counting, Asking and answering the numbers of the objects. Repeating simple phrases for correct pronunciation.</p>	<p>How many?... There is /there are... Question form and have got/has got...</p>	<p>One, two, three, four, five, six, seven, eight, nine, ten.</p>
<p>UNIT 4: Saying the colours of the objects, pictures, drawings etc. Repeating simple phrases for correct pronunciation.</p>	<p>What colour is that/this? Imperatives...</p>	<p>Pink, blue, red, yellow, Brown, black, white, purple, orange, classroom objects.</p>
<p>UNIT 5: Expressing the parts of his/her body. Repeating simple phrases for correct</p>	<p>Imperatives, Can you show me...? Numbers...</p>	<p>Head, arm, leg, ear, eye, mouth, nose, pictures, drawings, posters.</p>

pronunciation. Identifying what he/she means by pointing to it.		
UNIT 6: Asking and answering about simple questions about school and home objects. Identifying furniture and parts of the house. Identifying what he/she means by pointing to it. Repeating simple phrases for correct pronunciation. Listening to a recorded text to match pieces of information.	Which .... is that? Where is it? Imperatives... Numbers... What's this/that?	Teacher, book, pencil, rubber, paper, table, chair, living room, bedroom, kitchen...
UNIT 7: Describing what people eat and drink. Repeating simple phrases for correct pronunciation. Identifying what he/she means by pointing to it.	Can you show me...? What is this/that?	Orange juice, hamburger, pizza, toast, milk, tea, cheese, honey, bread, egg, banana, apple, ice-cream
UNIT 8: Repeating simple phrases for correct pronunciation. Listening to a recorded text to match pieces of information. Asking and answering about simple questions about their clothes. Identifying what he/she means by pointing to it.	What's this/that? Can you show me your...?	Sock, shoe, skirt, cap, dress, shirt, hat, colours...
UNIT 9: Identifying what he/she means by pointing to it. Asking and answering about simple questions about family members. Listening to a recorded text to match	Who is ....? Can you show me your	Father, mother, grandfather, grandmother, baby, sister, brother...

pieces of information.		
UNIT 10: Identifying what he/she means by pointing to it. Asking and answering about simple questions about vehicles, Listening to a recorded text to match pieces of information..	What's that/this? Can you show me....? Numbers. How many .... are there?	Bus, train, ship, car, plane, bike...

Programın içerik kısmı, 10 üniteden oluşmaktadır. Her ünite çocuğun günlük hayatta etkileşimde bulunduğu kavram ve yapıları içerecek şekilde düzenlenmiştir. Çocuk anadilinde kurduğu, bildiği yapıları bir başka dil ile ilişkilendirip öğrenme fırsatını yakalayacaktır. Her ünite oyunlar, şarkılar, tekerlemeler, görsel-işitsel materyaller ile desteklenmelidir. Çocuğa bu şekilde eğlenirken öğreneceği bir ortam sunulmalıdır. Özellikle bu yaşlarda yabancı dil öğretiminde zorlama ve baskı meydana gelirse, çocuğun ileriki yaşamında yabancı dil dersleri ve öğrenimine karşı olumsuz, kalıcı bir tepki gelişir.

Programda yer alan birinci ünite, öğrencilere serbest bir ortam sağlanarak, sınıfta veya dışarıda ilk öğrenmek istedikleri sözcüklerin İngilizce karşılıkları verilebilir. İlk ders diğerlerinden ayrı bir öneme de sahiptir. Öğretmen, öncelikle yabancı dil ve anadil kavramlarından öğrencilerin anlayacağı şekilde bahsetmelidir. Yabancı dil öğrenmenin ne işe yarayacağı konusunda kısa bir sohbet de bu konuşmaya eklenmelidir. İlk öğrenilen birkaç sözcükten sonra kısa bir tanışma diyalogu yaptırılabilir. “Adın Ne?, Nasılsın?, İyiyim” kalıpları ilk verilebilecek kalıplardır.

Programda yer alan ikinci ünite, hayvanlar ve çiçeklerden bahsedilecektir. Dersler mümkün olduğunca dışarıda işlenmelidir. Öğrencilere, hayvan sevgisinden bahsedilmeli, çiçeklerden örnekler gösterilmeli, daha sonra İngilizce karşılıkları sesletilmelidir. Öğrencilerin ellerine boyama, kesme, yapıştırma aktivitelerini gerçekleştirebilecekleri materyaller sunulmalıdır. Bütün ünitelerde olduğu gibi, bu ünite de şarkı, tekerleme vb. görsel-işitsel materyallerin kullanılacağı bir düzenek

sunulmalıdır. Öğrencilerin her kelimeyi anlamaları beklenemez ancak, kulak dolgunluğu, sesletim ve tonlamayı öğrenme açısından faydaları ileride görülecektir.

Programda yer alan üçüncü ünite, 1-10 arası rakamlar verilecektir. Öğretmenin dikkat etmesi gereken nokta, çocukların Türkçe'de 1-10 arası sayma kavramlarının yeterince gelişmiş olmasıdır. Bu ünite, pek çok etkinlik yapılabilir. Sınıftaki nesnelere, oyuncakları, öğrencileri, kağıtları saymakla işe başlanabilir daha sonra ise öğrencilerden İngilizce saymaları istenebilir.

Programda yer alan dördüncü ünite, renkler verilecektir. Öğretmenin ilk iş, öğrencilerin Türkçe'de renkleri ayırdedip edemediklerini görmeli, daha sonra renklerin İngilizce sesletimlerini vermesi gerekir. Bu ünite de pek çok yaratıcı etkinlik ile desteklenebilir. Sınıf içi nesnelere başlayıp her tür materyalin rengi sorulabilir. Bu konu ile ilgili filmle izlettirilip, şarkı ve tekerlemeler öğretilir.

Programda yer alan beşinci ünite, vücudumuzun kısımları yer almaktadır. Öğrencilerin vücutları, resimler, posterler, filmler vb. görsel işitsel materyaller kullanılarak, konu anlatılabilir. Fazla ayrıntıya girmeden, öğrencilerin vücutlarının bölümleri hakkında bilgi sahibi olmaları sağlanır.

Programda yer alan altıncı ünite, ev ve okul ile ilgili bazı kelimelerin bilgileri verilebilir. Günlük yaşantılarını ev ve okul ortamında geçiren öğrenciler, bu ortamlardaki nesnelere ve eşyaların yabancı dilde nasıl sesletileceğini merak edebilirler. Ev ve okulda kullanılan nesnelere İngilizce karşılıkları öğrenildikten sonra öğretmen artık bu eşyaların Türkçelerini hiç sesletmezse öğrenciler için kalıcı bir öğrenme oluşacaktır.

Programda yer alan yedinci ünite, günlük hayatın vazgeçilmez bir kısmı olan yeme-içme ile ilgili kelimelerin İngilizce karşılıkları verilecektir. Bu ünite gerçek materyaller kullanılarak öğrencilerin yaparak yaşayarak öğrenmeleri sağlanabilir.

Programda yer alan sekizinci ünite, giysilerin İngilizce karşılıkları verilecektir. Öğrencilerin üstlerindeki giysilerden başlanarak pek çok materyalle ders işlenebilir. Görsel işitsel araçlar, gerçek nesnelere, boyama, kesme, yapıştırma etkinlikleri ile öğrencilerin zorlanmadan kelimeleri öğrenmeleri sağlanabilir.

Programda yer alan dokuzuncu ünite, aile üyelerinin İngilizce karşılıkları verilecektir. Aile fotoğrafları ve albümler kullanılarak, filmler izlettirilerek, boyama aktiviteleri ile ders zenginleştirilebilir.

Programda yer alan onuncu ünite, araçlardan bahsedilecektir. Öğrenciler zaten oyuncaklarından tanıdıkları araçlar ve motorlu taşıtların İngilizce karşılıklarını sesletmeyi öğreneceklerdir.

4.3. ÖĞRENME ve ÖĞRETME SÜRECLERİNE İLİŞKİN BULGULAR VE YORUM

4.3.1. Okul Öncesi Eğitimde İngilizce Dersi Öğretimi İçin Öğrenme Öğretme Süreçleri

Eğitim, bireyleri yaşama hazırlama süreci olmasının yanı sıra, yaşamın kendisidir. Bu gerçekten hareketle, eğitim ortamlarının yaşamla iç içe olması gerekir. Eğitim ortamlarının gerçek yaşamla tutarlılık göstermesi, diğer bir deyişle somutlaştırılması ve öğrenci için anlamlı hale getirilmesi, öğrenci başarısının artmasını sağlar. Bu açıdan bakıldığında, öğretmenlerin eğitim ortamını düzenlemede ve öğrencinin hizmetine sunmada önemli bir işlevi vardır. Bu görevini başarıyla yerine getirebilmek için, öğretmenlerin bazı becerilere ve özelliklere sahip olması gerekir. Bu becerilerin başında ise, öğretim ortamlarının öğrenci ihtiyacına ve gerçek yaşama uygun şekilde düzenlenmesi gelmektedir.

Öğretim ortamlarının etkin tasarımı, her zaman, zor ve pahalı bir iş değildir. Bazen basit bir biçimde hazırlanan resim ya da asetat, sözlü olarak vermek istediğimiz bilginin çok daha kısa sürede ve kalıcı verilmesini sağlayabilir. Önemli olan, en etkin ve verimli öğretim ortamının tasarlanmasıdır (Şahin ve Yıldırım, 1999: 3).

4.3.1.1. Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Gelişim Özellikleri

Okul öncesi kurumlarında öğretme öğrenme süreçlerinin tasarlanırken, o yaş dönemindeki çocukların bir takım gelişim özelliklerinin bilinmesinde yarar vardır. Aşağıda bu gelişim özellikleri açıklanmıştır.

Fiziksel Özellikler

- Okul öncesi çocuklar son derece etkindirler. Bedenlerini iyi denetleyebilir, etkinliklerden zevk alırlar.

- Etkinlik eğilimlerinden dolayı, anasınıfı öğrencileri sık sık ara vermeye ihtiyaç duyarlar. Çoğunlukla yavaşlama ihtiyacını anlamazlar.
- Okulöncesi çocuklarının büyük kasları el ve parmaklarını denetleyen kaslardan daha çok gelişmiştir. Bu yüzden, ayakkabı bağlama veya düğme ilikleme gibi etkinliklerde başarısız olabilirler.
- Çocuklar gözlerini küçük nesnelere odaklamakta zorluk çekebilirler. Bu yüzden el-kol koordinasyonunda becerikli olmayabilirler.
- Çocukların bedenleri esnek ise de, beyni koruyan kemikler hala yumuşaktır.
- Erkekler yaşça büyük bile olsa kızlar gelişimin diğer pratik alanlarında (özellikle motor becerilerde) öndedirler. Bu nedenle, küçük nesnelere ilgilenirken erkeklerden daha beceriksiz olabilirler.

Sosyal Özellikler

- Çoğu çocuğun bir veya iki arkadaşı vardır, ama bu arkadaşlıklar hızla değişebilir. Okulöncesi çocukları sosyal ilişkilerinde esneklerdir.
- Oyun grupları küçüktür ve çok örgütlenmiş değildir. Bu yüzden sık sık değişir.
- Sık sık kavga çıkar ama kısa süreli ve çabuk unutulmuş kavgalardır.
- Okul öncesi çocuklar dramatik oyundan hoşlanırlar. Çoğu oyunlarını kendi yaşantılarından veya TV dizilerinden türetirler.
- Cinsiyet rolü farkındalığı başlar.

Duygusal Özellikler

- Anasınıfı çocukları duygularını açıkça ve özgürce ifade ederler sık sık öfke patlamaları olur.

- Sınıf arkadaşları arasında kıskançlıklar oldukça yaygındır. Bu çocuklar öğretmenlerini çok severler ve ondan aktif şekilde onay beklerler.

Bilişsel Özellikler

- Anasınıfı çocukları dil konusunda oldukça beceriklidirler. Çoğu konuşmayı özellikle bir grup önünde konuşmayı sever.
- Dil kullanımında kendi kurallarına bağlı kalabilirler. (Kurallara aşırı bağlılıktan kaynaklanan hatalar yapabilirler)
- Yeterlik; etkileşim, ilgi, fırsat, zorlama, sınırlama, takdir etme ve yakınlık işaretleriyle teşvik edilir (Bacanlı, 2003: 102-104).

Dil Gelişim Özellikleri

Okul öncesi dönemdeki çocuk,

- Az, çok, biraz olan miktarları gösterir.
  - Adresini söyler.
  - Telefon numarasını söyler.
  - En çok, en azı gösterir.
  - Günlük deneyimlerini anlatır.
  - Konum belirtmek için içinden ... uzağa, oradan oraya... sözcüklerini kullanır.
  - Üç beş bölümlük hikayeyi birleştirip anlatır.
  - Sözcükleri tanımlar.
  - Eğer ..... olsaydı ne olurdu? sorusunu cevaplar.
  - Yeni ve bilmediği sözcüklerin anlamlarını sorar
- (Bal ve Güven, 2000: 150).

Çocukluk dönemi gelişim özellikleri incelendiğinde aşağıdaki ilkeler yabancı dil öğretiminde göz önüne alacağımız hususlar konusunda belirleyici olabilir.

- Çocukların biyolojik gelişimleri önemli yer tutar.
- Çocuklar buldukları ortamlarda birey olarak kabul görmek isterler.
- Çocuklara hazır bilgi aktarılmaz, bilgileri kendileri oluştururlar.
- Bilgi oluşturma sürecinde yapılan hatalar, zihinsel gelişimin önemli bir parçasıdır.
- Bilgi, çocuğun sosyal ve fiziksel çevresiyle aktif etkileşim sonucu oluşur.
- Çocuklar kendi hipotezlerini oluşturabilirler.
- Zihinsel ve fiziksel etkinlikler yoluyla yaparak yaşayarak öğrenmelidirler.
- Çocuklar sonuçları gözlemlemeli, bulguları karşılaştırmalı, sorular sormalı, yanıtlar keşfetmeli ve mevcut bilgilerini yeni bilgiler ışığında uyarlamak ve değiştirmek fırsatını bulabilmelidirler.
- Çocukların oyun yoluyla öğrendiği unutulmamalıdır.
- Çocukların ilgileri bilme gereksinimini ortaya çıkarır, bu durumdan faydalanılmalı sürekli merak uyandıran etkinliklere yer verilmelidir.
- Çocuklar arasındaki bireysel ve kültürel farklılıklar değerlendirilmelidir (Oktay, 2003).

Küçük yaşta yabancı dil öğretiminin olduğu sınıflarda etkin araç gereç seçimi hayati önem taşır. Çeşitli modern iletişim araçlarından değişik biçimlerde yararlanıldığı takdirde öğrenme öğretme sürecini güçleştiren pek çok engeli aşmak mümkündür. Bu araçlar kullanılırken aşağıdaki öğrenme ilkeleri dikkate alınmalıdır.

1. Öğrenme algısal yani somut yaşantıdan doğar.
2. Öğretilecek konunun içeriği ve bunu iletmek için kullanılan araç öğrenciye uygun olmalıdır.
3. Yaratıcılık öğrenmenin amacıdır.

Öğrencilerin bilişsel, dilsel, sosyal ve psikomotor gelişimlerinin bilinmesinin yanı sıra, bunları dikkate alarak öğrenme ortamları oluşturacak öğretmen de önemlidir. Öğretmenler, pek çok açıdan sınıf içi ortamda öğretimin kalitesinin anahtarı gibidir. Öğretmen niteliği arttıkça, amaçlarımıza uygun verilecek eğitimin kalitesi artar. Bu konuda Açıköz (2000) aşağıda sıralanan sonuçlara ulaşmıştır.

Eğitimsel Amaçların Gelişmesinde Öğretmenin Rolü

- Öğretimle ilgili evrensellik kazanmış genellemeler çok azdır.
- Öğretmenlik hem sanat hem bilimdir.
- Öğretmen bilgi aktarıcı değildir.
- Hiçbir öğretim kuramı, modeli, stratejisi, yöntemi ve tekniği "en iyi" değildir.
- Sonucu sınıfta yer alan öğretim etkinliği belirler.
- Öğretim planlı olarak gerçekleştirilmelidir.
- Bireysel farklılıklar dikkate alınmalıdır.
- Öğretim sürecinde konu alanı ve mesleki becerilerle ilgili amaçların yanı sıra ileriye dönük destekleyici öğrenme amaçlarının da üzerinde durulmalıdır (Açıköz, 2000: 19-25).

Ergin'e göre (Aktaran, Şahin ve Yıldırım, 1999: 14) öğrencilerin %83'ü görme, %11'i işitme, %3.5'u koklama, %15'i dokunma %1'i tatma duyularıyla edinilen yaşantılar yoluyla öğrenir. Zaman sabit tutulmak üzere insanlar okuduklarının %10'unu, işittiklerinin %20'sini, gördüklerinin %30'unu hem görüp hem işittiklerinin %50'sini, söylediklerinin %70'ini, yapıp söylediklerinin %90'ını hatırlamaktadır. O halde, yabancı dil öğrenimi için çocuğun okuma yazma becerilerini geliştirmiş olması şart değildir. Hatta; öğreteceğimiz yabancı dil İngilizce ise, okunmuş ve yazılıştaki farklardan dolayı çocuk okuma ve yazma becerileri söz konusu olmadan dille etkileşime girdiğinde daha başarılı olacaktır.

Bütün bu verilerden yola çıkılarak okulöncesi eğitim kurumlarında yabancı dil öğretimine başlanmasının oldukça faydalı ve uzun vadede karlı bir yatırım olacağı söylenebilir.

Yavuzer (2002: 147), okulun öğretim işlevlerinden başka işlevlerinden bahsederken, çocuğun sosyalleşmesinde büyük katkısı olduğunu da vurgulamaktadır. “Geçmişte okul, kültürün bir kuşaktan diğerine geçişini sağlayan toplumsal bir kurum işlevi görürken, günümüzde, bu kültür içinde çocukları yetişkin rollerine hazırlama görevini de üstlenmiştir”. Bugünkü eğitim sistemlerinin temel amacı, topluma yapıcı ve yaratıcı güce sahip insan yetiştirmektir. Yabancı dil öğretimi, bireyin kendi yaratıcılığının gelişmesinde, bireyleri arası etkileşimin ve yapıcı tutumların gelişmesinde öncü bir etken olarak kullanılabilir.

Altun ve Erden (2006: 64- 71), öğrenmeyle ilgili kişilik özelliklerini beş gruba ayırmış ve bunları bireylerin öğrenme sırasında yatkın oldukları davranışlara göre şu şekilde sınıflandırmıştır:

- Performansa Yatkın Çocuklar
- Üretime Yatkın Çocuklar
- Keşfetmeye Yatkın Çocuklar
- Etkileşime Yatkın Çocuklar
- Düşünmeye ve Yaratıcılığa Yatkın Çocuklar

Çocukların bireysel farklılıkları dikkate alınarak herkesin etkileşimde bulunacağı programlar hazırlanmalıdır. Bazı çocuklar, etkileşim kurarak öğrenirken, bazıları düşünerek öğrenmeyi tercih edebilir.

4.3.1.2. Programdaki İki Dil Becerisinin Öğretimi

Dinleme ve anlama aşaması konuşma becerisinin kazanılmasında ilk aşamadır. Bu nedenle konuşma öğretimini dinleme/anlama ile birlikte ele almak gerekir. Yabancı dil öğrenimi sürecinde kazanılması gereken iki önemli nitelik doğruluk (accuracy) ve akıcılık (fluency)tır. Doğruluk, dilbilgisi yapılarını amaca uygun kullanabilme olarak; akıcılık ise o yabancı dilde iletişimi sağlamak olarak anlaşılabilir. Konuşma becerisinin edinilmesinde önce sesbirimleri ayırt etme, sözcükleri algılama, bunlara anlam yüklemeyi öğrendikten sonra; bu becerileri kullanarak amaç dilde sözlü iletişim kurma asıl amaçtır. Konuşma öğretiminde bağlam çok önemli bir yere sahiptir. Konuşma becerisinin kazandırılması sürecinde bağlamın hazırlanması öğrencinin konuşmak için belirli bir nedene dayanmasını sağlayacak ve aynı zamanda öğrenme sürecini de yapaylıktan kurtaracaktır. Dinleme/anlama etkinlikleri yoluyla öğrencilere doğruluk ve akıcılık kazandırılabilir. Bu nedenle öğrencilere gerçek hayatta konuşulan İngilizce'yi yansıtan metinlerin dinletilmesi önemlidir.

Yabancı dil öğretimi etkileşimsel bir süreç olarak görülmektedir. Bu süreci oluşturan öğeler öğretmen, öğrenci ve ders materyalleridir. Bu üç öğenin etkileşimi sonucunda yabancı dil öğrenimi / öğretimi gerçekleşebilir.

Bu süreçte öğretmen yalnızca gerekli bilgileri aktarmakla kalmaz; öğrencisinin dili kullanabilmesi için gerekli ortamı da hazırlar. Başka bir söylemle, öğretmenin rolü öğrencisini sınıf içi iletişimsel etkinliklerde; gerektiğinde o grubun bir üyesi olarak desteklemek ve yol göstermektir (Wilson, tarihsiz).

4.3.1.2.1. Dinleme Öğretimi

Dinleme öğretiminde amaç, öğrencilerin amaç dildeki sesleri tanınması, bir bağlam içinde yer alan vurgulama ve tonlamaların neden olduğu anlam değişikliklerini fark etmesi ve en önemlisi de konuşmacıdan gelen mesajı tam ve doğru olarak anlamasını sağlamaktır (Demirel, 1999: 122).

4.3.1.2.2. Konuşma ve Sesletim Öğretimi

Konuşma Öğretimi

Yabancı dil öğretiminde genel amaçlardan biri de öğrencilerin öğrendikleri dili anlaşılır biçimde konuşabilmesidir. Konuşma, bilişsel becerilerin yanı sıra psiko-motor becerilere bağlı olarak da gelişmektedir. Konuşma öğretimi yabancı dil öğretiminin her aşamasında yapılmalıdır. Konuşma öğretiminde özellikle soru-cevap tekniğinin kullanılmasına ve ikili ya da grup çalışmalarına sık sık yer verilmelidir.

Sesletim Öğretimi

Sesletim seslerin ve kelimelerin söyleniş biçimidir. Ancak doğal iletişim sürecinde seslerin tek tek özelliklerini öğrenmekten çok diğer seslerle bir arada nasıl söylenildiğini bilmek önem kazanmaktadır. Bu nedenle kelimelerin, deyimlerin ve hatta daha uzun birimlerin sesletilişini öğrenmek, sesleri teker teker öğrenmekten çok daha önemlidir. Sesletim öğretimi öğretmenin, kendisinin ve öğrencilerinin konuşmalarını kaydederek sınıfta dinletmesi ya da amaç dilde televizyon programlarının izlettirilmesi şeklinde olabilir.

4.3.2. Okul Öncesi Eğitimde İngilizce Dersi İçin Yöntem ve Teknik Seçimi

Tan ve Erdoğan (2004: 52)'a göre strateji, yöntem ve teknik seçilirken, belirleyici değişken olarak amaç dikkate alınır. Buna bağlı olarak, öğretme stratejisi, yöntem ve teknikler ortaya konur. Strateji hedefe, yöntem stratejiye, teknik ise yönteme bağlıdır. Strateji, yöntem ve tekniğin, ders ve öğretim ortamında nasıl uygulandığı önemlidir. İyi veya kötü yöntem yoktur, iyi veya kötü uygulama vardır. İyi öğretmen, neyi, nerede ve nasıl uygulayacağını bilir.

Okul öncesi çocukları, buldukları yaş grubu nedeniyle, pek çok aktiviteye ihtiyaç duyarlar, ilgilerini uzun bir süre aynı noktaya yoğunlaştıramazlar. Bu nedenle,

bu çocukların sürekli hareket edebilecekleri, birbirine bağı fakat değişik aktivitelerle, oyunlarla, filmlerle, çizme-boyama aktiviteleriyle sürekli motive edilmeleri gereklidir. Aşağıda, okul öncesi dönem çocukları için İngilizce dersinde neler yapılabileceğine dair öneriler sıralanmaktadır.

Gösteri, her derste olduğu gibi İngilizce derslerinin de önemli bir başlangıç noktasıdır. Gösteride öğrencilerin birden çok duyu organını kullanmalarını sağlamak için, öğretmenler gerçek nesnelere gösteriler hazırlarlar (Ceyhan, 2007: 117).

Oyunlar, basit öğrendirici öğretim teknikleridir. Rol Oynamada öğretmenin verdiği konuya çalışarak veya o anda içten geldiği gibi rol canlandırmaya çalışılır (Ceyhan, 2007:118). Grup dinamiği oluşturmada ve gerçeğe benzer iletişim durumlarının yaratılmasında, ayrıca yaratıcılığın geliştirilmesinde de oyunsu etkinlik erken yaşta yabancı dil eğitiminde temel bir yer tutar. Bu bakımdan, erken yaşta yabancı dil eğitimi çocuğun bireysellikten toplumsallığa geçişinde yönlendirici bir işlev taşır. Erken yaşta yabancı dil dersi bağlamında oyun, güdülenme ve çocuğun özerklik kazanması için de önemlidir. Oyunsu etkinlikler denildiğinde; tekerlemelerin, şarkıların, öykülerin dinlenmesi ve yinelenmesi, gündelik yaşamda sıklıkla kullanılan kalıplaşmış dil becerilerinin kazandırılmasına yönelik oyunlara yer verilmesi kastedilmektedir. Bu tür etkinlikler, çocukta yabancı dile yönelik bilişsel yönü ortaya çıkartması bakımından da önem taşımaktadır. Kısacası oyun erken yaşta yabancı dil eğitiminin temel nitelikli bir aracıdır (Sevil, 2003).

Drama: İleri düzey yabancı dil derslerinde, belli başlı yazarların oyunları sahneye konurken kullanılır.

Küme Çalışmaları: Öğretmenin karşılıklı etkileşim sağlamaya çalıştığı durumlarda, öğrenciler ikili veya grup çalışmaları yaparlar.

Şarkılar, özellikle anasınıfı ve ilköğretim düzeyinde duyuşsal amaçlar önemlidir. Şarkılar yabancı dil öğretimini eğlenceli hale getirir.

Bilmece, Bulmaca, Tekerlemeler: Yabancı dil dersinde güdülenmenin sürekli yenilenmesi gerekir. Bunlar, öğrencileri tekrar derse güdülenmenin en iyi yollarıdır.

Tongue Twisters (Tekerleme): Birbiriyle kafiyeli kelimelerin ard arda gelmesidir. Öğrenciler için bir oyun gibi algılandığında da, hem kelime öğretimi, hem sesletim öğretimi hem de derse karşı motivasyonun artırılması açısından tekerlemeler yararlıdır. Aşağıda pek çok kelimeyi aynı anda sunabileceğimiz bir tekerleme örneği görmekteyiz.

“Six sick slick slim sycamore saplings.

A box of biscuits, a batch of mixed biscuits.

A skunk sat on a stump and thunk the stump stunk, but the stump thunk the skunk stunk.

Red lorry yellow lorry”

(Ceyhan, 2007: 118- 125).

Sevil (2003)'e “göre çağdaş yabancı dil eğitim anlayışı, öğrenene; dilsel, kültürel, toplumsal vb. alt bileşenlerden oluşan bir iletişim becerisinin kazandırılmasına dayanmaktadır. Erken yaşta yabancı dil eğitimi bağlamında, dilsel hedeflerde olduğu gibi, kültürel becerilerde de ilgi uyandırma söz konusudur. Sözlü boyutta sürdürülen etkinlikler olan tekerlemeler, şarkılar ve öyküler bu ilginin oluşmasını sağlar”.

Figürler, Çizimler, Karikatürler: Öğrenmeyi etkin ve eğlenceli hale getirmenin bir diğer yolu da karikatürler, çubuk adamlar ve çizimlerden yararlanmaktır. İstenirse bunlar powerpointte de sunulabilir (Ceyhan, 2007: 130).

Görsel- İşitsel Araçlar: Derslerin içeriğini zenginleştirmede en önemli teknik görsel-işitsel araçlarla dersi zenginleştirmedir. Öğretmen, kendi geliştirdiği materyallerle veya tepegöz, TV, slide projektörler ve bilgisayar ile dersi zenginleştirebilir (Ceyhan, 2007: 130).

Görsel Araçlar

1. Kitaplar

Ders kitapları, Öğretmen Kitabı ve Alıştırma kitapları en çok kullanılan yabancı dil öğretim kaynaklarıdır.

2. Yazı Tahtaları

Kara tahta, Pazen tahta, Manyetik tahta, Bülten tahtası gibi üzerine resim ve şekiller tuturabileceğimiz tahtalardan oluşurlar.

3. Resimler

Düz resimler, Çizgi resimler, Flaş kartlar, Figürinler, Duvar resimleri, Levhalar ve Afişler en çok kullanılan yapıımı basit araçlardır.

4. Gerçek Eşyalar ve Modeller

Sınıfa getirilmesi kolay, sınıf nesnelere, meyveler, biletler, menüler gibi araçlardan oluşur. Özellikle başlangıç düzey için önemli araçlardır.

5. Projektörler ve Grafikler

Opak projektörü, Tepegöz, Slayd projektörü, Film şeridi projektörü gibi araçlar yabancı dil derslerinin etkililiğini arttırmaktadırlar.

İşitsel araçlar

Radyo, teyp ve ses bantları kullanışlı araçlardır. İşitsel araçlardan daha çok telaffuz öğretiminde, dinlediğini anlama becerisini geliştirmede ve mekanik alıştırma yapmada yararlanılır.

Görsel ve İşitsel Araçlar

Film makinesi ve hareketli filmler, Kapalı devre televizyon ve video ile yabancı dil öğretimi öğrencilerin dikkatini çeken araçlardır (Demirel, 1999: 101-112).

Küçükahmet (2003 :109), görsel-işitsel araç kullanımının faydalarından bahsederken genel amaçları şu şekilde sıralamaktadır :

- Zamandan ve sözden ekonomi sağlarlar.
- Karmaşık fikirleri basite indirgeyerek anlatırlar.
- Öğretimi canlı ve açık hale getirirler.
- Öğrencilerin ilgi ve dikkatlerini arttırlar.
- Öğrenme isteği yaratırlar.

Gülyüz (2001: 366)'e göre, erken öğretim yaşındaki öğrencilere yabancı dil öğretiminde kullanılacak metodlardan en etkili olanı Tümüyle Fiziksel Tepki (TPR) yöntemi ve Tam Dil (WLR) yaklaşımıdır. Tümüyle Fiziksel Tepki (TPR) metoduyla fiziksel hareketler dil ile birleştirilir ve böylece bu yaş grubundaki öğrencilerin yeni öğrenmekte olduğu dili kolay kavramaları ve mevcut olan enerjilerini yabancı dili öğrenmede zevkli ve eğlenceli bir şekilde kullanmaları sağlanır. Tam Dil yaklaşımıyla da öğrencilere eğlenceli, stresten uzak bir eğitim ortamı oluşturularak, ihtiyaçlarına yönelik ve güncel kelimelerden oluşan bir kelime hazinesi ve dil yapısı kazandırılır.

Yukarıdaki her iki metotta da öğrencilerin yaş ve bilgi seviyesine uygun olarak kullanılacak teknikler şunlardır: Danslar, oyunlar, tekerlemeler, hikaye söyleme, drama, mimikler, jestler... (Gülyüz, 2001: 366).

Yıldırım (2003: 116-117)'e göre, “yabancı dili iyi düzeyde öğrenmenin yollarından biri de doğal yolla öğrenme metodudur. Özel okullar bu fikir bağlamında ilkokul birinci sınıflar ve anasınıflarında yabancı dil eğitimini desteklemekte ve eğitim politikalarını bu yönde şekillendirmektedir. Çocuklar iki ya da üç dili aynı süreçte, aksansız ve akıcı biçimde öğrenebilirler, beyinin yapısı bu özelliğe uygundur. Bu durumda yabancı dil öğrenimi anaokulunda ya da ilkokul birinci sınıfta doğal yol metodu ile başlatılmalıdır”.

Erken öğretim yaşındaki öğrenciler için kullanılacak öğretim gereçleri renkli, onların ilgisini çekecek ve arttıracak nitelikte olmalıdır. Bunlar; resimli kartlar, posterler, gerçek nesnelere, dinleme kasetleri, video, CD ROM programları, kuklalar (Gülyüz, 2001: 366).

Sözel Bilgi ve Kavram Öğretiminde Materyal Kullanımı

- Sözel bilgilerin öğretiminde kullanılabilen araçlardan biri yazılı materyallerdir. Ancak yazılı bir materyalde ana fikirlerin hatırlanmasını kolaylaştırmak, öğrencilerin ilgisini çekmek için görsel materyaller kullanılmalıdır. Öğrenciler, resim ve renk içeren sözel materyalleri düz materyallere göre daha fazla önemsemektedirler.
- Grafikler sözel bilgilerin organizasyonu ve aralarındaki ilişkileri göstererek öğrencilerin bilgiyi anlama ve hatırlamalarını kolaylaştırır.
- Bilgisayarlarda özel tasarımlar geliştirilebilir.
- Ses kayıtları oldukça pratik olabilir. Öğrenciler hatalı ifadelerini defalarca dinleyip hatalarını görebilirler.
- Gerçek hayattaki eşyaların modelleri, resimleri veya kendileri ayırt etme becerilerini geliştirir (Yalın, 2003: 98-99).

Küçük yaşta yabancı dil öğrenenler için sınıf içi süreçlerde faydalı ipuçları aşağıdaki gibi sıralanabilir.

- Çocukları evden kişisel eşyalarını getirmeleri konusunda cesaretlendirin ve birkaç cümle de olsa konuşturun.
- Sınıfın bir köşesi İngilizce köşesi olsun, minderler, kitaplar, oyuncaklar ve kumaş parçaları olsun. Makyaj malzemeleri, boyalar, hatta kuklalar çok yararlı olacaktır (Scott ve Ytreberg 2001: 15-18).
- Çocuklara bol bol hikayeler okuyun, hiçbir kelimeyi anlamasalar bile, zamanla aşına olacakları kelimeler çıkacaktır. Çocukların vücutlarını kullanacakları sizin de mimiklerinizle anlatacağınız ayrıntılı hikayeler anlatın. Boyama ve resimle hikaye anlatma aktiviteleri önemlidir. Hikayeleri çocuklara göre yeniden yaratabiliriz.

- Sınıfta ortak bir maskot ya da oyuncuğı, hikaye anlatan kişi olarak seğebiliriz.
- Elde çok basit maskeler yapabilir diyalogları bu şekilde canlandırabiliriz.
- Önce güdümlü sonra serbest küçük diyaloglar yaptırabiliriz.
- Karşı gruplara resimler çizdirebiliriz. Sonra her grup; karşı grubun resimleriyle, kendi anlattıkları resimler arasındaki farkları basit cümlelerle anlatabilirler (Scott ve Ytreberg, 2001: 30-45).
- İlk derste jest ve mimiklerle emir kipini öğretmekle işe başlayın, bir aile oluşturun ve kişisel eşyalar koyun örneğın kurbağa ailesinin her bir üyesinin bir kişisel eşyası olsun, hikaye anlatırken çocukların hareket etmelerini sağlayın.
- Basit diyagram ve şekiller, resimler çizdirilebilir.
- Genellikle hayvan karakterler kullanmak daha çok dikkat çeker. “Hastanede, evde, okulda, lokantada” gibi durumlar oluşturulabilir.
- Her harekette mutlaka fiziksel aktivite kullanılmalıdır.
- Çocuklar vücutlarıyla harf ve kelime örnekleri yapabilirler.
- Parmak ve el kuklaları herkeste olmalıdır. Kendileri isimler verebilirler (Phillips, 2001: 19-60, 130-152).
- Büyük patates kuklaları yapılabilir.

- Bir hazine adası oluşturulabilir. 5-6 kişilik takımlar hazineyi saklayabilir ve herkes birbirine hazineyle ilgili sorular sorabilir.
- Sınıfla aranızda kod geliştirin, el çırpınca sus, parmak şaklayınca tekrar et gibi.
- Bir ders saatinde bile sürekli grup üyelerini değiştirin.
- Öğrenci merkezli ortam oluşturun (Feunteun ve Vale, 2002: 42-58, 100-143).
- Posterler ve levhalar oluşturun.
- Öğrenciden, gürültüden, karışıklıktan korkmayın. Dil sınıfları gürültüye ihtiyaç duyan sınıflardır. Kodlar oluşturmak, baştan kuralları koymak kontrolsüz ortamı engeller.

Bütün bu verilerden hareketle çocukların sandığımızdan daha profesyonel öğrenciler olabileceklerini görebiliriz. Yeterli imkan ve ortam sağlandığında yabancı dil öğretimi çok kolay olacaktır. Çünkü okulöncesi çocukları aslında öncelikle kendi dillerini sonra çevreyi ve hayatı öğrenmeye çalışan doğal araştırmacılarıdır.

4.4. DEĞERLENDİRMEYE İLİŞKİN BULGULAR VE YORUM

4.4.1. Okul Öncesi Eğitimde Anasınıfı Yabancı Dil Dersinde Değerlendirme

4.4.1.1. Ölçme ve Değerlendirme Nedir?

Ölçme: “Objelere, durumlara ya da bireylere belirli bir niteliğe sahip oluş derecelerini belirlemek için, belirli kurallara uyarak, sembolik değerler verme işlemidir” (Arıcı, 2005: 13).

Değerlendirme: Gözlem sonuçlarının bir ölçütü veya ölçütler takımıyla kıyaslanıp bir karara varılması işidir (Baykul, Gelbal ve Kellecioğlu, 2003: 4).

Değerlendirme, ölçme sonuçlarının, *aynı alana ait bir ölçüt ile kıyaslanarak* bir değer yargısına ve oradan da bir karara ulaşma sürecidir (Yılmaz ve Sünbül, 2003: 234).

Ölçme ve değerlendirme, öğrenme-öğretme sürecinde öğrencilerin başarılarını saptamak, eksikliklerini belirlemek, öğrencinin süreç içerisindeki gelişimine ilişkin dönüt sağlamak amacıyla yapılır. Hazırladığımız programda da değerlendirme, öğrenme sürecine önem verir ve öğrencinin gelişimini izlemeyi amaçlar. Değerlendirme yaparken öğrencilerin, iki dil becerisinin ne oranda geliştiği üzerinde yoğunlaşılacaktır.

4.4.1.2. Dil Becerilerinin Ölçülmesi

Dinleme Becerisi

Dinleme öğretiminde amaç, konuşmacıdan gelen mesajı tam ve doğru olarak algılayabilmektir. Dinleme becerisi edilgen bir süreç değil, tam tersine, etken bir aşamadır. Normal hızla konuşulduğunda, konuşmacının tüm söylemleri anlaşılmasa bile ne demek istediğinin algılanması beklenir. Bu nedenle öğrencilerin, amaç dildeki sesleri tanıması, vurgulama ve tonlamaların neden olduğu anlam değişikliklerini fark etmesi

istenir. Öte yandan, konuşabilmek için duyulanın anlaşılabilmesi gerekmektedir. Dinleme, aynı zamanda konuşmada ileri sürülen düşünceleri anlamak, değerlendirmek, organize etmek, aralarındaki ilişkileri saptamak, yorumlamak, belleğimizde saklamaya değer bulduklarımızı seçip ayırmak demektir. Bu özellikleri de aktif bir süreç olmasının gereğidir. Dinleme becerisi diğer becerilerin aksine doğrudan doğruya gözlenemeyen içsel bir süreçtir. Dinleme becerisinin gelişmesinde ses bantları, video kasetleri, uzman kişilerce hazırlanmış sözcük ve tümce vurgusu içeren kasetlerin, CD'lerin çok yararı görülmektedir (MEB, 2006c).

Konuşma Becerisi

Konuşma becerisinin kazanılmasında kişilerin yalnızca dilin kurallarını ve sözcüklerin doğru sesletimini öğrenmeleri yeterli olmamakta; beden dilini de (jest, mimik) bilmeleri gerekmektedir. Özellikle başlangıç düzeyinde çoğu söz ve eylem kalıplar halinde öğretilir.

Amaç dili, anlaşılır bir şekilde konuşmak çok önemlidir. Bu nedenle sesletim çalışmaları yapmakta da yarar vardır. Sesletim, seslerin ve sözcüklerin söyleniş biçimidir. Ancak doğal iletişim sürecinde seslerin tek tek özelliklerini bilmekten çok diğer seslerle bir arada nasıl söylenildiğini bilmek önem kazanmaktadır. Bu nedenle sözcüklerin, deyimlerin ve hatta daha uzun birimlerin söylenişlerini öğrenmek, bireysel sesleri öğrenmekten çok daha önemlidir.

Sesletim Öğretiminde İzlenecek Aşamalar

- **Dinleme:** Öğrenciler söyleyecekleri ses birimlerini ve bileşkelerini dinleyerek duymalıdır.
- **Ayırt Etme:** Benzer ve farklı sesleri ayırt etme aşamasında öğrenci, sesletimini duyduğu sözcüğü ya da kalıbı seçer. Böylece öğrenci benzer ve farklı sesleri tanımaya ve ayırt etmeye başlar.
- **Tanıma:** Söyleyişleri sorun olan sesletim birimlerinden modellenenin hangisi olduğunu seçerek tanıdığını gösterir.
- **Sesi Çıkarma:** Öğrenci bu aşamada sesi ya da ses kalıbını uygulamaya çalışır.

Öğretmen, sesletimin doğru olması için dudak hareketleri ya da resimlerle ipucu verir, doğru davranışları pekiştirir, tempo tutarak söylenişin ritmini örnekleyebilir ya da öğrencilerden ritmi tempo ile göstermelerini isteyebilir.

- **Düzeltilme:** Eğer ses doğru çıkarılamazsa, öğretmen sesin dil ve dudakla kullanımını göstererek ya da gerektiğinde tahtaya şekiller çizerek doğru sesin nasıl çıkarılacağını açıklar. Sözcüklerdeki vurgular, ses tonları ve ritimler üzerinde ayrıca durulur (MEB, 2006c).

4.4.1.3. Dil Alanlarının Ölçülmesi

- **Kelime bilgisinin ölçülmesi:** Günlük hayatta konuşma dilinde kullanılan kelimelerin yanı sıra bazı kelimelerin anlamlarının öğrenci tarafından bilinip bilinmediğini ölçer. Dört çeşit kelime bilgisi vardır. Bunlar;
  - a) Aktif konuşma kelime bilgisi: Konuşan kişi kelimeleri konuşurken kullanır.
  - b) Pasif dinleme kelime bilgisi: Dinleyici kelimeleri tanır ama üretmez.
  - c) Pasif okuma kelime bilgisi: Okuyucu kelimeleri tanır ama üretmez.
  - ç) Aktif yazma kelime bilgisi: Yazan kişi kelimeleri yazarken kullanır.

Kelime bilgisini ölçmede farklı soru türleri kullanılır. Bunlardan bir kısmı; çoktan seçmeli (tanıma amaçlı; eş anlamlı - zıt anlamlı), boşluk doldurma, resmin karşılığı olan sözcükleri bulma, düzenleme (karışık biçimde verilmiş harflerden sözcük türetme) türü sorulardır.

Çalışmamızda, okul öncesi anasınıfları için bir program tasarısı hazırlanacağı için, aktif konuşma kelime bilgisi ile, pasif dinleme kelime bilgisi ölçülmeye çalışılacaktır.

- **Ses bilgisinin ölçülmesi:** Bir dilin tanımlanmış seslerinin telaffuzu ve tanımlama yeteneği, vurgu desenleri (yapısının) kullanımı, dilin ahenk yapısını ya da melodisini oluşturma ve işleme yeteneğinin ölçülmesidir. Öğrencilerin fonoloji

becerileri; röportaj, eşle iletişim, sesli ve görüntülü kayıt uyarıcılarına tepki, gözlem ve görüşmeler yoluyla ölçülebilir.

4.4.1.4. Okul Öncesi Eğitimde İngilizce Dersi Öğretiminde Kullanılacak Ölçme ve Değerlendirme Yöntemleri

Günümüzde, belirli süreler arasına sıkıştırılmış sınavlara göre öğrenci başarısını ölçmek yani sonuç değerlendirme yöntemleri kullanılmamaya başlanmıştır. Artık öğrenci başarısı; ödevler, sunular, projeler vb. süreç değerlendirme yöntemleri ile ölçülmektedir. Öğrencinin ortaya çıkardığı ürünle birlikte, ürünün ortaya çıkarken öğrencinin yaşadığı süreçler de önem kazanmaktadır. Sınıfın şartlarına, çevrenin durumuna göre bu formlar geliştirilebilir (MEB, 2005).

Hangi öğretim kademesinde olursa olsun öğretmenin öncelikli işi, etkili bir öğretim ortamı düzenleyerek öğrenmeyi sağlamaktır. Öğretmen bu görevini yaparken, öğrenciler için etkili öğrenme yaşantıları düzenler ve öğrenme öğretme sürecinin sonunda, öğrencilerin amaçlara ulaşma derecelerini belirlemek amacıyla değerlendirme yapar.

Sınıfta öğrenciler arasında bireysel farklılıklar vardır. Her öğrenci biriciktir ve kendine özgü özellikleri vardır. En iyi eğitim bireyin kendine özgü özelliklerine uygun eğitim ortamı sağlamakla mümkündür. Ancak sınıf ortamında tüm öğrencilerin özelliklerini tek tek göz önünde bulundurmak olası değildir. Bu nedenle, öğretmenin planları hazırlamasında, etkinlikler düzenlemesinde ve değerlendirme sürecinde çıkış noktası öğrencilerin gelişim dönemlerinden kaynaklanan ortak özellikler olmalıdır. “Gelişim konusunda yeterli bilgiye sahip olmayan bir öğretmen ise öğrencileri, kapasitelerinin üstünde hedefler belirleyerek, dersleri anlaşılabilir bir hale getirerek, onların akademik benlik tasarımı olumsuz yönde etkileyebilir” (Erden ve Akman 2005: 17).

Şimdiye kadar verilen bilgiler ışığında, şu sonuçlara ulaşılabilir. Süreç değerlendirme, günümüzde daha çok tercih edilen değerlendirme biçimidir. Ayrıca okul

öncesi çocukları için, yazma ve okuma yetileri gelişmediği için, aşağıda verilen etkinlikler yazma ve okuma etkinliklerini kapsamayacak ve verilen etkinlikler, daha çok çizme, boyama, sesletim, konuşma ve dinleme etkinlikleriyle sınırlı olacaktır.

4.4.1.4.1. Sözlü Sunum

Sözlü sunum; konuşma, dil öğretimi, dil sanatları gibi birçok alanda kullanılabilir. Öğrencilerin eleştirel düşünme becerileri hakkında bilgi sağlar. Sözlü sunumlar öğrencilerin hatırlama ve kavrama düzeyleri hakkında bilgi toplamak için uygun araçlardır.

Sözlü sunumları, kısa cevap gerektiren sorular gibi yapılandırdığımızda, öğrencilerin sahip olduğu bilgiler kısa bir sürede değerlendirilebilir. Bu yolla öğretim süreci içerisinde öğretimin ve değerlendirmenin eş zamanlı yürütülmesi kolaylaşmaktadır. Sözlü sunumların değerlendirilmesinde dereceli puanlama anahtarlarının yanında, sergilenecek beceriye göre kontrol listeleri, öz değerlendirme ve akran değerlendirme ölçekleri kullanılır. Ancak bizim çalışmamızda, öğretmen, öz değerlendirme ve akran değerlendirme ölçekleri yerine gözlemlerine dayanarak dolduracağı gözlem formları kullanacaktır.

4.4.1.4.2. Performans Değerlendirme

Genel anlamda performans değerlendirme, öğrencilerin bilgi ve becerilerini sergileyen bir ürün veya çözüm oluşturmasını gerektiren bir alternatif değerlendirme biçimidir. Ortaya çıkan ürün kadar sürecin de değerlendirilmesine odaklanan performans değerlendirme, öğrencinin günlük hayattaki problemleri nasıl çözeceğini ve problem çözmek için sahip olduğu bilgi ve becerileri nasıl kullanacağını göstermesini ister. Performans değerlendirme sayesinde öğrenciler, sınav saatleriyle sınırlandırılmaksızın geniş bir zaman diliminde çalışma ve tekrar yapma, oluşturulan ölçütlere göre kendi yeterlik derecelerini ortaya koyma olanaklarına sahip olabilirler.

Performans değerlendirme çoğunlukla projeler ve performans ödevleri yoluyla yapılmaktadır.

Performans Ödevi: eleştirel düşünme, problem çözme, okuduğunu anlama, yaratıcılığı kullanma, araştırma yapma gibi öğrencinin bilişsel, duyuşsal, psiko-motor alandaki becerilerini aynı anda kullanmasını, geliştirmesini ve bir ürünün ortaya konmasını gerektiren çalışmalarıdır.

Proje Ödevi: Öğrencilerin grup halinde veya bireysel olarak istedikleri bir alanda veya konuda inceleme, araştırma ve yorum yapma, görüş geliştirme, yeni bilgilere ulaşma, özgün düşünce üretme ve çıkarımlarda bulunma amacıyla ders öğretmeni rehberliğinde yapacakları çalışmalarıdır. Projeler, öğrencilerin bireysel olarak ya da grup içinde önemli/anlamli görevlerde bulunmalarına olanak sunar. Projeler, yönergeler ve puanlama standartları gerektirir.

Berberoğlu (2006)'ya göre, bir değerlendirme sürecinin performans dayanaklı olabilmesi için, aşağıdaki özelliklerin olması gerekir.

1. Ürün: Öğrenci kendine özgü bir ürün meydana getirmelidir. Programımızda her öğrenci yaptığı etkinliklerde kendine özgü bir ürün meydana getirmektedir.
2. Gözlenebilir Performans: Ürünün ortaya çıkması belli bir süreci gerektirir. Programımızda öğrenciler çalışmalarını hazırlarken, sözel sunumlar yapacaklarında, yaş düzeyleri göz önüne alındığında belli bir emek ve çaba harcamak durumundadırlar.
3. Üst Düzey Düşünme Süreci: Öğrenciler, bilgiyi elde etme, organize etme, yaratıcılık gibi üst düzey düşünme süreçlerini kullanmalıdırlar. Programımızdaki öğrencilerin yaş ve gelişim düzeyleri göz önüne alındığında onları da küçük birer araştırmacı olarak düşünebiliriz. Anadillerinde sürekli bilgiyi arayan, özümseme, uyumsama süreçleriyle bilgiyi organize eden, gerektiğinde eldeki bilgilerini kullanarak yorumlar yapabilen küçük araştırmacılar bu süreçleri daha basit düzeyde yabancı dil öğreniminde de kullanabilirler.

4. Sosyal Beceriler ve Grup Çalışması: Öğrencilerin duyuşsal ve sosyal becerilerinin gelişmesi de önemlidir. Yabancı dil öğrenimi, başlı başına bir sosyal süreci gerektirir. Öğrenciler, grup çalışmaları ve ikili çalışmalarda da kendilerini geliştirme olanağı bulurlar (Berberoğlu, 2006: 117-119).

4.4.1.4.3. Kontrol Listeleri

Gözlenen performansın ya da ürünün belirlenen performans ölçütlerine ne derece uyumlu olduğunu belirlemek için kullanılır, kontrol listeleri öğrenciden beklenen davranışın özelliklerine ilişkin ayrıntılı bilgileri içeren ve öğrenci performansının eksik yönlerini belirleme amacıyla kullanılan araçlardır (Airasian, 1994, Aktaran, MEB, tarihsiz,a).

Kontrol listelerinde var veya yok, evet veya hayır şeklinde puanlanabilen bir dizi davranış, özellik veya nitelik bulunur. Kontrol listeleri genellikle, daha küçük parçalara ayrılabilen karmaşık davranışları ölçmek için uygundur (MEB, tarihsiz,a).

4.4.1.4.4. Öğrenci Ürün Dosyası

Öğrenci ürün dosyası, öğrencilerin bir ya da birkaç alandaki çalışmalarını, harcadığı çabayı, geçirdiği evreleri gösteren, öğrencinin ürünlerinin bir araya getirilmesi ile oluşturulan bir dosyadır. Öğrencinin sınıf içi etkinlikler sırasında yaptığı çalışmalarından, hazırladığı performans ödevlerinden, proje çalışmalarından, beğendiği ve performansını yansıttığına inandıklarını seçmesi sonucunda oluşan öğrenci ürün dosyası, aynı zamanda hem öğretmen hem de öğrenci için bir değerlendirme aracıdır (MEB, 2006d). Hazırladığımız programda, öğretmenin öğrencilerin ürün dosyası oluşturmasına aktif olarak yardım etmesi gerekmektedir.

Öğrencilerin, bireysel kapasitelerini tanımamızı, neleri yapıp neleri yapamayacaklarını bilmemizi ve öğrenciyi bir bütün olarak ve hazırladığı kişisel evrak çantasındaki dökümanlardan izleyip değerlendirmemizi sağlar. Bu doğal değerlendirme

yöntemi giderek yaygınlaşmakta ve azalan sınıf testlerinin yerine kullanılmaktadır (Çelik, 2000 : 156).

4.4.1.4.4.1 Öğrenci ürün dosyasının amacı nedir?

- Öğrencilerin tipik performanslarının kaydedilerek gelecek yıllarda öğretmenlere veri sağlamak.
- Öğrencinin gelişimini kanıtlarla ve daha sağlıklı izlemek.
- Ailelere öğrencinin performansını gösteren örnekler sağlamak ve aileyi öğrencinin eğitimine katmak.
- Öğrencinin öz disiplin ve sorumluluk bilincini geliştirmek ve kendi kendini değerlendirme becerisi kazandırmak.
- Bir konu alanında iyi bir performans meydana geldiğinde, öğrencileri bu performans hakkındaki düşüncelerle teşvik etmek, güdülemek.
- Öğretim programında gelişmeye ihtiyaç olan alanları belirlemek.
- Öğrencileri değerlendirmek.

4.4.1.4.4.2. Öğrenci Ürün Dosyası Neler İçerir?

- Diyagramlar, fotoğraflar, resimler
- Videotapeler ve audiotapeler
- Grup ödevleri ve projeler
- Öğretmen anekdotları
- Öğretmen kontrol listeleri
- Öğrencinin ödevlerin içinden seçtiği örnekler

4.4.1.4.5. Dereceleme Ölçekleri (Rubric)

Dereceleme ölçekleri, performansı tanımlayan ölçütleri içeren puanlama rehberidir. Herhangi bir çalışmanın puanlanması için geliştirilmiş ölçütleri içeren bir araçtır. Performansın değişen boyutlarını dikkate alarak puanlama yapmak amacı ile kullanılan dereceleme ölçekleri, öğrencinin bir kavrama ilişkin bilgisini ortaya koymasına veya bir ödevi yapmasına ilişkin olarak yeterlilik düzeyini belirlemeye yönelik bir sistemdir.

Öğrencilerin performanslarını tanımlayan sınırları iyi çizilmiş belli sayıdaki kategorileri taşıyan puanlama yönergelerinin bütüncül ve analitik olmak üzere iki biçimi vardır.

Genel olarak belli bir yetenek öğelerine ayrılmadan bir bütün olarak puanlanıyorsa bu holistik (bütüncül) puanlama olmaktadır. Bütüncül dereceli puanlama anahtarı, ürünlerdeki veya çalışmadaki nitelikler hakkında geniş çaplı hükümlere dayanmaktadır. Analitik puanlama anahtarı, belli bir yeteneği öğelere ayırıp her öğe için ayrı bir bütüncül anahtar geliştirmekle oluşturulmaktadır. Analitik anahtarın öğrencilerin eksiklerini tanımları ve düzeltmeleri açısından faydaları çoktur. Analitik puanlama anahtarları iyi tanımlanmış ve detaylı anahtarlardır.

4.4.1.4.5.1. Dereceleme Ölçekleri Kullanmanın Nedenleri

Dereceleme ölçekleri,

- Öğretmen ve öğrenci için açık bir kalite tanımı verir.
- Öğretmenlerin puanlama için harcadıkları zamanın azalmasına katkıda bulunur.
- Öğretmenin öğrenci çalışmalarını değerlendirmelerini basitleştirir.
- Öğrencilere bir ödevi tamamlarken kendi performanslarını değerlendirebilecekleri standartlar ve ölçütler sağlar.
- Ölçeklerde belirlenen ölçütlerin velilere bildirilmesi, çocuklarına yardımcı olacak velilere kolaylık sağlayacaktır (MEB, 2006d).

4.4.1.4.6. Öğrencinin Sınıf İçi Etkinliklerini Gözlem Formu İle Değerlendirme

Uygulamada hız ve zaman önemlidir. Gözlemler, öğrenciler hakkında doğru ve çabuk bilgiler sağlar. Öğretmen, öğrencilerin:

- Soru ve önerilerine verilen cevaplarını,
- Kişiler, hareketlerle ilgili sınıf içi tartışmalarda katılımlarını,
- Grup çalışmalarında ve tartışmalarında katılımlarını,
- Öğretmenin, öğrenmeyle ilgili yaptığı görevler ve materyallere öğrencinin gösterdiği tepkiyi gözlemleyerek değerlendirir.

4.4.1.4.7. Sergileme

Bu yöntem öğrencilerin özgünlüklerini ve sanatsal çalışmalarını sergileyebilecekleri kullanışlı bir yöntemdir. Kontrol listeleri ya da dereceleme ölçekleri kullanılarak bu tür çalışmalar değerlendirilebilir.

4.4.1.4.8. Kavram haritaları

Kavramlar, dilin yapı taşlarıdır. Kavramlar sözcüklerle ifade edilir. Sözcükler simgesel düzeyde nesne ve anlamları ifade etmektedir. Sözcükler düşüncenin araç ve gereçleridir. Kavramların bir kalıba dökülmesine, şekillenmesine yardım ederler. Kişi zamanla yeni yaşantılardan geçtikçe, sözcüklere yeni anlamlar yükleyebilmekte, kavramları zenginleştirmektedir (Sevinç, 2003c).

Kavram; pek çok açıdan farklı olabilen nesnelere ortak özelliğidir. Kırmızı, yeşil, sert, ağaç, erkek, sıcak, soğuk gibi kavramları sayabiliriz. Kavram öğrenme temelde ayırt etmeyi öğrenmedir. Bu tür öğrenmede insanlar kavram ismini uygun özelliğe sahip nesnelere hepsi için kullanmayı öğrenir (Arı, 2002: 145).

Kavram haritaları, bilgiyi organize etmek ve sunmak için yapılmış grafiksel araçlardır. Bu araçlar daire ya da bir çeşit kutu içine yazılmış olan kavramları içerir. Kavram haritalarında iki kavram arasındaki ilişki, üzerine ilişkiyi belirleyen ifadelerin yazıldığı doğrularla gösterilir. İlişkiyi belirleyen bağlantı ifadeleri ile iki kavram tamamlanarak anlamlı bir cümle oluşturur. Çalışmamızda, kutu ve daireler içine resimler yerleştirilerek, resimler arası bağlantıların da sembollerle gösterilmesi yoluyla kavram haritaları yapılabilir (MEB, 2006e).

Tutum Ölçekleri

Tutum, bireylerin belli bir kişiyi, grubu, kurumu veya bir düşünceyi kabul ya da reddetme şeklinde gözlenen, duygusal bir hazır oluşluk hali veya eğilimdir. Tutum bir

bireye atfedilen bir eğilimdir. Gözlenebilen, ortaya konan davranış değil, davranışa hazırlayıcı bir eğilimdir.

Tutumların ölçülmesinde en çok kullanılan yöntem Likert ölçeğidir. Likert tipi ölçeklerle, ölçülmek istenen tutumla ilgili çok sayıda olumlu ve olumsuz ifade yazılır. Bu ifadeler için, “Tamamen Katılıyorum”, “Katılıyorum”, “Kararsızım”, “Katılmıyorum” ve “Kesinlikle Katılmıyorum” biçiminde tepkide bulunulur. Böylece her cevaplayıcı, ölçekteki her ifadenin kapsadığı tutum objesine katılma/katılmama derecesini bildirmiş olur.

Bir kişinin ölçekten aldığı puan, ölçekte bulunan maddelerden aldığı puanların toplamından oluşur. Bizim programımızda öğrenci okuma yazma yetilerine sahip olmadığı için, öğretmen kendi hazırladığı tutum ölçeklerini, her öğrenciyi ölçen küçük raporlar hazırlamada kendisine yardımcı olarak kullanabilir (MEB, 2006e).

4.4.2. Okul Öncesi Eğitimde İngilizce Dersi için Ölçme ve Değerlendirme Yöntemlerine Örnekler

4.4.2.1. Performans Ödevi

İçerik:	Yabancı Dil İngilizce Öğretimi
Sınıf Düzeyi:	Okulöncesi Anasınıfı (60-72 Ay)
Beklenen Performans:	Araştırma, Konuşma becerisi
Süre:	2 Hafta
Değerlendirme Yöntemi:	Bütüncül Dereceli Puanlama Anahtarı
Ödevin Konusu:	<p>Sizden, çevrenizdeki hayvanları ve çiçekleri anlatan bir ödev hazırlamanız istenmektedir. Ödevi hazırlarken, kendi yaptığınız çizimlerden, boyama kitaplarından, gazete resimlerden yararlanabilir, ailenizden yardım alabilirsiniz. Hazırladığınız resimleri ve çizimleri, ödevin bitim tarihinde sınıfta öğrendiğiniz yabancı dilde adlandırarak sunmanız gerekmektedir.</p>
Ödevi Hazırlarken Dikkat Etmeniz Gerekenler:	<p>- Araştırmayı zamanında tamamlayacak şekilde bir plan oluşturmalısınız.</p> <p>- Ödevi hazırlarken aile yardımı almak faydalı olmakla birlikte, tümüyle ailenin yardımıyla yapılan bir ödev değerlendirilmeyecek ve ödül almayacaktır.</p>
Not:	<ul style="list-style-type: none"> - Bu performans ödevi kağıdı, öğrencilere okuma-yazma yetilerini henüz kazanmamış olmaları nedeniyle dağıtılamadığı için, öğretmen için bir klavuz niteliğindedir. Ancak öğretmen, öğrencilere kağıtta yazanları anlaşılır bir biçimde aktarmakla yükümlüdür. - Aileyi verilen ödevden haberdar etmek amacıyla, aileye bir not kağıdı gönderilmelidir. - Performans ödevi, Bütüncül Dereceli Puanlama Anahtarı ile değerlendirilecektir.

4.4.2.2.Bütüncül Dereceli Puanlama Anahtarı**(Yukarıda Verilen Performans Ödevini Değerlendirmek İçin)**

5- Mükemmel: Ödev konuya uygun hazırlanmıştır, öğrenci kelime ve sesletimde hata yapmamaktadır. Görsel materyal, çizim ve resimler konuyu örnekleyebilecek yeterliliktedir.
4- İyi: Ödev konuya uygun hazırlanmıştır, öğrenci kelime ve sesletimde hata yapmamaktadır. Ancak örnek sayısı ve görsel materyalin kalitesi yeterli değildir.
3- Orta: Ödev, verilen konuyla örtüşmektedir. Öğrenci sunumunu yapabilir ancak kelime ve sesletim hataları mevcuttur.
2- Geliştirilebilir: Öğrenci kısa süreli bir gözlem veya araştırma yapmıştır. Bir ödev hazırlamıştır fakat ödevi sunmakta yetersiz kalmıştır. Dil hataları ve yanlışlar anlatımını bozmaktadır.
1- Zayıf: Ödev anlaşılmemiştir ve yapılan ödevin verilen ödevle birleştiği nokta yoktur.

4.4.2.3.Proje Ödevi

İçerik:	Yabancı Dil İngilizce Öğretimi
Sınıf Düzeyi:	Okulöncesi Anasınıfı (60-72 Ay)
Beklenen Performans:	Araştırma, Konuşma becerisi
Süre:	6 Hafta
Değerlendirme Yöntemi:	Bütüncül Dereceli Puanlama Anahtarı
Ödevin Konusu:	<p>Sizden öğrendiğiniz yabancı dilde bir aile albümü hazırlamanız istenmektedir. Hazırlanacak albümde, ailenizin üyelerinin resimlerine, aile üyelerinin sevdiği eşyalara, renklere, hayvanlara ve diğer kişisel özelliklere yer verilmelidir. Projenizi süre bitiminde sunmanız beklenmektedir.</p>
Ödevi Hazırlarken Dikkat Etmeniz Gerekenler:	<ul style="list-style-type: none"> - Araştırmayı zamanında tamamlayacak şekilde bir plan oluşturmalısınız. - Ödevi hazırlarken aile yardımı almak faydalı olmakla birlikte, tümüyle ailenin yardımıyla yapılan bir ödev değerlendirilmeyecek ve ödül almayacaktır.
Not:	<ul style="list-style-type: none"> - Bu proje ödevi kağıdı, öğrencilere okuma-yazma yetilerini henüz kazanmamış olmaları nedeniyle dağıtılamadığı için, öğretmen için bir klavuz niteliğindedir. Ancak öğretmen, öğrencilere kağıtta yazanları anlaşılır bir biçimde aktarmakla yükümlüdür. - Aileyi verilen ödevden haberdar etmek amacıyla bir not kağıdı gönderilmelidir. - Proje, Proje Değerlendirme Formu ile değerlendirilecektir.

4.4.2.4. Proje Değerlendirme Formu

Ölçütler	Öğrenci Adı Soyadı														
		Hazırlama Süreci													
1. Amaca uygun plan yapma															
2. Grup üyelerinin (aile üyelerinin) rollerini belirleme															
3. Farklı kaynaklardan bilgi toplama															
4. Projeyi hazırladığı planagöre gerçekleştirme															
İçerik															
5. Projeden beklenenleri gerçekleştirme															
6. Özgün özelliklere sahip bir ürün ortaya koyma															
7. Projeye gerçek hayatını yansıtma															
Sunum Yapma															
8. Kelimeleri doğru sesletme															
9. Proje sürecinde yaptıklarını anlatma															
10. Projeyi ilgi çekici bir şekilde sunma															
11. Sunuyu verilen sürede tamamlama															
12. Yaptığı sunuyu görsellerle süsleme															
Toplam															
Sonuç															

Çok İyi: 3 Puan	Orta: 2 puan	Yetersiz: 1 Puan
------------------------	---------------------	-------------------------

(Erol ve diğerleri, 2006: 56)'dan düzenlenmiştir.

4.4.2.5.Proje için Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı

	Çok İyi	Orta	Yetersiz
İçerik	Çalışmada yeterli malzeme var, konuyla iyi ilişkilendirilmiş.	Yeterli bilgi var, ilişkilendirmede biraz problem yaşanıyor.	Konu açık değil, yetersiz ilişkilendirme var.
Planlama	Çalışma iyi planlanmış, örnekler yeterli.	Planlama yeterli ancak örnek yetersiz.	Planlama dağınık, örnekler yetersiz.
Yaratıcılık	İzleyicinin dikkati konuya çekildi. Yaratıcı materyaller kullanıldı.	Materyaller sırayla sunuldu, bazı yerlerde dikkat çeken örnekler vardı.	Çalışmada çeşitlilik ve yaratıcılık yoktu.
Materyal Kullanımı	Materyallerin çeşitliliği sunumun başarısını arttırdı.	Materyal çeşitliliği azdı ancak konu anlaşıldı.	Materyal çeşitliliği az ya da yetersizdi. Konu anlaşılmadı.
Konuşmada Etkinlik	Doğru sesletim ve ilgi çekici bir ses tonu kullanıldı.	Sesletim doğrudu ancak, tek düze bir ses tonu vardı.	Sesletim yanlış, ses tonu tekdüzeydi.
Sunum Süresi	Sunum tam zamanında tamamlandı.	Sunum +/- 5 dk.da tamamlandı.	Sunum +/- 10 dk.da tamamlandı.

Yönerge: Aşağıdaki formu kullanarak öğrencilerin yabancı dil gelişimini değerlendiriniz. Aylara göre, öğrencilerin yabancı dildeki kazanımlarını ilgili sayı ve harflerle tabloya yerleştiriniz (örneğin, Ekim ayına “b=3” sembolü yerleştirilir).

ANASINIFI YABANCI DİL DERSİ BİLİŞSEL GELİŞİM DEĞERLENDİRME FORMU				
DEĞERLENDİRME				
EKİM	ARALIK	ŞUBAT	NİSAN	MAYIS
1: Yetersiz 2: Orta 3: İyi 4: Çok İyi				

Çocuğun

Adı Soyadı:

Doğum Tarihi:

- Öğrendiği yabancı dilde kendini tanıtır.
- Öğrendiği yabancı dilde sınıftaki nesnelerin ve araçların isimlerini söyler.
- Öğrendiği yabancı dilde ailesini tanıtır.
- Öğrendiği yabancı dilde ana renkleri tanıır, isimlerini söyler.
- Öğrendiği yabancı dilde 1’den 10’a kadar şekillerle rakamları eşleştirir.
- Öğrendiği yabancı dilde vücudunun bölümlerini gösterir.
- Öğrendiği yabancı dilde aynı sayıdaki resimli grupları eşleştirir.
- Öğrendiği yabancı dilde varlıkları uzunluk kısalık yönünden karşılaştırır.
- Öğrendiği yabancı dilde hayvanları adlandırır (Korkmaz, 1999: 155).

4.4.2.7. Sözlü Sunum ve Kavram Haritaları

Yönerge: Öğrencilerden aşağıdaki meyve ve sebzeleri öğrendikleri yabancı dilde sesletmelerini isteyiniz.

Yönerge: Öğrencilerden;

- Aşağıdaki hayvanları öğrendikleri yabancı dilde sesletmelerini,
- Büyük-küçük özellikleri açısından karşılaştırmalarını isteyiniz.

Yönerge: Öğrencilerden, aşağıdaki aile üyelerini öğrendikleri yabancı dildeki adlarıyla sesletmelerini isteyiniz.

Yönerge: Aşağıda verilen eşyaları öğretmenin söyleyeceği sırada yanyana diziniz.

1. cooker 2. table 3. clock 4. bed 5. sofa 6. chair

4.4.2.7.1.Kavram Haritalarını Değerlendirme Ölçeği

GÖZLENECEK ÖĞRENCİ KAZANIMLARI	DERECELER				
	Zayıf	Geçer	Orta	İyi	Çok İyi
	1	2	3	4	5
Kavramları uygun şekilde tanımlar.					
Kavramları genelden özele doğru sıralar.					
İki kavramı bir birinden ayırır.					
Kavramlara benzer örnekler verir.					
Kavramlara zıt örnekler verir.					
Kavramlar arasında anlamlı bir bağıntı kurar.					
İki kavram arasındaki anlamlı ilişkiyi doğru bir şekilde açıklar.					
TOPLAM					
GENEL TOPLAM					

4.4.2.7.2. Sözlü Sunum Kontrol Listesi

Öğrencinin Adı Soyadı:		Tarih:
Ölçütler	Evet	Hayır
Dinleyiciyle göz teması kuruyor.		
Beden dilini iyi kullanıyor.		
Kelimeleri doğru sesletiyor.		
Vurgu ve tonlamayı doğru kullanıyor.		
Gereksiz sesler çıkarmıyor.		
Sunumunun sırasını iyi planlıyor.		
Düzgün ifadeler seçiyor.		
Farklı örnekler üretebiliyor.		
Toplam		

4.4.2.8. Öğrenci Ürün Dosyası (Portfolyo) Değerlendirme Formu

Öğrencinin Adı Soyadı:

Sınıf:

Yönerge: Aşağıdaki her bir ölçütün ne düzeyde edinildiğini göz önüne alarak değerlendiriniz.

ÖLÇÜTLER	DERECELER				
	1	2	3	4	5
a. Çalışmaların tam olması	1	2	3	4	5
b. Çalışmalardaki çeşitlilik	1	2	3	4	5
c. Çalışmaların amaca uygunluğu	1	2	3	4	5
d. Dosyanın temizliği	1	2	3	4	5
e. Yaratıcılığı gösterme	1	2	3	4	5
f. Öğrencinin doldurduğu sesletim bantlarının öğrenci gelişimini göstermesi	1	2	3	4	5
g. Aile görüşlerinin yansıtılması	1	2	3	4	5
TOPLAM:					

5: Çok İyi	4: İyi	3: Orta	2: Geliştirilebilir	1: Çok Zayıf
------------	--------	---------	---------------------	--------------

4.4.2.10. Veliye Yazılmış Örnek Mektup:

Sayın Veli, bu haftaki etkinlik programı aşağıdaki gibidir.

Etkinlik No: .....

Etkinlik Tarihi: .....

Öğrencinin Etkinliğe Katılımı İle İlgili Öğretmen Görüşleri:

.....
 .....

Veli Görüşleri:

.....
 .....

1. Çocuğum çalışmalarını evde de sergileyebilmektedir.	Evet--- Hayır ---
2. Çocuğum öğrendiklerini ev halkına anlatabilmektedir.	Evet--- Hayır---
3. Çocuğum bu haftaki etkinliği zevk alarak yapmıştır.	Evet--- Hayır---
4. Çocuğum evde hazırlayacağı ödev için bizden yardım beklemektedir.	Evet --- Hayır---
5. Çocuğumun çalışmalarıyla ilgilenmek için ona vakit ayırdım.	Evet --- Hayır---

Öğrenci Velisi İmza.

Adı - Soyadı

4.4.3. İki Temel Dil Becerisine İlişkin Etkinlik Örnekleri

ETKİNLİK ADI: SAYMAYI ÖĞRENİYORUM

DERS:	İngilizce
SINIF:	Anasınıfı
YAKLAŞIK SÜRE:	30 Dakika
ÜNİTE:	Ünite 3 Sayılar
KAZANIM:	1 - 4 arası kazanımlar

1. Bahçeden topladığı bitkileri İngilizce sayar.
2. Arkadaşlarını İngilizce sayar.
3. Sınıftaki nesnelere İngilizce sayar.
4. Verilen resimlerdeki nesnelere sayısını İngilizce söyler.

MATERYALLER: Posterler, Resimler, Fotoğraflar, Bitkiler, Hayvanlar, Sınıf İçindeki Nesnelere...

ÖĞRENME VE ÖĞRETME SÜRECİ

- Öğrencilerden, bahçeden birkaç bitki toplamaları ve sınıfa getirmeleri istenir.
- Ellerindeki bitkileri saymaları ve sayıyı akıllarında tutmaları istenir.

- Tepegöz veya projeksiyon makinesiyle çeşitli fotoğraf ve

resimler gösterilir, öğrencilerden bu fotoğraf ve resimlerdeki insanları saymaları istenir.

- Öğretmen, öğrencilerden sonra 1-10 arası rakamları İngilizce sayar.
- Öğrencilerin ellerindeki bitkileri İngilizce sayar.
- Öğrencilerin birkaçını yanına alarak, onları İngilizce sayar.
- Yeterli tekrardan sonra öğrencilerin ellerindeki bitkileri, resimlerdeki nesnelere ve fotoğraflardaki insanları İngilizce saymalarını ister.

- Öğrencilerin önlerindeki boyama kitabından İngilizce seslettiği sayı miktarında nesneyi boyamalarını ister.

- Öğretmen, aşağıdaki tekerlemeyle dersi bitirir.

One, two, three, four, five,
Once I caught a fish alive.
Six, seven, eight, nine, ten,
Then I let it go again.

One, two - buckle my shoe ,
three, four - knock on the door,
five, six - pick up sticks,
seven, eight - open the gate,
nine, ten - a big fat hen

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

- Öğrencilere, istenilen sayıda nesneyi boyayacakları bir çalışma yaptırılabilir.
- Sınıftaki nesnelere saymaları istenebilir.
- Sözlü sunum yaptırılabilir.
- Gözlem yoluyla, tutum ölçekleri kullanılarak değerlendirme yapılabilir.

ETKİNLİK ADI: HAYVAN DOSTLARIM

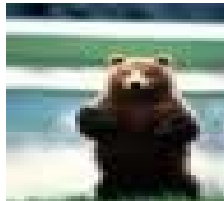
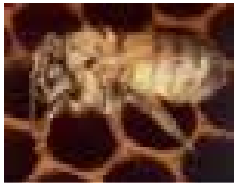
DERS:	İngilizce
SINIF:	Anasınıfı
YAKLAŞIK SÜRE:	30 Dakika
ÜNİTE:	Ünite 2 Bitkiler ve Hayvanlar
KAZANIM:	1 - 5 arası kazanımlar

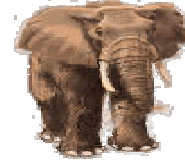
1. Duyduğu hayvan sesinin, öğrendiği dildeki karşılığını söyler.
2. Duyduğu sözcüğü karşılayan hayvan sesini çıkarır.
3. Gösterilen hayvan resimlerinin öğrendiği yabancı dildeki karşılıklarını söyler.
4. Gösterilen bir dizi resim arasından, öğrendiği yabancı dilde sesletilen hayvanı seçer.
5. Öğrendiği yabancı dilde söylenen hayvanı bir dizi resim içerisinde seçer.

MATERYALLER: Posterler, Resimler, Fotoğraflar, Bitkiler, Hayvanlar...

ÖĞRENME VE ÖĞRETME SÜREÇLERİ

- Öğretmen aşağıdaki hayvanların resimlerini gösterir veya kısa bir film izlettirir.

- Öğretmen, hayvanların adlarını söyleyerek, bir öğrenciden söylenen hayvanın sesini çıkarmasını ister.
- Öğrencilere doğru sesletim için hayvanların İngilizce karşılıkları ve çıkardıkları sesler tekrarlatılır.
- Yeterli sayıda tekrardan sonra, öğrencilerden öğretmenin İngilizce sorduğu hayvanları göstermeleri ve sıraya koymaları istenir.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

- Öğrencilere, çeşitli özelliklerde hayvan çizimleri yapıp boyayacakları veya yerine yerleştirecekleri bir albüm veya poster çalışması yaptırılabilir.
- Bir fotoğraf veya posterdeki hayvanların İngilizcelerini sesletmeleri istenilebilir.
- Gözlem yoluyla, tutum ölçekleri kullanılarak değerlendirme yapılabilir.

ETKİNLİK ADI: ÇEVREMİ TANIYORUM

DERS:	İngilizce
SINIF:	Anasınıfı
YAKLAŞIK SÜRE:	30 Dakika
ÜNİTE:	Ünite 6 Okul ve Ev
KAZANIM:	1 - 2. Kazanımlar
	1. Yakın çevresindeki nesnelere öğrendiği yabancı dilde söyler.
	2. Öğrendiği yabancı dilde sorulduğunda, yakın çevresindeki nesnelere gösterir.
MATERYALLER:	Posterler, Resimler, Fotoğraflar...

ÖĞRENME VE ÖĞRETME SÜREÇLERİ

- Öğretmen öğrencilere yakın çevresindeki nesnelerin bulunduğu resimler, fotoğraflar gösterir ve bu nesnelere İngilizce sesletir.
- Öğretmen, yeterli sayıda tekrardan sonra, öğrencilerden söylediği nesne veya canlıyı boyamasını ister. Öğrenciler boyadıkları nesne veya canlıyı ayağa kalkıp sesletirler. Bu işlemleri en çabuk bitiren öğrenci birinci olur.

- Öğretmen, her söylediği boyama yönergesinden sonra yapılanları kontrol etmelidir.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

- Sergileme, performans ödevi verme, öğrenci aktivitelerini gözlem formu ile değerlendirme yapılabilir.

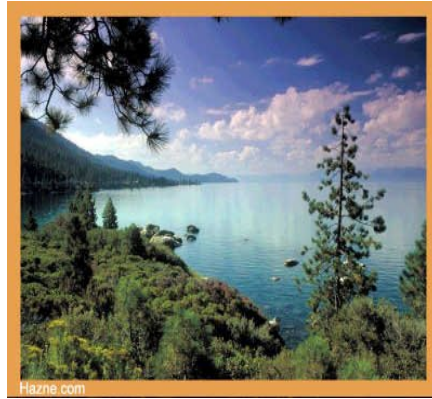

ETKİNLİK ADI: BÜYÜK EV, KÜÇÜK ARABA

DERS:	İngilizce
SINIF:	Anasınıfı
YAKLAŞIK SÜRE:	30 Dakika
ÜNİTE:	Ünite 6 Okul ve Ev
KAZANIM:	1 - 2. Kazanımlar
	1. Yakın çevresindeki nesnelere öğrendiği yabancı dilde söyler.
	2. Öğrendiği yabancı dilde sorulduğunda, yakın çevresindeki nesnelere gösterir.
MATERYALLER:	Posterler, Resimler, Fotoğraflar...

ÖĞRENME VE ÖĞRETME SÜREÇLERİ

- Öğretmen, öğrencilere büyük-küçük kavramını anlattıktan sonra, sınıftaki büyük küçük nesnelere ayırır. Bütün büyük nesnelere "big", bütün küçük nesnelere "small" dedikten sonra aşağıdaki resimleri manyetik tahtaya asar.

- Öğretmen, öğrencilerle birlikte resmin üzerine küçük ve büyük nesnelere çizer veya küçük ve büyük nesnelere resimlerini, tahtadaki resme iğneler. Ardından tekrar küçük ve büyük kelimelerini, ilgili resimleri göstererek sesletir. Öğrenciler, konuyu iyice kavradıktan sonra onlara sorular yöneltir.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

- Sergileme, performans ödevi verme, boyama, doğru olanı seçme gibi aktiviteler ile öğrenci gözlem formu kullanılarak değerlendirme yapılabilir.

4.4.4. Ders Planı Örneği

ENGLISH DAILY LESSON PLAN

STAGE I:

Class	Nursery Class	Date	04-09April, 2007
Subject	Colours	Unit	Unit 4 Colours
Estimated Time	40'+40'	Page	31- 35

STAGE II:

OVERALL OBJECTIVES	Ability to differentiate the colours in English
BEAVIORAL OBJECTIVES	By the end of the course the students will be able to learn; - how to say colours in English - how to say colours of the objects in English
PRECAUTIONS FOR SECURITY:	Children should be observed carefully when they are working.
TECHNIQUES APROACH&METHODS	Translation, Repetition Drill, Pair- Work, Action Chain, Chart Pattern Practice.
MATERIALS *Teacher *Students	Course-book, Workbook, Supplementary Materials, Blackboard, Charts, Maps, Colourful Notice Board, Classroom Objects, Colourful Chalks, Posters, Pictures, Photographs.
TEACHING-LEARNING ACTIVITIES	Audio-Lingual: The activity related to the pictures in the course book. Teacher shows first, then pronounces the colours.
	Natural: Pre-listening questions are asked to warm-up and to arouse students' attentions at the beginning of the course.
	Social: True/False Exercises are done verbally and comprehension questions are checked.
	Cognitive: Asking fast and insistent questions for each student.
	Individual: Every student is made to show colours of the objects in front of them.
	Reproduction: Students colour the pictures in front of them by the command of the teacher.

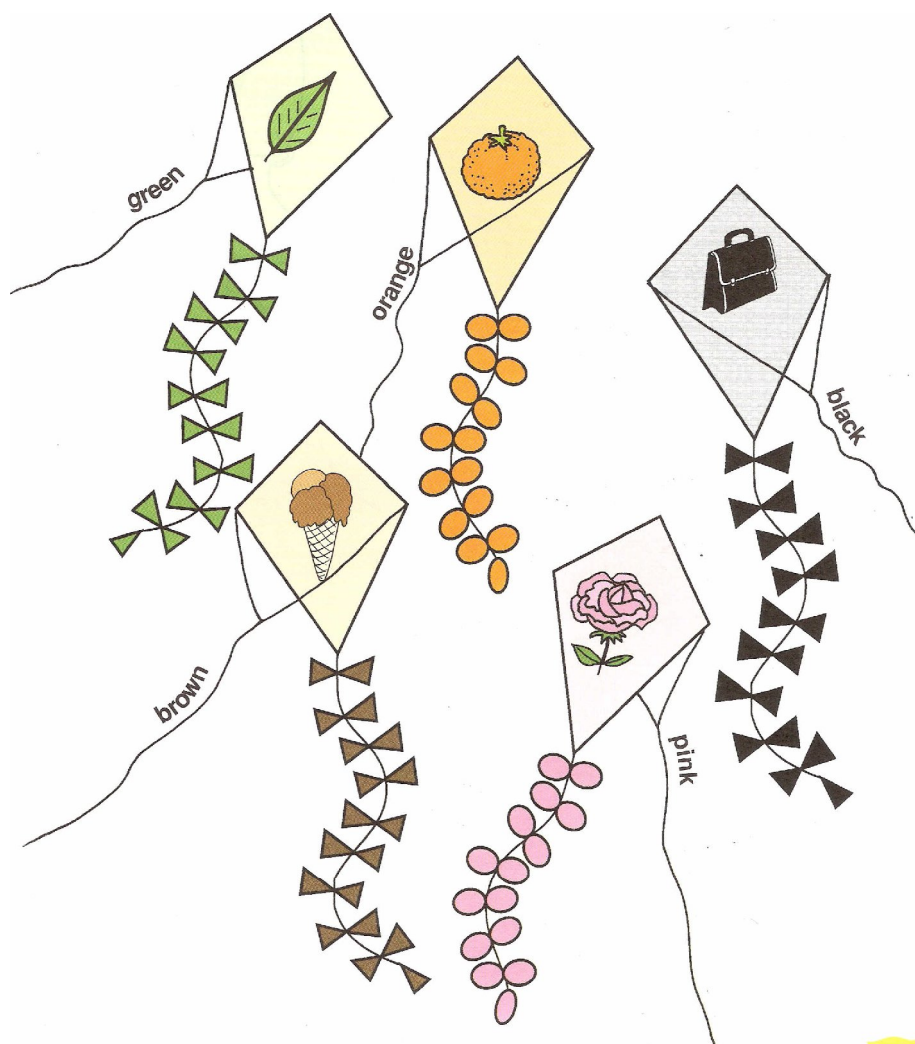
Musical: Intonation and the rhythm of the English language is used. Repetition drill is done continuously here.

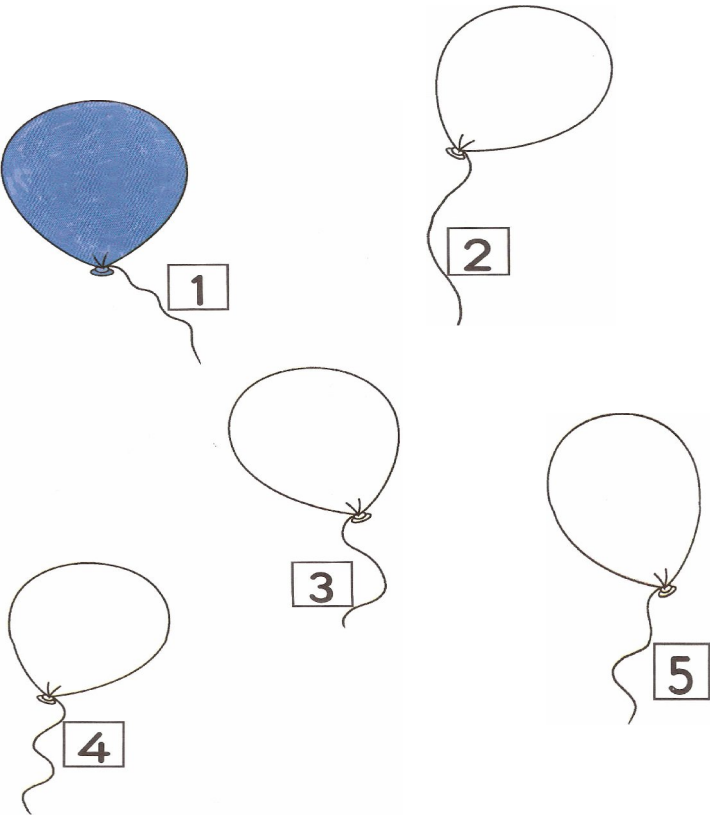
Behavioural: Teacher asks the colour of the related object, students answer one by one.

STRUCTURES: What's its colour? It's purple, black, white, red etc...

A. PRESENTATION:

1. Motivation: Tell students that they are going to practice colours in English.
2. Presenting the book: Before you start, retell students about the colours. Show the related unit in the book.

<p>STAGE III EVALUATION</p> <p>A. Group Learning Additional evaluation tasks for both fast and slow learners</p> <p>B. Individual Learning</p>	<p>a. Group work: asking the whole class to colour the pictures on the board.</p> <p>b. Individual: asking each student to listen to you and colour the picture you say.</p> <p>B. PRACTICE:</p> <p>Listen and colour:</p> <p>Students are asked to colour the balloons below.</p> <p>2: red 3: yellow 4: white 5: purple</p>
--	---

	<p>C. PRODUCTION: Students are asked to make drawings in the colour they prefer and pronounce the colour of the drawing they have completed.</p> <p>D. ASSIGNMENT: Tell the students prepare a poster with the different coloured objects on it.</p> <p>E. EVALUATION: Utter some colours and objects. Students try to match them.</p>
<p>CO-ORDINATION WITH OTHER COURSES</p>	<p>Turkish: Teacher must be sure of the fact that all of the students can differentiate colours and tell them in Turkish as a first criterion.</p>

STAGE IV

<p>EXPLANATIONS ABOUT THE APPLICATION</p>	<p>The subject and the evaluation of the course are applied successfully during the estimated time.</p>
--	---

English Teacher

Headmaster of the School

4.5. OKUL ÖNCESİ EĞİTİMDE İNGİLİZCE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI TASARISI

GRAMMAR (DİLBİLGİSİ)	PRESENTİNG THE CONTEXT (SUNUŞ BİÇİMİ)
In order to achieve the above mentioned objectives, the following structures are suggested:	As for presenting the language in a context, the following can be used:
<p>Simple present “to be” as the copula verb: affirmative, negative, interrogative</p> <p>Imperatives: Classroom commands</p> <p>Wh- questions: What, How many, What color, Where? When? How old? How much? Whose?</p> <p>Prepositions of place (in, on, under, next to, behind, in front of, etc.) + prepositions of direction</p> <p>Have got: affirmative, negative, interrogative</p> <p>There is/ are</p> <p>Quantifiers: Some / a lot of</p> <p>Plural nouns</p> <p>Prepositions of time on/at/ in adj. + noun combinations</p> <p>Can for requesting: affirmative, negative, interrogative</p> <p>Present tense for rules and general information</p>	<p>Dialogues and conversations between people</p> <p>Short recorded dialogues</p> <p>Visual materials (pictures, maps, drawings, cartoons, photos etc...)</p> <p>Short phrases</p> <p>Student conversations</p> <p>Teacher talk</p> <p>Common everyday classroom talk</p> <p>Games</p> <p>Story telling</p> <p>Drama and dramatization</p> <p>Songs, chants, rhymes</p> <p>Handcraft and art activities</p> <p>Recorded sounds of animals and nature</p> <p>Drawing and colouring activities</p> <p>Connect the dots activities</p>

OKUL ÖNCESİ EĞİTİMDE ANASINIFI İNGİLİZCE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI TASARISINDA KULLANILAN SEMBOLLER

 : Sınıf-Okul İçi Etkinlik	Bu sembol, ilgili etkinliklerin (yaratıcı drama, grup çalışması, çalışma kağıdı doldurma, görsel materyal okuma, film izleme vb.) sınıf içinde yapılacağını gösterir.
 : Okul Dışı Etkinlik	Bu sembol, ilgili etkinliklerin tamamının veya bazı aşamalarının ilgili kurum ve kuruluşlarda yapılabileceğini gösterir.
 : İnceleme Gezisi	Bu sembol, ilgili etkinliklerin okul dışında inceleme ve araştırma gezileriyle yapılabileceğini gösterir.
 : Uyarı	Bu sembol, ilgili üniteye işlenecek konuların sınırlarını, kullanılması önerilen araç-gereç ve dikkat edilmesi gereken noktaları gösterir.
 : Ölçme ve Değerlendirme	Bu sembol, eğitim öğretim sürecinde yapılabilecek değerlendirme etkinliklerini göstermektedir. Burada yazılan değerlendirme etkinliği bir öneridir. Siz öğrencilerin performansını en iyi şekilde ölçebileceğinizi düşündüğünüz başka yöntemleri de seçebilirsiniz.
 : Aile Katılımı	Bu sembol, ilgili ünitenin işlenmesinden önce, işlenmesi aşamasında veya işlendikten sonra çocuğun ailesinin katılımının gerekli olduğunu gösterir. Aile, dönem başında bu tür etkinlikler için hazırlanmalıdır.

OKUL ÖNCESİ EĞİTİMDE İNGİLİZCE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI TASLAĞI

ÜNİTELER	KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
ÜNİTE 1 HELLO	<p>Kazanımlar</p> <p>Bu ünitenin sonunda öğrenciler;</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Öğrendiği dilin kendi anadili olmadığını söyler. 2. Birbirine benzeyen iki sesin iki farklı dile ait olduğunu söyler. 3. Söylenen bir dizi sestten hangisinin öğrendiği yabancı dile ait olduğunu söyler. 4. Dinletilen üç farklı sestten kendi diline ait olanı söyler. 	<p> Kulaktan Kulağa: Öğretmen, ilk öğrencinin kulağına İngilizce bir sözcük fısıldar, bu sözcük kulaktan kulağa fısıldanır. En son öğrenci yüksek sesle söyler. İkinci turda, öğretmen Türkçe bir sözcük fısıldar, kulaktan kulağa fısıldanan sözcüğü zincirin sonundaki öğrenci yüksek sesle söyler. Öğrencilere, hangi kelimenin Türkçe, hangisinin İngilizce olduğu sorulur. Türkçe olan sözcüğe, el çırpmaları, İngilizce olan sözcüğe, göz kırpmaları istenir. Bu şekilde birkaç tur oyun oynanır ve hangi kelimelerin Türkçe, hangilerinin İngilizce olduğu tartışılır. (1. ve 2. kazanımlar)</p> <p> Bingo: Öğrencilere, CD'den İngilizce sözcükler ile, Türkçe sözcükler dinletilir. Özellikle birbirine benzeyen ama iki farklı dile ait seslerden oluşan</p>	<p>[!] Bu oyun oynanmadan önce; öğretmen, öğrencilere başka ülkelerdeki insanların bizim konuştuğumuz dillerden farklı diller konuştuğunu anlatmalıdır. Daha sonra oyunda, basit kelimeleri ve tercihen eş anlamlı kelimeleri seçmelidir. Böylece öğrenciler, kendi dillerindeki kelimelerin başka dillerde farklı karşılıkları olduğunu anlayabilirler.</p> <p> Bu üniteye öğrencilere dinlediğini anlamayla ilgili değerlendirme yapılabilir. Öğrenciler, CD'den duydukları kelimelerin İngilizce mi yoksa Türkçe mi olduğuna dair sözel cevap verebilirler. Bununla birlikte doğru-yanlış şeklinde ikili</p>

		<p>sözcükler seçilir. Öğretmen, öğrenciler duydukları sözcükleri doğru telaffuz ettiklerinde Bingo diye bağırır ve tahtaya gülen surat çizer. (3. ve 4. kazanımlar)</p>	<p>değerlendirme yapılabilir. Öğretmen bir kelime sesletir. “Bu kelime İngilizcedir” şeklinde yargılar sunar. Öğrenci, yargının doğru veya yanlışlığına karar verir. Bu şekilde her öğrenci ayrı ayrı değerlendirilir.</p>
--	--	---	--

ÜNİTE 1 HELLO

5. Öğrendiği yabancı dilde kelimelerin anadilinden farklı tonlama ile çıkarıldığını söyler.
6. Dinlediği/duyduğu sözcükleri doğru tonlama ile söyler.
7. Dinlediği/duyduğu basit cümleleri doğru tonlama ile söyler.
8. Dinlediği/duyduğu basit diyalogu doğru tonlama ile söyler.

 Ayırt Etme: Öğrencilere, CD'den İngilizce kelimeler dinletilir. Her kelimedenden sonra öğrencilere tek tek CD'deki gibi tonlayarak kelimeleri tekrarlamaları söylenir. Her çocuk duyduğu kelimeyi doğru tonlayıncaya kadar tekrarlatılır. Doğru tonlama yapıldığında çocuğun yakasına öğretmen tarafından gülen surat işareti asılır. (5. ve 6. kazanımlar)

 Basit Diyalog: Öğrencilere basit bir tanışma diyalogunu gösteren bir kısa film izlettirilir. Ardından aynı diyalogu öğretmen, elindeki iki kuklayla yapar. Daha sonra iki kukladan birini bir öğrenciye vererek aynı konuşmayı öğrencinin aldığı kuklaya yaptırmasını ister. Bu işlem diğer öğrencilerle de yapılır. Daha sonra öğretmen aradan çekilir. Öğrenciler; kendileri, “ad sorma” ve “merhaba” kalıplarını İngilizce olarak kuklaları konuşturmak yoluyla yaparlar. (7. ve 8. kazanımlar)

[!] Öğretmen, diyalogun kısa olmasına, tonlama ve sesletimde hata olmamasına dikkat etmelidir. Öğretmen, diyalogu tekrarlarırken videodakine olabildiğince benzer şekilde tekrarlamalı, Türkçe'den farklı olan seslerin bulunduğu kelimeleri tekrarlarırken ses tonunu yükseltmelidir.

 Bu ünite, sözlü sunum değerlendirme ve öğrenci davranışlarını gözlem formları kullanılarak değerlendirme yapılabilir.

[!] : Öğretmen, her öğrencini duyabileceği ve görebileceği şekilde tekrarlarını yapmalıdır. Her öğrencinin öğrendiğinden emin olmadan bir nesne öğretiminden diğer nesne öğretimine geçmemelidir. Her öğrencinin en az bir doğru yapması için ipuçları verilmelidir. Öğrencilerin yabancı dil öğrenirken motivasyonlarının yüksek olması önemlidir. Bu yaş grubu çocuklar ödüle önem verirler. Her öğrencinin en az bir gülen surata sahip olması bu açıdan önemlidir.

ÜNİTE 1

HELLO

9. Düzeylerine uygun verilen nesnenin adını söyler.
10. Düzeylerine uygun gösterilen nesnenin karşılığı olan sözcüğü söyler.
11. Duyduğu sözcüğü karşılayan nesneyi bir dizi nesne arasından seçip gösterir.
12. Duyduğu sözcüğü karşılayan resmi bir dizi resim arasından seçip gösterir.

 Dokun Bana: Öğretmen sınıftaki birkaç nesnenin resimlerini sınıfa gösterir ve yüksek sesle İngilizce karşılıklarını verir. Ardından elindeki resimleri kaldırarak kendisi susar, öğrencilere tekrarlatır. En son aşamada öğretmen, öğrencilerin nesnelere dokunmalarını sağlar, öğrenciler dokundukları nesnelere dokunmalarını söylerler (9. ve 10. kazanımlar).

 Seç Birini: Öğretmen sınıfa birkaç nesne getirir. Öğrencilerden, teker teker gelip, adını söylediği nesneyi göstermelerini ister. Doğru yapan öğrencilere gülen surat şekli verilir. En çok doğru yapan öğrenci en çok gülen surat resmine sahip olur (11. ve 12. kazanımlar).

 Poster Yapıyoruz: Öğrencilerden öğrendikleri nesnelere anlatan posterleri evde hazırlamaları ve ertesi gün okulda arkadaşlarına göstererek tekrarlamaları istenir.

 : Velilere, kısa bir not yazılarak, öğrencilerin evde yapacakları posterlerle ilgili çocuklarına yardımcı olmaları gerektiğini, okulda yapacakları sunumlardan önce, ailelere kısa birer ön sunum yaparak okula gelmeleri konusunda çocuklarına yardımcı olmaları gerektiği belirtilir.

 : Bu ünite öğrenci ürün dosyası değerlendirilerek karar verilir. Ayrıca “Bu nedir?” sorusu kullanılarak, kavram haritaları, sözlü sunum, gözlem formları kullanılarak değerlendirme yapılabilir.

[!] Öğrencilerinin tümünün anlayacağı sayıda tekrar yapılmalıdır. Her öğrenci anlamadan, öğrencilerin ellerine resimler verilmemelidir.

[!] Öğretmen her öğrencinin diyalogunu duymalı ve doğruluğunu kontrol etmelidir.

ÜNİTE 1
HELLO

13. Duyduğu basit cümleleri önündeki resimlerle eşleştirir.
14. Sınıftaki bir arkadaşıyla tokalaşıp, selamlaşma sözcükleri ile diyalog kurabilir.

: **El Sende:** Öğretmen, “Good morning, Good afternoon, Hello, My name’s Esra” ve “ My name ‘s Kerem” kalıplarını öğretmesine yardımcı olacak resimler hazırlar bu resimleri göstererek yukarıdaki kalıpları tekrarlar. Ardından, öğrencilerin ellerine resimleri vererek, onların resimleri göstererek kalıpları tekrar etmelerini ister (13. kazanım).

: **Kukla Arkadaşlarım:** Öğrenciler, ellerine geçirdikleri kuklalarla sınıf içinde dolaşarak tanışma diyalogları yaparlar (14. kazanım).

: Bu ünite, öğrencilerin sözlü sunum yapmalarını sağlayarak ve gözlem formu kullanılarak değerlendirme yapılabilir.

ÜNİTE İKİ
ANIMALS
AND
FLOWERS

Kazanımlar

Bu ünitenin sonunda öğrenciler;

1. Duyduğu hayvan sesinin, öğrendiği dildeki karşılığını söyler.
2. Duyduğu sözcüğü karşılayan hayvan sesini çıkarır.
3. Gösterilen hayvan resimlerinin öğrendiği yabancı dildeki karşılıklarını söyler.
4. Gösterilen bir dizi resim arasından, öğrendiği yabancı dilde sesletilen hayvanı seçer.
5. Öğrendiği yabancı dilde söylenen hayvanı bir dizi resim içerisinden seçer.

 Hayvan Dostlarım: Öğretmen, sınıfa içinde değişik hayvan seslerinin bulunduğu bir kaset dinlettirir. Hayvanların isimlerini sorar. Her öğrencinin sevdiği hayvanı sorar. Herkesin sevdiği hayvanları anlatan resimleri dağıtır. Öğretmen, her öğrencinin yanına giderek ellerindeki resimlere göre ilgili hayvanın sesini çıkarır, ardından İngilizce karşılığını verir. Daha sonra her öğrenci kendi elindeki hayvanın sesini çıkarıp, İngilizcesini sesletir (1. ve 2. kazanımlar). Öğretmen, sınıfa, elindeki resimlerden hayvanları göstererek İngilizce karşılıklarını ister. Doğru sesletenlere, gülen suratlar dağıtır. Daha sonra, öğretmen, her öğrenciye elindeki resimlerden birkaç tane göstererek, öğrencilerin İngilizce karşılıklarını sesletmelerini ister (3. , 4. ve 5. kazanımlar).

 : Bu ünitenin amacına uygun işlenebilmesi için, öncelikle öğrencilerinin tümünün, hayvanları doğru tanımaları gereklidir. Bu aşamada, öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyleri önemlidir.

 : Her öğrencinin ders içinde katılımının sağlanması ve her öğrencinin en az bir gülen surat kazanması, yabancı dil öğrenmede motivasyonun yüksekliği açısından önemlidir.

  : Velilere, kısa bir not yazılarak, çocuklarıyla hayvan sevgisi hakkında konuşmaları gerektiği ve aynı zamanda bugün deste öğrendiklerini evde tekrarlamaları konusunda teşvik etmeleri gerektiği bildirilir.

 : Öğrenciler, yakındaki bir hayvanat bahçesi veya bir çiftliğe götürülerek, dersin açık havada ve yerinde işlenmesi sağlanabilir. Bu şekilde öğrenmede amacına uygun ve somut bir yaşantı sağlanacaktır.

ÜNİTE İKİ
ANIMALS
AND
FLOWERS

6.Doğadaki hayvanlara sevgiyle dokunur.
7. Okul bahçesine çıktıklarında gördükleri hayvanları İngilizce adlandırabilirler.

: **Hayvan Dostlarım:** Öğretmen, çocukları okul bahçesine çıkartarak, mevcut hayvanları sevmeleri ve korumaları gerektiğini söyler (6. kazanım)

: **Çevremdeki Hayvanlar:** Öğretmen, önceden hazırladığı vahşi ve evcil hayvanların resimlerinin olduğu kartonları veya oyuncak hayvanları bahçede farklı yerlere dağıtır. Daha sonra çocukları yanına alarak her hayvanın yanına gidip, ilgili hayvanın İngilizce karşılığını söyler. Daha sonra çocuklardan seçtikleri hayvanın yanına gidip İngilizce karşılıklarını söylemelerini ister (7. kazanım).

: Bu ünite, açık uçlu sorular, sözlü sunum, öğrenci ürünlerini sergileme, performans değerlendirme ve öğrenci ürün dosyası kullanılarak değerlendirme yapılabilir.

ÜNİTE İKİ

ANIMALS AND FLOWERS

8. Yakın çevresindeki bitkileri diğer canlılardan ayırt eder.
9. Yakın çevresindeki bitkilerin öğrendiği yabancı dildeki karşılıklarını söyler.
10. Öğrendiği yabancı dilde sesletilen bitki/çiçeğin resmini çizer.
11. Resmi verilen bitki/çiçeğin öğrendiği yabancı dildeki karşılığını söyler.

 Ben Bir Çiçeğim: Öğretmen, birkaç bitki ve oyuncak hayvanı karışık olarak çocuklara gösterir. Hangilerinin bitki, hangilerinin hayvan olduğunu sorar (8. kazanım).

Öğretmen, bitkilerin İngilizce karşılıklarını sesletir, öğrencilerin de sesletmesini sağlar (9. kazanım).

Öğretmen, çiçek adlarını sesletir, öğrencilerden resimlerini çizmelerini ve boyamalarını ister. Çizip, boyadığı resmi gösteren her öğrenci, çizdiği bitkinin İngilizcesini sesleterek, arkadaşlarına gösterir. Daha sonra öğretmenin de yardımıyla her çiçeğin çizili olduğu resim kağıtlarına lastik geçirilerek maske haline getirilir ve öğrenciler yaptıkları maskeleri yüzlerine geçirerek “ben bir çiçeğim”, “I’m a flower” derler (10. ve 11. kazanımlar).

 : Öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyleri ve konuya istekliliklerine göre bitki türleri fazlaştırılabilir.

 : Öğrenciler, yakındaki büyük bir bahçeye veya bir seraya ziyarete götürülebilir. Ders somut bir yaşantıyla, yerinde işlenebilir. Öğrencilerin merakı ve alınan bilgilerin kalıcılığı artacaktır.

 : Bu ünite, sözlü sunum, performans değerlendirme yoluyla değerlendirme yapılabilir.

<p>ÜNİTE İKİ</p> <p>ANIMALS AND FLOWERS</p>	<p>12. Okul bahçesinde gördüğü bitki ve çiçekleri İngilizce adlandırır.</p> <p>13. Duyduğu çiçek/bitki adına göre ilgili bitki/çiçeği okul bahçesinden bulup gösterir.</p>	<p>🏠: Bahçemdeki Çiçekler: Öğretmen, birkaç çiçek ve saksılarını bahçeye götürerek öğrencilere, İngilizce karşılıklarını yüksek sesle sesletir. Öğretmen; öğrencilere, çiçekleri göstererek isimlerini sorar (12. kazanım).</p> <p>Öğretmen, öğrencilere, İngilizce çiçek isimlerini sesletir, öğrencilerden, sesletilen çiçeği bulup kendisine getirmelerini söyler (13. kazanım).</p>	
---	--	--	--

<p>ÜNİTE ÜÇ NUMBERS</p>	<p>Kazanımlar Bu ünitenin sonunda öğrenciler;</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bahçeden topladığı bitkileri İngilizce sayar. 2. Arkadaşlarını İngilizce sayar. 3. Sınıftaki nesnelere İngilizce sayar. 4. Verilen resimlerdeki nesnelere sayısını İngilizce söyler. 	<p> + : Saymayı Öğreniyorum: Öğretmen, renkli posterler, resimler ve sınıftaki nesnelere kullanarak İngilizce 1- 10 'a kadar sayar. Öğrencilerden, bahçeden topladıkları çiçekleri, sınıftaki nesnelere, kendi arkadaşlarını, İngilizce saymalarını ister (1., 2., 3. ve 4. kazanımlar).</p>	<p>[!] : Öğrencilerin Türkçe olarak saymayı bilmeleri gerekmektedir.</p> <p>😊 ☹️ : Velilere kısa bir not yazılarak, 1-10 arası sayma konusunda, konuyu pekiştirecek egzersizlerin evde yapılması konusunda ödev verilir. Her veli yaptığı aktiviteleri anlatan kısa bir not yazar ve imzalar.</p> <p>📋: Bu ünite, performans değerlendirme, gözlem formları, tutum ölçekleri kullanılarak değerlendirme yapılabilir.</p>
---	---	--	--

<p>ÜNİTE DÖRT COLOURS</p>	<p>Kazanımlar</p> <p>Bu ünitenin sonunda öğrenciler;</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Verilen renklerin adını söyler. 2. Verilen nesnelerin renklerini söyler. 3. Çevresindeki nesnelerin renklerini söyler. 4. Söylenen rengi çevresindeki nesnelere seçer. 	<p> Renkli Kumaşlar: Öğretmen, renkli kumaşları sınıfa getirir, her kumaşı üzerine dolayarak, rengini İngilizce sesletir. Daha sonra öğrencilerden birine, giydiği rengin İngilizcesini sorar. Daha sonra her öğrenci farklı renklerdeki kumaşları giyer ve “Ben kırmızıyım” , “I’m red” vb. cümleler kurar (1.kazanım).</p> <p> Renkli Toplar: Öğrencilere, renkli top verilir. Öğrenciler, renkli topları birbirlerine atarlar ve topu atan her öğrenci topu attıktan sonra rengini İngilizce sesletir (2. ve 3. kazanımlar).</p> <p> Rengini Bul: Öğretmen, İngilizce bir renk söyler, öğrenciler etraflarındaki nesnelere söylenen renkte nesneyi bulur, yüksek sesle söylerler, ilk bulan kazanır (4. kazanım).</p>	<p>[!]: Öğrencilerin Türkçe olarak renkleri iyi bilmeleri gerekmektedir. Bu yüzden karışıklık yaşayan öğrenciler için, konu anadilde netleştirilip pekiştirildikten sonra İngilizcesine geçilmelidir.</p> <p>: Bu ünite, performans değerlendirme, sözlü sunum yapılarak değerlendirme yapılabilir.</p> <p>[!]: Öğrencilerin topları birbirlerine atarlarken, birbirlerine ve çevreye zarar vermemeleri sağlanmalıdır.</p> <p>: Öğrenciler, istenilen rengi gösterme veya verilen bir resmi istenilen renge boyama yönergeleriyle değerlendirilebilir.</p>
--	--	--	--

ÜNİTE BEŞ MY BODY

Kazanımlar

Bu ünitenin sonunda öğrenciler;

1. Verilen resimlerdeki vücudun bölümlerini İngilizce adlandırır.
2. Sesletilen organı veya uzvu verilen resimlerden seçer.
3. Kendi vücudunun bölümlerini İngilizce adlandırır.
4. İngilizce sesletilen vücudun bölümlerini kendi vücudunda gösterir.
5. Arkadaşlarının vücudunun bölümlerini İngilizce sesletir.
6. İngilizce sesletilen vücudun bölümlerini arkadaşları üzerinde gösterir.

: **Vücudum:** Öğretmen, öğrencilere, büyük bir insan posteriyle, vücudun bölümlerini İngilizce sesleterek gösterir. Daha sonra öğrencilere göstererek, onların sesletmelerini ister (1. ve 2. kazanımlar).

: **Dokun Bana:** Öğretmen, öğrencilerle birlikte vücudun bölümlerini İngilizce sesleterek gösterir. Her öğrenci duyduğu kelimeye göre vücudunun doğru kısmını gösterir. Yanlış gösterenler, yerlerine oturur. En sona kalan en çok doğruyu yapan olacağı için kazanmış sayılır (3. ve 4. kazanımlar).

Aynı oyun eşli olarak oynatılır, bu kez öğretmen sadece hakemlik yapar. Her öğrenci, öğretmenin söylediği vücudun bölümünü arkadaşı üzerinde gösterir. Yanlış yapan çiftler elenir ve oturur. En sona kalan çift kazanır (5. ve 6. kazanımlar).

: Öğretmen, yeterli sayıda tekrar yapmalıdır.

 : Veliye, kısa bir not yazılarak, derste öğretilen konudan bahsedilir, aynı konuda öğrencilerin evde aileleriyle oyunlar oynamaları istenir.

: Öğrenciler, boyama, doğru olanı gösterme, doğru olanı işaretleme aktiviteleriyle, sözlü sunum, kavram haritaları, gözlem formları ile değerlendirilir.

<p>ÜNİTE ALTI</p> <p>SCHOOL AND HOME</p>	<p>Kazanımlar</p> <p>Bu ünitenin sonunda öğrenciler;</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Yakın çevresindeki nesnelere öğrendiği yabancı dilde söyler. 2. Öğrendiği yabancı dilde sorulduğunda, yakın çevresindeki nesnelere gösterir. 3. Okul bahçesindeki nesnelere öğrendiği yabancı dilde söyler. 4. Öğrendiği yabancı dilde sesletildiğinde ilgili nesneyi okul bahçesinde gösterir. 	<p>: Sınıfımı Tanıyorum: Öğretmen, sınıfta çok kullanılan nesnelere göstererek, İngilizce sesletir. Ardından öğrencilere göstererek, ilgili nesnelere sesletmelerini sağlar. Doğru yapan her öğrenciyeye bir gülen surat hediye eder. En çok gülen surat biriktiren kazanır (1. ve 2. kazanımlar).</p> <p> + : Yakın Çevremi Tanıyorum: Çocuk, okul bahçesindeki nesnelere ve kendi evindeki nesnelere göstererek adlandırır. Öğretmen, çocukları ikili çiftler halinde ayırır. Her çift birbirine, bahçedeki nesnelere göstererek “Bu nedir?”, “What’s this” sorusunu yöneltir. Öğretmen, cevapların doğruluğunu kontrol eder (3. ve 4. kazanımlar).</p>	<p>[!]: Öğretmen, motivasyonun yüksek olması bakımından, etkinlikleri her öğrenciyeye en az bir gülen surat verebilecek şekilde düzenlemelidir.</p> <p>: Bu ünite, boyama, sorulan nesneyi doğru gösterme, doğru olanı işaretleme, resim yapılandırma, ürün dosyası gibi etkinliklerle ve gözlem formları, tutum ölçekleri, sözlü sunum ile değerlendirme yapılabilir.</p>
--	---	---	--

<p>ÜNİTE ALTI</p> <p>SCHOOL AND HOME</p>	<p>5. Çevresindeki nesnelere öğrendiği yabancı dilde büyüklük- küçüklük özelliğine göre gruplar.</p> <p>6. Öğrendiği yabancı dilde sorulduğunda, ilgili nesneyi büyüklük-küçüklük özelliğine göre gösterir.</p>	<p> Öğretmen Oluyorum: Öğretmen, öğrencilerden konuyu iyi kavrayan bir öğrenciyi “öğretmen” yapar. Bu öğrenci arkadaşlarına “bu nedir” sorusuyla nesnelere adlarını sorar ve ardından yanıt verenlere teşekkür eder.</p> <p> Büyük Ev, Küçük Araba: Öğretmen, büyük ve küçük nesnelere sıralar, öğrencilere İngilizce nesnelere büyük mü, küçük mü olduklarını sorar. Daha sonra, öğrendikleri nesne isimlerini doğru sıfatlarla kullanır. Ardından, öğrencilerin aynı işlemi yapmasını ister. Doğru yapanlara gülen suratlar verir. Dersin sonunda en çok gülen surat kazanan öğrenci birinci olur (5. ve 6. kazanımlar).</p>	<p>[!]: Öğretmen, yeterli sayıda tekrar yapmalıdır.</p> <p> : Ailelere kısa notlar yazılarak, derste işlenen konudan kısaca bahsedilir ve aynı konuyu evde tekrar etmeleri istenir. Evde yapılan etkinliklerle ilgili veliden bir rapor niteliğinde kısa bir geribildirim notu istenir.</p> <p> : Bu ünite, doğru olanı gösterme, sorulduğunda doğru-yanlış sorularına cevap verme gibi etkinlikler kullanılarak değerlendirme yapılabilir. Ayrıca, sözlü sunum, proje-performans ödevlerini değerlendirme, gözlem dosyaları, grup değerlendirme ve tutum ölçekleri ile de değerlendirme yapılabilir.</p>
--	---	--	---

<p>ÜNİTE ALTI</p> <p>SCHOOL AND HOME</p>	<p>7. Evin bölümleriyle ilgili resimlere baktığında, öğrendiği yabancı dilde evin bölümlerini söyler.</p> <p>8. Öğrendiği yabancı dilde, sorulduğunda ilgili evin bölümlerini gösterir.</p> <p>9. Ev eşyaları ile ilgili resimlere baktığında, sorulan ev eşyasını öğrendiği yabancı dilde sesletir.</p> <p>10. Duyduğu ev eşyasını bir dizi resim arasından gösterir.</p>	<p>: Evim, Güzel Evim: Öğretmen, çeşitli odaları gösteren, resimleri projeksiyonla öğrencilere gösterir. Daha sonra, İngilizce adlarını sınıfa söyler. Yeterli sayıda resim ve tekrardan sonra öğrencilerin resimleri adlandırmalarını ister. Bilenlere, gülen surat dağıtır. Sonra, öğrencilere, çeşitli odaları gösteren resimler dağıtılır ve öğretmen sorduğunda, doğru resimleri havaya kaldırmaları sağlanır (7. ve 8. kazanımlar)</p> <p> + : Evimin Albümünü Yapıyorum: Öğretmen, öğrencilerden evlerinin her bir odasının resimlerini çekerek birer albüm oluşturmalarını ister. Öğrenciler odaları sınıfta İngilizce sesletirler, ardından öğretmen eşyaların İngilizce adlarını verir. Öğrenciler tek tek evlerindeki eşyaları sınıfa göstererek İngilizce karşılıklarını verirler. Öğretmen sorduğunda evindeki ilgili eşyayı gösterir (9. ve 10. kazanımlar).</p>	<p>[!]: Her öğrenci, bir fotoğraf makinesine sahip olmayabilir, bu durumda öğrencilerden ya bir evin odalarını anlatacak şekilde resimleri kesip bir dosya oluşturmaları veya kendilerinin çizim yapmaları istenebilir.</p> <p>: Performans ödevleri ya da projeler yoluyla ve ürün dosyalarına bakılarak değerlendirme yapılır.</p>
--	--	---	--

**ÜNİTE
YEDİ
FOOD AND
DRINKS**

Kazanımlar

Bu ünitenin sonunda öğrenciler;

1. Evdeki yiyecekleri, öğrendiği yabancı dilde sesletir.
2. Öğrendiği yabancı dilde duyduğu yiyecek adlarına göre, bir dizi resim arasından ilgili olanı işaretler.
3. Öğrendiği yabancı dilde sesletilen yiyeceği çizer.
4. Okuldaki yiyecekleri öğrendiği yabancı dilde sesletir.
5. Öğrendiği yabancı dilde duyduğu yiyecek adlarına göre, bir dizi resim arasından ilgili olanı işaretler.
6. Öğrendiği yabancı dilde sesletilen yiyeceği çizer.

 Çok Acıktım: Öğretmen, öğrencilere acıkınca evde ne yediklerini sorar. Ardından sınıfa getirdiği meyve ve sebzeleri, getiremediklerinin de resimleriyle yiyecekleri İngilizce sesletir. Ardından öğrencilere, yiyecekleri göstererek “bu nedir” sorusuyla sorar. Aynı işlemi resimlerle de yapar. Bunların ardından yiyecekleri anlatan bir resim, şiir veya tekerlemeyle konu pekiştirilir (1., 2. ve 3. kazanımlar).

 Okulda Ne Yiyoruz? Öğretmen, öğrencilere, okulda ne yediklerini sorar. Daha sonra bir çocuğun okulda bir gününü anlatan bir slayt gösterisi veya videoyu öğrencilere izlettirir. Bittikten sonra, öğrencilere filmdeki karakterin o gün boyunca ne yediğini sorar. Film bir daha izlettirilir ve ardından yiyecekler gösterileceği zaman durdurulur. Öğretmen bu sırada, yiyecek adlarını İngilizce söyler ve öğrencilere de tekrarlatır. En son öğrenciler, filmde gördükleri yiyecekleri anlatan bir resim çizerler ve

[!]: Her öğrenciden imkanları ölçüsünde evden yiyecek getirmeleri istenilebilir. Bu işlem bir düzene sokularak, her öğrenciye getireceği yiyecek söylenerek, bir liste yapılabilir. Böylece, farklı yiyeceklerin tanınması sağlanabilir.

: Bu ünite, resim anlatma, doğru olanı gösterme, ürün dosyası hazırlama, doğru olanı seçip boyama etkinlikleri ile değerlendirme yapılabilir. Ayrıca, sözlü sunum, proje-performans ödevlerini değerlendirme, gözlem dosyaları, grup değerlendirme ve tutum ölçekleri ile de değerlendirme yapılabilir.

<p>ÜNİTE YEDİ FOOD AND DRINKS</p>	<p>7. Evdeki içecekleri öğrendiği yabancı dilde sesletir.</p> <p>8. Öğrendiği yabancı dilde duyduğu içecek adlarına göre, bir dizi resim arasından ilgili olanı işaretler.</p> <p>9. Öğrendiği yabancı dilde sesletilen içeceğin çizimini yapar.</p> <p>10. Okuldaki içecekleri öğrendiği yabancı dilde sesletir.</p> <p>11. Öğrendiği yabancı dilde duyduğu içecek adlarına göre, bir dizi resim arasından ilgili olanı işaretler.</p> <p>12. Öğrendiği yabancı dilde sesletilen içeceğin çizimini yapar.</p>	<p>resimlerindeki yiyecekleri İngilizce sesleterek arkadaşlarına gösterirler (4., 5. ve 6. kazanımlar).</p> <p> Çok Susadım: Öğretmen, çocuklara evde ne içtiklerini sorar. Daha sonra üzerinde içecek resimleri olan çek kartları çocuklara gösterir, İngilizce karşılıklarını sesletir. Ardından, öğrencilere çeşitli resimler göstererek içecekleri adlandırmalarını ister. En son olarak, öğretmen öğrencilerden en sevdikleri içeceklerin resimlerini yapmalarını ister (7., 8. ve 9. kazanımlar).</p> <p> Okulda Ne İçiyoruz?: Öğretmen öğrencilere okulda ne içtiklerini sorar, ardından içecekleri gösteren resimleri İngilizce sesletir. Daha sonra öğretmen, öğrencilere bir dizi resim dağıtır ve bu resimlerden İngilizcesini seslettiği içeceklerin olduğu resimleri havaya kaldırmalarını ister. Yanlış yapanlar oyuna devam etmezler, en sona kalan birinci olur (10., 11. ve 12. kazanımlar).</p>	<p>[!]: Sınıfa örnek içecekler getirilir. Eğer buna imkan yoksa, renkli kartonlarla içecek resimleri boş şişelere yapıştırılır.</p> <p> : Ailelere kısa bir not yazılır, derste işlenenler anlatılarak evde tekrar yapılması ödevi verilir. Ailelerden, öğrencilerin performansları hakkında bilgi istenir.</p> <p> : Resim anlatma, doğru- yanlış soruları, doğru olanı gösterme ve seçip işaretleme aktiviteleri ile değerlendirme yapılır. Ayrıca, sözlü sunum, proje-performans ödevlerini değerlendirme, gözlem dosyaları, grup değerlendirme ve tutum ölçekleri ile de değerlendirme yapılabilir.</p>

**ÜNİTE
SEKİZ
CLOTHES**

Kazanımlar

Bu ünitenin sonunda öğrenciler;

1. Giysileri öğrendiği yabancı dildeki karşılıklarıyla söyler.
2. Öğrendiği yabancı dilde sesletilen giysileri bir dizi resim arasından seçer.
3. Öğrendiği yabancı dilde duyduğu giysilerin çizimini yapar.
4. Öğrendiği yabancı dilde sorulduğunda kendi giysilerinden ilgili olanı gösterir.
5. Kendi giysileri sorulduğunda öğrendiği yabancı dildeki karşılıklarını söyler.
6. Öğrendiği yabancı dilde sorulduğunda arkadaşlarının giysilerinden ilgili olanı gösterir.
7. Öğrendiği yabancı dilde sorulduğunda ilgili giysiyi çizer.

: **Ne Giyiyoruz?** Öğretmen, öğrencileri model olarak kullanarak, giysileri İngilizce sesletir. Ardından öğrencilerin birbirlerine giysilerini sormalarını sağlar ve en son basit giysi çizimleri yapmalarını ister (1.,2. ve 3. kazanımlar)

: **Benim Üzerimde Ne Var?:** Öğrenciler, üzerlerindeki giysileri İngilizce sesleterek arkadaşlarına gösterirler, ardından öğretmenin İngilizce seslettiği giysileri kendi üzerlerinde gösterirler (4. ve 5. kazanımlar).

: **Arkadaşım Ne Giyiyor?:** Öğretmen, öğrencileri ikili olarak eşleştirir. Herkesin karşısındaki arkadaşının ne giydiğini önündeki resimlerle anlatmalarını ve İngilizce adlandırmalarını ister (6. ve 7. kazanımlar).

: Öğrencilere bir film izlettirilip arada durdurularak, filmdeki giysiler sorulabilir.

: Yakındaki küçük bir mağaza veya butiğe gidilerek öğrencilere giysiler gösterilebilir ve ders somut bir şekilde işlenmiş olur.

: Bu ünite, gösterme, boyama, ürün dosyası hazırlama gibi etkinliklerle değerlendirme yapılabilir. Ayrıca, sözlü sunum, proje-performans ödevlerini değerlendirme, gözlem dosyaları, grup değerlendirme ve tutum ölçekleri ile değerlendirme yapılabilir.

<p>ÜNİTE DOKUZ</p> <p>MY FAMILY</p>	<p>Kazanımlar</p> <p>Bu ünitenin sonunda öğrenciler;</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Aile ağacını gösteren bir resim verildiğinde öğrendiği yabancı dilde aile üyelerini tanımlar. 2. Öğrendiği yabancı dilde sorulduğunda ilgili aile üyesini gösterir. 3. Kendi aile resimlerinde aile üyelerinin İngilizce karşılıklarını söyler. 4. Öğrendiği yabancı dilde sorulduğunda ilgili aile üyesini gösterir. 	<p>: Aile Nedir? Öğretmen, önce bir ailenin bir günlük hayatını anlatan kısa bir video izlettirir. Ardından, bir aile resmini panoya yapıştırır. Tek tek aile üyelerinin İngilizce karşılıklarını sesletir, öğrencilerin de tekrarlamasını sağlar. Daha sonra videoyu tekrar izlettirir ve arada durdurarak aile üyelerini İngilizce adlandırır, öğrencilerin de adlandırmalarını sağlar (1. ve 2. kazanım).</p> <p> + : Benim Güzel Ailem!: Öğretmen öğrencilerden aile resimlerini getirmelerini ve sınıfa göstererek, aile üyelerini İngilizce adlandırmalarını ister. Ardından, öğretmen aile üyelerini İngilizce sorar ve çocuk resimde sorulan aile üyesini göstermeye çalışır (3. ve 4. kazanımlar).</p>	<p>[!]: Öğrencilere, izletilen video ara sıra durdurularak izlettirilmeli, aile üyelerinin kimlikleri belirlenmelidir.</p> <p>: Bu ünite, ürün dosyası, öğretmen anekdotları, gösterme, boyama, resimleri yerine koyma aktiviteleri ile değerlendirme yapılabilir. Ayrıca, sözlü sunum, proje-performans ödevlerini değerlendirme, gözlem dosyaları, grup değerlendirme ve tutum ölçekleri ile de değerlendirme yapılabilir.</p> <p> : Aileler, resimler ve albüm hazırlama konusunda çocuklara yardımcı olmalıdır.</p>
---	---	---	--

<p>ÜNİTE ON VEHICLES</p>	<p>Kazanımlar Bu ünitenin sonunda öğrenciler;</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Çevresindeki araçları, sorulunca, öğrendiği yabancı dilde söyler. 2. Öğrendiği yabancı dilde sorulan araçları bir dizi resim arasından gösterir. 3. Öğrendiği yabancı dilde sorulan araçların çizimlerini yapar. 	<p> + : Çevremizdeki Taşıtlar: Öğretmen, hem oyuncakları hem de resimleri kullanarak öğrencilere taşıtları tanıtır. Ardından öğrencilerin en sevdiği taşıtları göstermelerini ve İngilizce sesletmelerini ister. En son olarak da öğretmen, herkesin istediği bir taşıtın resmini yapmasını sağlar ve öğrenciler resimlerini yaptıkları taşıtların İngilizce adlarını sesletirler (1., 2.ve 3. kazanımlar).</p>	<p>[!]: Öğrencilere taşıtlarla ilgili bir film izlettirilmesi oldukça faydalı olabilir. Öğretmen, taşıtlar hakkında bilgi verebilir.</p> <p>: Yakınlardaki bir araba galerisine inceleme ziyareti düzenlenebilir.</p> <p>: Bu ünite, boyama, işaretleme, ürün dosyası hazırlama gibi etkinliklerle değerlendirme yapılabilir. Ayrıca, sözlü sunum, proje-performans ödevlerini değerlendirme, gözlem dosyaları, grup değerlendirme ve tutum ölçekleri ile de değerlendirme yapılabilir.</p>
-------------------------------------	--	---	---

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç

Yabancı dil öğrenimi ve öğretimi, bilim ve teknolojiadaki hızlı gelişmeler sayesinde hızla küçülen dünyamızda, ülkeler ve insanlar arasındaki mesafeleri günden güne kapatmaktadır. Bu durumda yabancı dil öğrenme ihtiyacı neredeyse bir zorunluluk haline gelmiştir. İlerleyen teknolojinin gerisinde kalmamak, yeni ufuklar ve dünyalara açılabilme, bilim, siyaset, kültür ve ticaret alanındaki yenilikleri takip edebilmek, ancak belirli yabancı dillerde yetkinleşmekle olur. Bu durumun farkında olan ülkeler, yabancı dil öğretimini nasıl daha kaliteli ve nitelikli yapabileceklerine dair araştırmalarına ara vermeden devam etmektedirler.

Günümüzde Avrupa Birliği ülkeleri; kültürler ve ülkeler arasındaki azalan mesafeye dayanarak, yabancı dil öğretiminde niteliği artırma çalışmalarını arttırmaya başlamıştır. Avrupa ülkeleri kendilerine, siyasi bir birlikteliğin dışında ortak bir paydada birleşeceği yandaşlar aramaktadır. Ülkeler ve kültürler arasındaki mesafeler hızla kalkmakta, insanlar artık aynı gün içinde farklı dillerin konuşulduğu pek çok ülkeyi ziyaret edebilmektedir. Çağın gerisinde kalmamak ve gerçek iletişimi sağlamak ancak yabancı dilleri gereğince öğrenmek ve konuşmakla olur. Bu nedenle Avrupa, vatandaşlarına çok küçük yaşta yabancı dil öğretimiyle ilgili çabalarına başlamıştır. Yapılan çeşitli araştırmalarda küçük yaşta yabancı dil öğretiminin çocuklara zarar vermediği görülmüştür. Bu konuda çıkan sonuç şudur: İnsanoğlu milyonlarca beyin hücresi yani nöronlarla doğar. Bu nöronlar birbirlerine sinaptik bağlantılarla bağlıdır. Zamanla kullanılan bağlar güçlenirken, kullanılmayan bağlar ölür. İnsan gelişiminin en aktif olduğu 0 – 6 yaş döneminin çok iyi değerlendirilmesi gerekir. Bu dönemde, nitelikli ve çocukların gelişim dönemlerine uygun hazırlanmış yabancı dil öğretim programları mutlak başarının anahtarı olacaktır. Ülkemizde yabancı dil eğitimi ilköğretim 4. sınıfta başlamaktadır. Bu süre, pek çok araştırma sonucuyla da doğrulanmaktadır ki, çok geçtir. İnsanlarımızın ve ülkemizin hak ettiği medeniyet

seviyesini yakalamasını diliyorsak, erken yaşta yabancı dil öğretimiyle ilgili çalışmalara hemen başlanmalıdır.

Ayrıca bu tez çalışması ile hazırladığımız öğretim programı tasarısının uygulamaya konmasıyla; okul öncesi eğitim kurumlarında yapılan yabancı dil derslerinde birlik sağlanması, okul öncesinde çalışan yabancı dil öğretmenlerinin kendi çabalarıyla yürüttükleri dil öğretiminin niteliğinin artması, yabancı dil öğretiminde fırsat eşitliğinin önünde duran engellerin böylece kaldırılması amaçlanmıştır.

5.2.Öneriler

5.2.1. Uygulayıcılar İçin Öneriler

0 - 6 yaş dönemi insanın gelişiminin en hızlı olduğu dönemdir. Bu dönem profesyonel ve planlı bir eğitimle geçirilmelidir. Çocuklar, eğitimsiz kişilerin elinde yetiştirilmemelidir. Bu nedenle okul öncesi eğitimin en kısa zamanda zorunlu eğitim kapsamına alınması gerekmektedir.

Ülkemizde yabancı dil eğitimi ilköğretim 4. sınıfta başlamaktadır, pek çok ülke yabancı dil eğitimine başlama dönemini ilköğretim 1. sınıfa indirmiş, okul öncesi döneme indirmek için de çalışmalara başlamıştır. Erken yaşta yabancı dil eğitiminin temel amacı, bir yabancı dili temel düzeyde öğretmek değil, bu dönem çocuklarının kendi ana dili dışında yabancı dillerin olduğu konusunda farkındalıklarını arttırmaktır.

Öğretmen yetiştirme sistemimizde yeni düzenlemeler yapılmalı, olanaklar dahilindeyse okul öncesi öğretmenleri anasınıfına yeterli düzeyde İngilizce bilgisiyle mezun edilmeli yahut mevcut İngilizce öğretmenlerine okul öncesi dönem çocuklarının gelişim özellikleriyle birlikte, küçüklere yabancı dil öğretimiyle ilgili bilgiler verilmelidir. Mevcut eğitim fakültelerine bu tür dersler konulmalıdır.

Okul öncesi eğitimde öncelikli amaç, kendi kültüründen farklı kültürlerle saygı duyabilen, farklı kültürdeki insanlarla iletişime geçmekten korkmayan, yabancı dil

öğrenmeye karşı olumlu tutumlar geliştiren bireyler yetiştirmek olmalıdır. Davranış kalıplarının yeni yerleştiği bu dönemde çocuklara sağlıklı bir eğitim vermek gereklidir. Savaş, iç-dış terör, aile ve toplum içi şiddet olaylarının oluşmasında küçük yaşlarda verilemeyen hoşgörü eğitimi yatmaktadır.

Okul öncesi evre, çocuğun kişilik özelliklerinin şekillendiği ve kalıplaştığı bir dönemdir. Bu dönemde çocuk aileye hala fazla bağımlı olduğu halde aynı zamanda sosyalleşme ihtiyacı duyduğu bir dönemdedir. Hazırladığımız çalışma, okul – aile işbirliğini de gerektirmesi ve velilerle çocuğun yabancı dil öğreniminin her aşamasında görüş alışverişinde bulunmayı zorunlu kılması açısından, diğer çalışmalardan belirgin şekilde ayrılmaktadır. Diğer alanlarda da öğrenci-öğretmen-veli işbirliğinin aktif hale getirilmesi, hazırlanan programların etkililiği ve eğitim sistemimizin kalitesinin yükselmesi açısından gereklidir.

Okul öncesi dönemi çocuğun dikkatinin kısa aralıklarla ve yeni etkinliklerle yenilenmesinin gerektiği bir dönemdir. Bu nedenle, okul öncesi yabancı dil dersleri zengin uyarıcılar ve çocukları araştırmaya yönlendiren yaklaşımlar çerçevesinde hazırlanmalıdır. Bu durumda, okulöncesi eğitimde yabancı dil derslerinin yürütülmesinde yapılandırmacı öğretim yaklaşımı ve çoklu zeka uygulamalarından yararlanılmalıdır.

Hazırlanacak tüm dil programları için, Avrupa Ortak Çerçeve Dil Programından yararlanmak gereklidir. Bu program, dil öğretimine tüm dünyada ortak ölçütler getirmeyi hedeflediğinden güncel dil programlarının yeniden oluşturulmasında bu dosya kullanılabilir.

Okul öncesi ve erken yaşta yabancı dil öğretimi yapan bazı özel okul ve kolejlerin verdiği yabancı dil derslerin bir program dahilinde yürütülmesi ve standart bir plana oturtulması için hazırlanan öğretim programı tasarısının değerlendirilmesi ve uygulamaya konulması gerekmektedir.

5.2.2 Araştırmacılar İçin Öneriler

Ülkemizin ve pek çok diğer ülkelerin eğitim sistemlerini araştıran ve belgeleyen karşılaştırmalı eğitim çalışmalarının sayısı oldukça fazladır ancak, sözü geçen eğitim sistemleri ile ilgili çalışmalarda okul öncesi yabancı dil öğretimi süreçleri ayrıntılı araştırılmamıştır. Bu açıdan, Avrupa Birliği ve ülkemizdeki yabancı dil öğretim sistemleri karşılaştırılabilir.

Ülkemizde okul öncesi ve ilköğretim 4. ve 5. sınıfta verilen İngilizce derslerinin etkiliği konusunda yeterli araştırma ve çalışma yapılmamıştır. Bu dönemde verilen yabancı dil derslerinin etkililiği araştırılabilir.

Hazırladığımız tasarı uygulamaya konmadığı için geribildirim alınmamıştır. Okul öncesi İngilizce öğretiminde bu program gerçek ortamlarda sınıf içi uygulamaya konup değerlendirilebilir. Deneme sonuçları değerlendirilerek program geliştirilebilir.

KAYNAKÇA

- Açıkgöz, K.Ü. (2000). **Etkili Öğrenme ve Öğretme**. İzmir.
- Akdoğan, F. (2005). “Erken Yaşta Yoğun Yabancı Dil Eğitimi ve Öğretimi Temel Bilgiler ve Yaklaşımlar”. **Okul Öncesi Eğitimde Güncel Konular**. (Ed: A, Oktay ve Ö.P, Unutkan). İstanbul: Morpa Yayınları. (ss. 213 - 226).
- Alptekin, C. (2003). **İlköğretim Çağında Yabancı Dil Öğrenimi**. Avrupa Birliği’ne Giriş Sürecinde Türk Eğitim Sisteminde Yabancı Dil Eğitimi ve Kalite Arayışları Sempozyumu’nda sunulan bildiri. Özel Okullar Derneği. Antalya.
- Aral, N., Kandır, A. ve Yaşar, M. (2002). **Okulöncesi Eğitim ve Okulöncesi Eğitim Programı**. İstanbul: Ya-Pa Yayınları.
- Arı, M. (2003). “Türkiye’de Erken Çocukluk Eğitimi ve Kalitenin Önemi”. **Gelişim ve Eğitimde Yeni Yaklaşımlar**. (Ed: M, Sevinç). İstanbul: Morpa Yayınları. (ss. 31-35).
- Arı, R. (2002). “Bilişsel (Zihinsel) Öğrenme”. **Gelişim ve Öğrenme Psikolojisi**. Ankara: Mikro Yayınevi. (ss. 137-164).
- Arıcı, H. (2005). **İstatistik Yöntemler ve Uygulamalar**. Ankara: Meteksan.
- Aslanargun, E. ve Süngü, H. (2006). “Yabancı Dil Öğretimi ve Etik”. **Milli Eğitim Dergisi**. Yıl: 35, Sayı: 170, Ankara: MEB Yayınları. (ss. 126-141).

- Aydın, S. (2006). **Avrupa Birliği Ülkelerinde ve Türkiye’de Zorunlu Eğitim**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Malatya: İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Bacanlı, H. (2003). **Gelişim ve Öğrenme**. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Bakker-Mitchell, I. A. (2002). “Foreign Language Education in Post-Colonial English Speaking Caribbean”. **Journal of Instructional Psychology**. Vol: 29, Issue: 3. Retrieved in 29.12.2006 (tarihinde indirildi) from Ebscohost Database.
- Bal, S. ve Güven, N. (2000). **Dil Gelişimi ve Eğitim 0-6 Yaş Dönemindeki Çocuklar İçin Destekleyici Etkinlikler**. İstanbul: Epsilon Yayınları.
- Başal, H. A. (2005). **Okulöncesi Eğitim**. İstanbul: Morpa Yayınları.
- Bayhan, P. S. ve Artan, İ. (2004). **Çocuk Gelişimi ve Eğitimi**. İstanbul: Morpa Yayınları.
- Baykul, Y., Gelbal, S. ve Kellecioğlu, H.(2003). **Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme**. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Berberoğlu, G. (2006). “Performans Dayanaklı Değerlendirme ve Gelişim Dosyaları”. **Sınıf İçi Ölçme ve Değerlendirme Teknikleri**. İstanbul: Morpa Yayınları. (ss. 115-153).
- Bikçentayev, V. R. (tarihsiz). **Çok Erken Yaşlarda Çocuklara Yabancı Dil Eğitimi**.
http://www.dilokulu.com/makale_ic.asp?id=21’den 04.06.2007 tarihinde indirildi.

- Boydak, A.(2004). “Öğrenci Merkezli Etkinlikler Neden Gereklidir?”. **Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi**. 5. 52-53. 04.06.2007 tarihinde <http://www.yayim.meb.gov.tr/dergilersayi52-53boydak.htm.htm> 'den indirildi.
- Bümen, N.T. (2004). **Okulda Çoklu Zeka Kuramı**. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Büyükduman, F. İ. (2005). “İlköğretim Okulları İngilizce Öğretmenlerinin Birinci Kademe İngilizce Öğretim Programına İlişkin Görüşleri”. **Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**. 28. (ss.55-64) 04.06.2007 tarihinde www.egitimdergisi.hacettepe.edu.tr 'den indirildi.
- Büyükkaragöz, S. (1997). **Program Geliştirme “Kaynak Metinler”**. Konya: Kuzucular Ofset.
- Cabau-Lampa, B. (1999). “Foreign Language Teaching in Sweden: A Long Tradition”. **Scandinavian Journal of Educational Research**. Vol: 43, No:4. (p.399- 408). Retrieved in 28.12.2006 (da indirildi) from Taylor and Francis Group Database.
- Ceyhan, E. (2007). **Yabancı Dil Öğretimi Teknolojisi**. İstanbul: Morpa Yayınları.
- Cutshall, S. (2005). “Why We Need The Year of Languages”. **Educational Leadership**. Vol: 62, Issue: 4. pp.20-23. Retrieved in 29.12.2006 (da indirildi) from Ebscohost Database.
- Çelik, D. (2000). **Okullarda Ölçme Değerlendirme Nasıl Olmalı?**. İstanbul: MEB Yayınevi.

- Demirel, Ö. (1999). **İlköğretim Okullarında Yabancı Dil Öğretimi**. İstanbul: MEB Yayınevi.
- _____ (2000). **Karşılaştırmalı Eğitim**. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- _____ (2002). **Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Program Geliştirme**. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Dere, H. ve Poyraz, H. (2001). **Okulöncesi Eğitimin İlke ve Yöntemleri**. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Efe, H. F. (2006). “Avrupa Dil Portfolyosu”. **Yeni Eğitim Dergisi**. Yıl: 4, Sayı: 15, İstanbul: Aspas Yayınevi. (ss. 62-63).
- Ellis, R. (1999). **The Study of Second Language Acquisition**. USA: Oxford University Press.
- Erden, M. (1998). **Eğitimde Program Değerlendirme**. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Erden, M. Akman, Y., (2005). **Gelişim ve Öğrenme**. 12. Baskı. Ankara: Arkadaş Kitabevi.
- Erden, M. ve Altun, S.(2006). **Öğrenme Stilleri**. İstanbul: Morpa Yayınları.
- Erol ve diğerleri. (2006). **İlköğretim Türkçe 1. Sınıf Öğretmen Klavuz Kitabı**. İstanbul: MEB Yayınevi.
- Ertürk, S. (1998). **Eğitimde Program Geliştirme**. Ankara: Meteksan

- Fetihi, L. (2003). "High/Scope Okul Öncesi Eğitim Programı". **Gelişim ve Eğitimde Yeni Yaklaşımlar**. (Ed: M, Sevinç). İstanbul: Morpa Yayınları. (ss.125-130).
- Feunteun, A., and Vale, D. (2002). **Teaching Children English**. UK: Cambridge University Press.
- Gunther, M. H. (2001). "Regional Identity, Language and Education Policy in Switzerland". **Compare**. Vol: 31, No: 2 (pp. 205-227). Retrived in 20.12.2006 (tarihinde indirildi) from Taylor and Francis Group Database.
- Gülcan, M. G. (2005). **AB Süreci ve Eğitim**. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Güteryüz, H. (2001). **En Son Değişiklikleriyle İlköğretim Okulu Programı**. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Gürkan, T. ve Gökçe, E. (1999). **Türkiye’de ve Çeşitli Ülkelerde İlköğretim**. Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Haznedar, B. (2004). "Okul Öncesinde İkinci Dil Öğrenimi". **Okul Öncesi Eğitim**, Alkev Alman Liseliler Kültür ve Eğitim Vakfı Eğitim Dizisi No:3, 12 Mart 2004, İstanbul. (ss. 30-51).
- İlter, B. ve Er, S. (2007). "Erken Yaşta Yabancı Dil Öğretimi Üzerine Veli ve Öğretmen Görüşleri". **Kastamonu Eğitim Dergisi**. 15/ 1. (ss. 21- 30). 18.06.2007 tarihinde www.ksef.gazi.edu.tr/dergipdf/Cilt-15-No1-2007Mart21bgenc.pdf den indirildi.

- Kandır, A. (2003). “Erken Çocukluk Eğitiminde Kaliteyi Belirleyen Ölçütler”. **Gelişim ve Eğitimde Yeni Yaklaşımlar**. (Ed: M, Sevinç). İstanbul: Morpa Yayınları. (ss. 36-40).
- _____ (2005). “Bilişsel Gelişimde Dilin Kazanılması”. **Bilişsel Gelişim**. (Ed: E, Ömeroğlu ve A, Kandır). İstanbul: Morpa Yayınları (ss. 132-147).
- Kantarcıoğlu, S. (1998). **Anaokulunda Eğitim**. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Kara, A. (2000). **İlköğretim Birinci Kademedeki Bilgisayar Destekli Yabancı Dil Öğretimi**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Malatya: İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kara, Ş. (2004). “Ana Dil Edinimi ve Erken Yaşta Yabancı Dil Öğretimi”. **Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**. 17-2 (ss. 295-314). <http://www.kutuphane.uludag.edu.tr/>’ den 04.06.2007 tarihinde indirildi.
- Karababa, (tarihsiz). **Avrupa'da Anadili Öğretimi Türkçe ve İngilizce Anadili Ders Kitaplarının İncelenmesi ve Karşılaştırılması (Kuzeyirlanda, İskoçya Ve İngiltere Örneği)**. <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/167/index3-karababa>’dan 20.12.2006 tarihinde indirildi.
- Karasar, N. (1998). **Araştırmalarda Rapor Hazırlama**. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kazu, Y. (2004). “İçeriğin Belirlenmesi”. **Öğretimde Planlama Uygulama Değerlendirme**. (Ed: M, Gürol). Ankara: Üniversite Kitabevi. (ss. 55-66).

- Korkmaz, P. (1999). **Okul Öncesi Eğitiminde Program Geliştirme (5-6 yaş)**. İstanbul: Esin Yayınevi.
- Küçükahmet, L. (2003). **Öğretimde Planlama ve Değerlendirme**. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Macrory, G. (2006). “Bilingual Language Development: What Do Early Years Practitioners Need To Know?”. **Early Years**. Vol: 26, No: 2. (pp. 159-169). Retrieved in 29.12.2006. (tarihinde indirildi) from Taylor and Franchis Group Database.
- McGrath, A. and Ramler, S. (2002). “The European Schools: Models of Multicultural Learning”. **Independent School**. Vol: 61, Issue: 4. pp. 88-94. Retrieved in 29.12.2006 (tarihinde indirildi) from Ebscohost Database.
- McLaughlin, B., Blanchard, A. G., and Osanai, Y. (1995). “Assesing Language Development in Bilingual Preschool Children”. **The George Washington University, NCBE Program Information Guide Series**. Vol: 22. (pp. 1-29). Retrieved in 29.12.2006 (tarihinde indirildi) from Taylor and Francis Group Database.
- MEB (2004). **Okul Öncesi Eğitim Programı (36-72 Aylık Çocuklar İçin)** <http://www.mevzuat.meb.gov.tr>'den 04.06.2007 tarihinde indirildi.
- _____ (2005). **Dil ve Anlatım Programı**, www.ogm.meb.gov.tr 'den 04.06.2007 tarihinde indirildi.
- _____(2006a). **İkinci Yabancı Dil İngilizce Programı**, www.ogm.meb.gov.tr 'den 04.06.2007 tarihinde indirildi.

- _____(2006b). **İlköğretim İçin İngilizce Programı (4,5,6,7 ve 8. sınıflar)** www.iogm.meb.gov.tr ‘den 04.06.2007 tarihinde indirildi.
- _____(2006c). **İkinci Yabancı Dil Fransızca Programı**, www.ogm.meb.gov.tr ‘den 04.06.2007 tarihinde indirildi.
- _____(2006d). **Türkçe Hazırlık Sınıfı Programı**. www.ogm.meb.gov.tr ‘den 04.06.2007 tarihinde indirildi.
- _____(2006e). **Sosyal Bilimler Dersi (Sosyoloji Öğrenme Alanı) Öğretim Programı**. www.ogm.meb.gov.tr ‘den 04. 06. 2007 tarihinde indirildi.
- _____(tarihsiz,a). **Ölçme ve Değerlendirme İle İlgili Temel Kavramlar**. www.ogm.gov.tr ‘den 04.06.2007 tarihinde indirildi.
- _____(tarihsiz,b). **Öğrenci Merkezli Eğitim**. <http://okulweb.meb.gov.tr4605184851Egitim.htm>’den 04.06.2007 tarihinde indirildi.
- Mitakidou, C. (1997). “Learning English in a Greek preschool”. **Reading Teacher**. Vol: 51, Issue: 2. Retrieved in 29.12.2006 (tarihinde indirildi) from Ebscohost Database.
- Mushi, S. (2002). “Simultaneous and Successive Second Language Learning: Integral Ingrediants of the Human Development Process”. **Early Child Development and Care**. Vol:172 (4). (pp.349-358). Retrieved in 20.12.2006 (tarihinde indirildi) from Taylor and Francis Group Database.

- Nunan, D. (1999). **Second Language Teaching and Learning**. Boston, Massachusetts: Heinle and Heinle Publishers.
- Oktay, A. (2003). “21. Yüzyıla Gिरerken Dünyada Yaşanan Değişimler ve Erken Çocukluk Eğitimi”. **Gelişim ve Eğitimde Yeni Yaklaşımlar**. (Ed: M, Sevinç). İstanbul: Morpa Yayınları. (ss. 18-30).
- Pfister, G. G. (1992). “Foreign Language Teaching: Encountering a Foreign Culture”. **Clearing House**. Vol: 66, Issue: 1. pp.4-6. Retrieved in 29.12.2006 (tarihinde indirildi) from Ebscohost Database.
- Phillips, S. (2001). **Young Learners**. New York: Oxford Publishing.
- Richards, J. C., Platt, J., and Platt, H. (1992). **Dictionary of Language Teaching and Applied Linguistics**. Great Britain: Longman.
- Schulz, R. A. (1999). “Foreign Language Instruction and Curriculum”. **Education Digest**. Vol: 64, 7. Retrieved in 29.12.2006 (tarihinde indirildi) from ERIC Digest Database.
- Scott, W.A., Ytreberg, L.H.(2001).**Teaching English To Children**. USA: Longman Publishing.
- Selçuk, Z. (2004). **Gelişim ve Öğrenme**. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Senemoğlu, N. (2004). **Gelişim, Öğrenme ve Öğretim, Kuramdan Uygulamaya**. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Serengil (tarihsiz). **Ülkemizde İngilizce Eğitimi Nasıl Olmalıdır?** www.ingilish.comingilizce-egitimi.htm.htm’ den 04.06.2007 tarihinde indirildi.

- Sert, N. (2004). “Okul Öncesinde Yabancı Dil Öğreniminde Kalite”. **Eğitim Araştırmaları Dergisi**. Yıl: 5, Sayı: 17. Ankara: Anı Yayıncılık. (ss. 14- 30).
- Sevil, N. (2003). “Erken Yaşta Yabancı Dil Öğretimi: İlkeler”. **Gelişim ve Eğitimde Yeni Yaklaşımlar**. (Ed: M, Sevinç). İstanbul: Morpa Yayınları. (ss.184-189).
- Sevinç, M. (2003a). “Dil Gelişimi ve İlköğretime Hazırlık”. **Gelişim ve Eğitimde Yeni Yaklaşımlar**. (Ed: M, Sevinç). İstanbul: Morpa Yayınları. (ss.169-176).
- _____ (2003b). “Gelişim ve Eğitimde Yeni Yaklaşımlar”. **Gelişim ve Eğitimde Yeni Yaklaşımlar**. (Ed: M, Sevinç). İstanbul: Morpa Yayınları. (ss. 50-66).
- _____ (2003c). “Bilişsel Gelişim ve Düşünce Becerilerinin Eğitimi”. **Gelişim ve Eğitimde Yeni Yaklaşımlar**. (Ed: M, Sevinç). İstanbul: Morpa Yayınları. (ss. 157-168).
- Sönmez, V. (2005). **Program Geliştirmede Öğretmen El Kitabı**. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Şahin, E. (2005). **Okulöncesi Eğitimin Öğretmen Adayları ve Öğretmenleri için Uygulama Klavuzu**. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Şahin, M. (2006). **Avrupa Birliği Ülkelerinde ve Türkiye’de Öğretmen Yetiştirme Sistemlerinin Karşılaştırılması**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Malatya: İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Şahin, T. ve Yıldırım, S. (1999). **Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme**. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Şaşan, H. (2002). “Yapılandırmacı Öğrenme”. **Yaşadıkça Eğitim**. 74-75. ss.49-52. 03.06.2007 tarihinde <http://www.egitim.aku.edu.tryapilandirma.doc>’ den indirildi.
- Şengül, A. İ. ve Yalman, A. (2003). **Dulidu “Yes, I Do”**. İstanbul: Morpa Yayınları.
- Tan, Ş. ve Erdoğan, A. (2004). **Öğretimi Planlama ve Değerlendirme**. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Thurman, E. and Otten, E (1995). “The Encounter With Languages In The Elementary School And Intercultural Education”. **European Education**. Vol: 27, Issue: 2. pp.18-98. Retrieved in 29.12.2006 (tarihinde indirildi) from Ebscohost Database.
- Tok, H. (2002). **İlköğretimin Birinci Kademesinde Yabancı Dil Öğretiminde Karşılaşılan Sorunların Değerlendirilmesi**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Malatya: İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Varış, F. (1996). **Eğitimde Program Geliştirme Teori ve Teknikler**. Ankara: Alkım Yayıncılık.
- Vilke, M. (1997). “Children and foreign languages”. **European Education**, Vol. 29, 2. pp. 15-29. Retrieved in 29.12.2006 (tarihinde indirildi) from Ebscohost database.

- Vrhovac, Y. (1997). "Foreign Language Communication By Young Learners". **European Education**, Vol. 29, 2. Retrieved in 29.12.2006 (tarihinde indirildi) from Ebscohost database.
- Wilson, R. (tarihsiz). **Stephen Krashen'in Yabancı Dil Ediniminde İlkeler ve Uygulamalarına bir Özet.** http://www.dilokulu.com/makale_ic.asp?id=25'den 04.06.2007 tarihinde indirildi.
- Wong Kwok Shing, R. (2006). "Enhancing English Among Second Language Learners: The Pre-School Years". **Early Years**. Vol: 26, No: 3, (pp. 279–293). Retrieved in 20.12.2006 (tarihinde indirildi) from Taylor and Franchis Group Database.
- Yalın, H. İ. (2003). **Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme.** Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Yavuzer, H. (2002). **Doğum Öncesinden Ergenlik Sonuna Çocuk Psikolojisi.** İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yıldırım, M. (2003). **Yabancı Dil Eğitiminde Yeni Yöntemler ve Yaklaşımlar.** Avrupa Birliği'ne Giriş Sürecinde Türk Eğitim Sisteminde Yabancı Dil Eğitimi ve Kalite arayışları Sempozyumu'nda sunulan bildiri. Özel Okullar Derneği. Antalya:
- Yılmaz, H. ve Sünbül, A. M. (2003). **Öğretimde Planlama ve Değerlendirme.** Ankara: Mikro Yayınları.
- Yılmaz, N. (2003). "Türkiye'de Okul Öncesi Eğitimi". **Gelişim ve Eğitimde Yeni Yaklaşımlar.** (Ed: M, Sevinç). İstanbul: Morpa Yayınları. (ss.12-17).

- Yılmaz, Z. A. (2006). “Yabancı Dil: Ne Kadar Erken?”. **Öğretmen Dünyası Dergisi**. Yıl: 27. Ankara: Bilgitek Basımevi. (ss. 23-24).
- YÖK (tarihsiz). **YÖK Tez Arama Katoloğu**. <http://tez.yok.gov.tr/YokTezSrv?OPER=MAINPAGE&PAGE=X> ‘den 04.06.2007 tarihinde indirildi.

EKLER

EK.1. AVRUPA KONSEYİ ORTAK DİL KRİTERLERİNE UYGUN OLARAK DİL YETERLİK SEVİYELERİ

		A1	A2	B1	B2	C1	C2
A N L A M A	Dinleme	Benimle, ailemle ve yakın çevremle ilgili tanıdık sözcükleri ve çok temel kalıpları, yavaş ve net konuşulduğunda anlayabilirim.	Beni doğrudan ilgilendiren konularla ilişkili kalıpları ve çok sık kullanılan sözcükleri anlayabilirim. (Örneğin; En temel kişisel ve ailevi bilgiler, alışveriş, yerel çevre, meslek). Kısa, net, basit ileti ve duyurulardaki temel düşünceyi kavrayabilirim.	İş, okul, tatil vb. ortamlarda sürekli karşılaşılan bildik konulardaki net, standart konuşmanın ana hatlarını anlayabilirim. Güncel olaylar ya da kişisel ilgi alanıma giren konularla ilgili radyo ve televizyon programlarının çoğunun ana hatlarını yavaş ve net olduğunda anlayabilirim.	Güncel bir konu olması şartıyla uzun konuşmaları, konferansları ve açık oturumları ana hatlarıyla takip edebilirim. Televizyon haberlerini ve günlük olaylara ilişkin programların çoğunu anlayabilirim. Standart dildeki filmlerin çoğunu anlayabilirim.	Açıkça yapılandırılmamış ve ilişkiler açıkça belirtilmemiş sadece ima edilmiş olsa bile uzun konuşmaları anlayabilirim. Televizyon programlarını ve filmleri fazla zorluk çekmeden anlayabilirim.	İster canlı ister yayın ortamında olsun, normal anadili konuşma hızında bile, aksana alışmam için biraz zaman olması koşuluyla hiçbir konuşma türünü anlamakta zorluk çekmem.
	Okuma	Katalog, duyuru ya da afiş gibi yazılı metinlerdeki bildik adları, sözcükleri ve çok basit tümceleri anlayabilirim.	Kısa ve basit metinleri okuyabilirim. İlanlar, kullanım kılavuzları, mönüler ve zaman çizelgeleri gibi basit günlük metinlerdeki genel bilgileri kavrayabilir ve kısa kişisel mektupları anlayabilirim.	Meslekle ilgili ya da günlük dilde en sık kullanılan sözcükleri içeren metinleri anlayabilirim.	Yazarların belirli tutum ya da görüşü benimsedikleri, güncel sorunlarla ilgili makaleleri ve raporları okuyabilirim. Çağdaş edebi düzyazıyı anlayabilirim.	Üslup farklılıklarını da ayırt ederek uzun ve karmaşık, somut ya da edebi metinleri okuyabilir, ilgi alanımla alakalı olmasalar bile herhangi bir uzmanlık alanına giren makale ve uzun teknik bilgileri anlayabilirim.	Kullanma kılavuzları, uzmanlık alanına yönelik makaleler ve edebî eserler gibi soyut, yapısal ve dilbilgisi açısından karmaşık hemen hemen tüm metin türlerini kolaylıkla okuyabilir ve anlayabilirim.

K O N U Ş M A	Karşılıklı Konuşma	Karşımdaki kişinin söylediklerini daha yavaş bir konuşma hızında yinelemesi ve söylemek istediklerimi oluşturmada bana yardımcı olması şartıyla, basit yoldan iletişim kurabilirim. O anki ihtiyaca ya da çok bildik konulara ilişkin alanlarda basit sorular sorabilir ve cevap verebilirim.	Bildik konular ve faaliyetler hakkında doğrudan bilgi alışverişini gerektiren basit ve alışılmış işlerde iletişim kurabilirim. Genellikle konuşmayı sürdürebilecek kadar anlamasam da kısa sohbetlere katılabilirim.	Dilin konuşulduğu ülkede seyahat ederken ortaya çıkabilecek bir çok durumla başa çıkabilirim. Bildik, ilgi alanıma giren ya da günlük yaşamla ilgili (Örneğin; aile, hobi, iş, yolculuk ve güncel olaylar) konularda hazırlık yapmadan konuşmalara katılabilirim.	Anadilini konuşan kişilerle anlaşmayı mümkün kılacak bir akıcılık ve doğallıkla iletişim kurabilirim. Bildik bağlamlardaki tartışmalarda, kendi görüşlerimi açıklayıp destekleyerek etkin bir rol oynayabilirim.	Kullanacağım kelimeleri çok fazla aramaksızın, kendimi akıcı ve doğal bir biçimde ifade edebilirim. Dili, toplumsal ve mesleki amaçlar için esnek ve etkili bir şekilde kullanabilirim. Düşünce ve fikirlerimi kesin ve kendimden emin bir ifadeyle dile getirebilir ve karşımdakilerin konuşmalarıyla örtüştürebilirim.	Hiç zorlanmadan her türlü konuşma ya da tartışmaya katılabilir; deyimler ve konuşma diline ait ifadeleri anlayabilirim. Kendimi akıcı bir şekilde ifade edebilir, anlamdaki ince ayrıntıları kesin ve doğru bir biçimde yansıtabilirim. Bir soruyla karşılaşırsam, geriye dönüp, karşımdaki insanların fark etmelerine fırsat vermeyecek bir ustalıkla ifadelerimi yeniden yapılandırabilirim.
	Sözlü Anlatım	Yaşadığım yeri ve tanıdığım insanları tasvir etmek için basit kalıpları ve cümleleri kullanabilirim.	Basit bir dille ailemi ve diğer insanları, yaşam koşullarımı, eğitim geçmişimi ve son işimi tasvir etmek için bir dizi kalıp ve cümleyi kullanabilirim.	Deneyimlerimi, hayallerimi, umutlarımı, isteklerimi ve olayları betimlemek için çeşitli kalıpları yalın bir yoldan birbirine bağlayabilirim. Düşünce ve planlara ilişkin açıklamaları ve nedenleri kısaca sıralayabilirim. Bir öyküyü anlatabilirim, bir kitap ya da filmin konusunu aktarabilirim ve izlenimlerimi belirtebilirim.	Çok çeşitli konularla ilgili açık ve ayrıntılı tasvirler sunabilirim. Çeşitli seçeneklerin olumlu ve olumsuz yanlarını ortaya koyarak bir konu hakkında görüş bildirebilirim.	Alt temalarla bütünleştirerek, belirli fikirler geliştirip uygun bir sonuçla bağlayarak, karmaşık konuları açık ve ayrıntılı bir biçimde betimleyebilirim.	Bağlama uygun bir üslupla ve dinleyenin önemli noktaları ayırt edip anımsamasına yardımcı olacak etkili ve mantıksal bir yapılandırma ile, açık, akıcı bir tasvir ya da karşıt görüş sunabilirim.

Y A Z M A	Yazılı Anlatım	Kısa ve basit cümlelerle kartpostal yazabilirim. Örneğin; isim, uyruk ve adres gibi kişisel bilgi içeren formları doldurabilirim.	Kısa, basit notlar ve iletiler yazabilirim. Teşekkür mektubu gibi çok kısa kişisel mektupları yazabilirim.	Bildik ya da ilgi alanıma giren konularla bağlantılı basit bir metin yazabilirim. Deneyim ve izlenimlerimi tasvir etmek için kişisel mektuplar yazabilirim.	İlgi alanıma giren çok çeşitli konularda anlaşılır, ayrıntılı metinler yazabilirim. Belirli bir bakış açısına destek vererek ya da karşı çıkarak bilgi sunabilir ve nedenler ileri sürebilirim. Olayların ve deneyimlerin benim için taşıdıkları önemi ön plana çıkaran mektuplar yazabilirim.	Görüşlerimi ayrıntılı bir biçimde, açık ve iyi yapılandırılmış metinlerle ifade edebilirim. Bir mektup, kompozisyon ya da raporda, önemli olduğunu düşündüğüm konuları ön plana çıkararak karmaşık konular hakkında yazabilirim. Hedef okuyucuya uyacak bir üslup seçebilirim.	Uygun bir üslup açık, akıcı metinler yazabilirim. Okuyucunun önemli noktaları ayırt edip anımsamasına yardımcı olacak etkili, mantıkî bir yapılandırma ile bir durum ortaya koyan karmaşık mektuplar, raporlar ya da makaleler yazabilirim. Meslekî ya da edebî eser özetleri ve eleştirileri yazabilirim.
-----------------------	-------------------	---	--	---	--	--	--

(MEB, 2006a).

Ek 2.**OKUL ÖNCESİ EĞİTİM KURUMLARI YABANCI DİL ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ PROGRAMI VE UYGULAMA ESASLARI**

T.T.K.B.'nin 30.03.2000 tarih ve 32 sayılı kararı ile kabul edilmiş; Nisan 2000 tarih ve 2511 sayılı Tebliğler dergisinde yayınlanmıştır.

OKUL ÖNCESİ EĞİTİM KURUMLARI YABANCI DİL ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ ÇERÇEVE PROGRAMI

Gerekçe: Yabancı dil öğretimi uzun vadeli, süreklilik taşıyan ve çocuğun beyin gelişiminde etkili olan bir olgudur. Bu doğrultuda dil bilimcilere göre 5- 11 yaş gurubu öğrencilerine yabancı dil öğretmek biçimsellik taşımaz. Bu yaş gurubu öğrenciler; yaşları, fiziksel, ruhsal, psikolojik ve sosyal durumları ele alındığında “eğitim-öğretim” yapılması en kolay, ancak özel ve bilinçli bir dikkat gerektiren bir gruptur.

Bu yaş grubundakiler;

- a- dili analiz edemezler,
- b- dokundukları, gördükleri somut olayları ve nesnelere algılayabilirler,
- c- öğrenme sürecine dinleme becerisi ile başlarlar, sonra sırasıyla konuşma, okuma ve yazma ile devam ederler,
- d- sözcükleri ve yapıları teker teker anlayamaz ve çözümleyemezler, fakat söylenenleri bütün olarak algılayabilirler,
- e- çok zengin bir düş gücüne sahiptirler,
- f- kısa zamanda yaptıkları etkinliklerden sıkılırlar,
- g- sürekli tekrara gereksinim duyarlar,
- i- bireysel etkinlikleri değil, grup ve koro halindeki etkinlikleri tercih ederler,
- h- paylaşma ve işbirliğini, öğrendikleri etkinlikleri severler,
- k- övgüden ve olumlu eleştiriden hoşlanırlar.

Bu özellikleriyle, erken yaşta, yabancı dil öğrenimine başlamak; sosyal, fiziksel, ruhsal, psikolojik ve zihinsel gelişimlerini etkili bir biçimde hızlandıracaktır.

AMAÇ: 5-11 yaş grubundaki öğrencilere “Bireysel ve Toplu Etkinlik” dersinde yabancı dil öğretmenin amacı:

- a- “Yabancı dil öğrenmek bir eğlencedir” fikrini benimsetmek ve böylece yabancı dil öğretimine başarılı bir başlangıç yaptırtmak,

b- Kurallar ve yapılar içinde boğulmadan başka dillerden haberdar olmalarını sağlamak,

c- Bir başka dili anlama, konuşma, okuma ve yazma boyutunda öğrencilerin cesaretini arttırmak,

d- Eğlenirken öğrenmeyi sağlamak,

e- Aktif dinleme ve konuşma becerilerini kazandırmak.

HEDEF: Erken yaş grubu öğrencilerine yabancı dil öğretiminde hedeflenen:

a- “Bir dil nedir?” sorusunun cevabını algılamalarını sağlamak,

b- Çocuğun zihinsel, sosyal, duygusal, fiziksel gelişimine katkıda bulunmak,

c- Dünyadaki diğer kültürler ve insanlar arasındaki hoşgörüyü arttırmak,

d- Bir yabancı dil öğrenmeye ilişkin olumlu ve ilginç duygular yaratmak,

e- Nasıl öğrenebileceklerini öğretmek.

1. Bu program; okul öncesi eğitim kurumlarında, 5-6 yaş grubu öğrencilerine kurumun eğitim ortamlarının özellikleri de dikkate alınarak uygulanır.

2. Uygulamada, çerçeve programındaki genel esaslara uygun olacak şekilde, eğitim kurumları kendi eğitim ortamlarına ve kültürel çevrelerine göre düzenlemeler yapabilirler.

3. Programın gerçekleştirilmesi sürecindeki bütün eğitimsel aktiviteler, çocukların ana dili dışında bir dilin varlığını hissetmeleri ve yabancı dil öğrenmeye istekli hale gelmeleri için severek katılacakları şarkılar, türküler, oyunlar, yarışmalar, küçük skeçler vb. şekillerde yapılır.

Programın uygulanmasında; okul ve kurumların eğitim ortamlarının uygun olması, öğrenci velilerinin istemesi ayrıca öğretmenler ve okul aile birliği kurullarında görüşülerek benimsenmesi sonucu il/ilçe milli eğitim müdürlüklerine bildirilir ve başlanır.

Her yıl uygulamadan kazanılan edinimler, program geliştirme süreçlerine katkıda bulunması amacıyla, rapor halinde ilgili öğretim dairelerine bildirilir.

